

حِصْنُ الْمُسْلِمِ

مِنْ أَذْكَارِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ

بَالُغَةِ الشَّيْخَانِيَّةِ

وَسَعِيدِ بْنِ جَعْفَرٍ بْنِ زُهَيْرٍ الْقُحْطَاتِيِّ

Бусалба стеган глап

Къуръан тѣхъ а, Суннатехъ а долу зикр

(Нохчийн маттахъ)

Жайна кечдинарг ву:

Шейх Саид ибн Іалий ибн ВахІф

АлкъахътІаний

Жайна гочдинарг ву:

Адама Султана Олхазар

Мединат 1423XI – 2003 шш.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ح) سعيد بن علي بن وهف القحطاني ، ١٤٢٥هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر
القحطاني ، سعيد بن علي بن وهف
حصن المسلم ، سعيد بن علي بن وهف القحطاني..-
الرياض . ١٤٢٤هـ.

٢٩٦ ص . ٨,٥ × ١٢ سم

ردمك : ١ - ٠٧١ - ٤٦ - ٩٩٦٠

(النص باللغة الشيشانية)

١ - الأدعية والأوراد   أ - العنوان

ديوي ٢١٢,٩٣   ١٤٢٥ / ٣١٥٦

رقم الإيداع : ١٤٢٥ / ٣١٥٦

ردمك : ١ - ٠٧١ - ٤٦ - ٩٩٦٠

حقوق الطبع محفوظة

الطبعة الأولى : ١٤٢٥هـ - ٢٠٠٤م

يطلب من :

مؤسسة الجريسي للتوزيع والإعلان

ص ب : ١٤٠٥ الرياض ١١٤٣١

هاتف ٤٠٢٢٥٦٤ - فاكس ٤٠٢٣٠٧٦

حِصْنُ الْمُسْلِمِ

مِنْ أَذْكَارِ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ

بِاللُّغَةِ الشَّيْخَانِيَّةِ

تَمَّتِ الْمِرَاجَعَةُ

بِلَجْنَةِ الدَّعْوَةِ وَالتَّعْلِيمِ

بِالْمَدِينَةِ الْمُنُورَةِ

قِسْمُ التَّرْجُمَةِ وَالنَّشْرِ

٨١٥٠١٤٤ ☎ . ٦٣٠٣ ✉

www.alharamainonline.org

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Сайн денанна Гуьмсетана ...

Суна доьххъара ламаз дан Іамийначунна...

Со бусалба дин тІехъ хьалакхийначунна..

Йа АллахІ! ХІай сан Веза Дела!

ХІара жайна гочдарна суна хилла болу
мел сан денене Гуьмсете дІакхачабе Ахь.

Гочдархо:

Адама Султана Олхазар.

Мединат.

Бусалба дин Іаморан университет.

19 май 2003 шо.

Жайна яздинчун дешхьалхе

ХIара дацдина жима жайна ду, ас сайн:

(الذِّكْرُ وَالِدُّعَاءُ وَالْعِلَاجُ بِالرُّقَى مِنَ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ)

(Зикр а, доIа а, рукъйатца дарба лелор а, Къуръан тIера а, Суннатера а схьаэцна долу) – аьлла цIе йолчу жайни тIера дацдина. Цу жайни юккъара зикрах лаьцна долу дакъа дацдина схьадаьккхира ас, лело атта хилийта.

Ас зикран дешнаш бен ца даладо кхузахь, и зикр стенгахь деана ду дуьйцуш долу цхьаь, йа шиъ бен жайна а ца хьаха до. Ткъа нагахь санна хьуна и зикр дуьйцуш долу хьадис дийцина асхьаб вовза лаахь, йа иза стенгахь ду хаа лаахь, хьо хьажа хIокху жайнин бухе (лекхахь хьахийна долчу жайни тIе).

Ас АллахІе доьху, Цуьнан хазчу цІерашца,
Цуьнан лекхачу сифаташца, Цо хІара
жайна Шен доьхъа дар, хІокхуьнах суна
сан дахарехъ а, со веллачул тІаьхъа а
пайда бар. Иштта хІара жайна дешначунна
а, йа зорбатоьхначунна, йа хІара
арахьцуш дакъалаьцначунна а
хІокхуьнах пайда бар доьху ас АллахІе.
Баккъалла а АллахІ – Сийлахъ-ЦІена ву
Иза – цу тІехъ ницкъ кхочуш верг а, цунна
гІо ден верг а ву.

Делера салават а, салам а хуьлда вайн
Пайхамарна Мухъаммадна, цуьнан охІлун-
на а, асхъабашна а, цІенчу даггара къемат
де кхаччалц царна тІаьхъабаьзначарна а.

СаІид ибн Іалий ибн ВахІф
АлкъахътІанийй.

Сафар бутт, 1409 шо.

Дела хъахоран дозалла.

Лекха хинволчу АллахIа аьлла:

﴿ فَادْكُرُونِيْ اَذْكُرْكُمْ وَاَشْكُرُوا لِيْ وَلَا
تَكْفُرُوْنَ ﴾

«Ткъа аш хъаха ве Со, Ас шу хъахор ду
(тIаккха), Суна шукр а де, Соьца керста-
налла а ма де» [Сурат «Албакъарат» 152 аят].

﴿ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اذْكُرُوْا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا ﴾

«ХIай АллахIах тешна дерш! АллахI
хъаха ве, дуккха хъахорца» [Сурат
«Алъахъзаб» 41 аят].

﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾.

◀(Бакъалла а) АллахI дукха хъехош болу божарий а, зударий а – царна АллахIа гечдар а, боккха мел (ялсамане) а кечдина▶ [Сурат «Алъахъзаб» 35 аят].

﴿وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ﴾.

◀Ахь хъаха ве хъайн Дела хъайн дагахь, (Цунна) муьIахь а волуш, (Цунах) кхера а кхоьруш; дош чIогIа ай ца деш (юккъерачу озаца), Iуьйранна а, суьйранна а; гIопул болчарах а ма хила (Дела

хъахийча а, ца хъахийча а бен доцуш болчарах)» [Сурат «Альафраф» 205 аят].

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла:

(مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ مَثَلُ
الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ)

«Шен Дела хъахош верг а, ца хъахош верг а тера ву дийна а, велла а волчу иина стагах». Бухарис а, Муслима а дийцина ду хIара хъадис, ткъа Муслима дийцинарг иштта дешнаш долуш ду: «Шена чохь Дела хъахош долу цIа а, шена чохь Дела ца хъахош долу цIа а тера ду – елла а, дийна а йолчу иина хIумнах».

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – :

«Ас йовзийта шуна, шун Іамалишна юкъара
уггар диканиг, шун Далла гергахъ уггар
џенниг, даржехъ уггар лекханиг, деши а,
дети а луш доккхучу сагІанал гІолениг,
шайн мостагІ ган а гина, џуьнан яьІни тІе
аш хІума тохарал а, џо шун яьІни тІе
хІума тохарал¹ а диканиг»? Асхъабаша –
Дела реза хуьлда царна – аьлла: «ХІаъ,
дийџахъа тхуна иза». Пайхамара – Делера
салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла:
«Сийлахъ Лекха АллахІ хъахор ду шуна
иза». [Тирмизи. Ибн МаджахІ].

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават
а, салам а хуьлда цунна –: «Лекхачу
АллахІа бах: “Со ницкъ кхочуш ву Сан
лайна Собга шех далур ду аьлла хеташ

---

¹ Кхузахъ луш дерг керста нахаца Дела некъахъ
тІом бар ду.

долу хлума дан². Нагахь санна цо Со шен дагахь хъаха вахь Ас иза а хъахор ву, ткъа цо Со юкъараллехь хъаха вахь Ас иза цул дикачу юкъараллехь хъахор ву, ткъа иза Суна цхъа ша герга вагIахь, Со цунна цхъа дол герга вогIур ву, ткъа иза Суна цхъа дол герга вагIахь Со цунна кхин а герга хир ву, ткъа иза волвелла Суна герга вагIахь Со цунна сихонца герга гIур ву"». [Бухарий, Муслим].

Юсра кIанта IабдуллахIа дийцина, цхъана стага элира аьлла: «*ХIай Делан Элча! Исламан Iибадаташ дукха ду, ас даим лелор долу хлума дийцахъа суна*». Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла тIаккха: «*АллахI*

---

² «Цунна Соьга шех кьинхетам балур бу аьлла хетахь, и бан ницкъ болуш ву Со» - бохург ду цуьнан маьIна.

хъехош, хъайн багара мотт даим тледа
хилийта» [Тирмизий, Ибн МаджахI].

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават
а, салам а хуьлда цунна –: «Делан Жайни
(Къуръан) тлера цхъа хъарф (элп)
дешначунна цуьнца цхъа дика (мел) хир ду,
и цхъаъ итт санна а хир ду. Ас ца бах
«Алиф Лам Мим» цхъа элп ду, муххале а,
Алиф элп ду, Лам а элп ду, Мим а элп ду»
[Тирмизий, Сахьихуьл ДжамилиссагIийр].

Іамира кІанта Іукъбата аьлла: «Делан Элча
– Делера салават а, салам а хуьлда цунна –
аравелира тхо Суффат¹ чохъ а долуш,
тІаккха цо элира: “Шух муьлхачунна лаъа,
хІора Іуьйранна БутІхъане, йа Іакъикъе²

---

¹ Пайхамаран – Делера салават а, салам а хуьлда
цунна – цІийнан уллохъ хилла долу, жима, цІа
санна гІишло ю иза.

² Маккийна гонахъа йолу ши меттиг ю и шиъ.

воьдуш, шена ши эмкал ялош юха ван, цхъа а къа а ца латош?" Тlаккха оха элира: "Хlай Делан Элча! Тхуна массарна а лаъа иза". Цо элира тlаккха: "Делахъ шу Iуьйранна маьждиге а дахана, аш шайна Iулма Iамор, йа Сийлахъ а, Лекха а волчу Делан Жайни тlера ши аят дешар гlоли а, дика а ду шуна йиъ эмкалел, иштта кхин а оццул аяташ дешар гlоли ду шуна кхин а оццул эмкалел а"». [Муслим].

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: «Шух цхъаъ цхъанхъа охъахиъча, цо цигахъ Дела ца хъахавахъ, Далла гергахъ эшам хили цунна. Нагахъ санна шух цхъаъ дlавижча, цо дlавуьжуш Дела ца хъахавахъ, Далла гергахъ эшам хили цунна» [Абу Давуд].

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: «Цхъа а нах

*охъаховишур бац, шаъш ховшинчахъ Дела а
ца хъахош, шайн Пайхамарна салават а
ца дуьллуш, АллахІана гергахъ царна эшам
хилла бен, Шена лаахъ Іазап дийр ду Цо
царна, Шена лаахъ гечдийр ду Цо царна»
[Тирмизий].*

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават
а, салам а хуьлда цунна —: «Цхъа а нах
цхъана мажлисера (ховшина Іийначу
меттера) Дела а ца хъахош хъала-
гловттур бац, елачу вир тІера гловттуш
санна бен, (къемат дийнахъ) уьш
дохкобоьвла а бен» [Абу Давуд, Ахьмад,
Сахьихьул ДжамиіссагІийр].

1. Набарха самаваълчи деш долу зикр.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ
النُّشُورُ.

"Алхъамду лиллахи́ллази́ ахъйáна
ба́да ма́ ама́тана́ ва илайхи́ннушúр".

«Хастам бу Аллахана, вай деллачул
таъхъа дендина волчу, Цуьнга доьрзур
долуш а ду вай».

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. سُبْحَانَ اللَّهِ،
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ

وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، رَبِّ اغْفِرْ لِي.

"Лáилáхlа иллаллáхlу вахьдахlу лá шарúка лaхlу, лaхlул мулку, ва лaхlул хьамду, ва хlува lалá кулли шайъин къадúр. Субхъаналлóхlи, валхьамду лиллáхlи, ва лáилáхlа иллаллáхlу, валлóхlу акбар, ва лá хьавла ва лá къуввата иллá биллáхlил lалиййил lазúм, роббигlфир лú".

«Аллахl воцург кхин Дела вац, Цхьаъ ву Иза, Цуънан накъост а вац. Паччахьалла а Цуънан ду, хастам а Цунна бу. Иза массо хlуманна тlехь ницкъ кхочуш а ву. Цена ву Аллахl, хастам а бу Аллахlана, Аллахl воцург кхин Дела а вац, Воккха а ву Аллахl массо хlумнал. Лекхачу, Воккхачу Аллахlаца бен ницкъ а бац, гlора а дац.

Сан Дела суна гечде Ахь».¹

(3)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي فِي جَسَدِي، وَرَدَّ
عَلَيَّ رُوحِي، وَأَذِنَ لِي بِذِكْرِهِ .

"Алхъамду лиллахиллазу́ лафáну фí
жасадú, ва радда лалай́а рухý ва
азина лу́ бизикрихí".

«Хастам бу АллахIана, сан дегIан могшал-
ла суна юха елла волчу, сан са а суна духа
делла волчу, Ша хъахо суна пурба а делла
волчу»

(4)

---

¹ Иза аьллачунна Дала гечдийр ду, цо доладахь
доIийна жоп а лур ду, тIаккха иза аьллачул
тIаьхъа, Iуьйранна хъала а гIаьттина, ламаз а
эцна, ламаз дахь иза кьобал а дийр ду.

﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ
 اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۝ الَّذِينَ
 يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ
 وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا
 خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
 ۝ رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا
 لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۝ رَبَّنَا إِنَّنا سَمِعْنَا
 مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَنِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَأَمْنًا
 رَبَّنَا فَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا

وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١١٢﴾ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا
عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ
الْمِيعَادَ ﴿١١٣﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا
أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ
بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ فَاذْهَبُوا فِي سَبِيلِي فَأُخْرِجُوا مِنْ
دَيْرِهِمْ وَأَوْذُوا فِي سَبِيلِي وَقَتَلُوا وَقَتِلُوا
لَاكُفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا تُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ
عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١١٤﴾ لَا يَغُرَّتْكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ

كَفَرُوا فِي الْبَلَدِ ﴿١١٦﴾ مَتَّعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ
 جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١١٧﴾ لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا
 رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ
 لِلْأَبْرَارِ ﴿١١٨﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ
 بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَشَعِينَ لِلَّهِ
 لَا يَشْتَرُونَ بِبَايَتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
 أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١١٩﴾
 يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا

وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾ ﴿٢٠١﴾

"Инна фú халкъиссамáвáти вал арди
 вахтилáфиллайли ваннахláри лаáйá-
 тин лиулил албáб. Аллазúна
 йазкурúналлóхlа кыйáмавва кýлúдан
 ва lалá жунúбихlим, ва йатафаккарúна
 фú халкъиссамáвáти вал арди,
 роббанá мá халакътa хlázá батlилан
 субхýанака факъинá lазáбаннáри.
 Роббанá иннака ман тудхилиннáра
 факъад ахзайтахlу ва мá лиззóлимúна
 мин ансóр. Роббанá иннанá самиlнá
 муна́дийан йуна́дú лилъúмáни ан
 áминú бироббикум фаáманнá, фагlфир
 ланá зунúбанá ва каффир lаннá
 саййиáтинá ва таваффанá малал
 абрóр. Роббанá ва áтинá мá валадтанá
 lалá русулика ва лá тухзинá йавмал
 кыйáмати иннака лá тухлифул муláд.

Фастажа́ба лахл́ум роббухл́ум анн́у ла
уд́улу ла́мала ла́милимминку́м мин
зака́рин ав унсá, ба́дуку́м мимба́д,
фаллазу́на хла́жару́ ва ухрижу́ мин
дийа́рихли́м ва у́зу фу́ сабу́лу ва
кьо́талу́ ва кьути́лу лаукаффиронна
ла́нхл́ум саййиáтихли́м ва
лаудхиланнахл́ум жанна́тин тажру́ мин
тахътих́ал анх́лару, савáбан мин
индилла́хли, валло́хлу индах́лу
хьуснуссавáб. Ла́ йаѓлурронна́ка
такъоллубуллазу́на ка́фару́ фил
била́ди. Мата́лун кьо́лулун су́мма
маъва́хл́ум жах́ланнаму ва биъсал
мих́ла́д. Ла́киниллазу́наттакъов
роббахл́ум лахл́ум жанна́тун тажру́ мин
тахътих́ал анх́лару хо́лиду́на фу́хла,
нузуламмин индилла́хли ва ма́
индалло́хли хойрулли́л абро́р. Ва инна
мин ах́лил кита́би ламаййуъмину

биллáхli ва мá унзила илайкум ва мá
унзила илайхlim, хóшилúна лиллáхli
лá йаштарúна биáйáтиллáхli саманан
къолúлан, улáика лахlum ажрухlum
lинда роббихlim, инналлóхla сарúлул
хьисáб. Йá аййухlаллазúна
áманусбирú ва сóбирú ва рóбитlú,
ваттакъуллóхla лалаллакum таттакъún".
«Баккъалла а, стигланаш а, латта а
кхолларехъ а, буъйса а, де а хийцадаларехъ а,
билгалонаш ю хъекъал долчарна. Аллахl
хъехош болчарна, ирахъ болуш а,
охъахевшина болуш а, шайн агlонаш tlехъ
(бийшина) болуш а; ойла еш болчарна,
стигланаш а, латта а кхолларна tlехъ, (шаъш
олуш:) “Хlай тхан Дела, эрна ца кхоъллина-
кх Ахъ хlара (lалам), Цlена вукх Хьo (тхан
Дела), цlеран lазапах лар де Ахъ тхо. Тхан
Дела! Ахъ цlерга вигнарг – бакъдолуш,
цуънан сий дайъина-кх Ахъ; ткъа зуламхош-

на Гоьнчий а хир бац (къемат дийнахь).
Тхан Дела! Тхуна кхайкхархо хезира
Иймане кхойкхуш: “Теша шайн Делах” –
бохуш, тIаккха тхо тийшира (Хьох), тхан
Дела, гечдехьа тхуна тхан кьиношна, кьайла
яхахь тхан вон Iамалш, дикачу нахана
юккьахь далар а нис дехьа тхан. Тхан Дела!
Хьайн элчанашна Айхьа ваIда динарг а ло
Ахь тхуна, къемат дийнахь тхан сий а
мадайгьа Ахь, баккьалла а, (Хьайн) ваIд йоха
ца йо-кх Ахь”. ТIаккха царна жоп делира
церан Дала: “Баккьалла а, Ас йойьур яц аш
йина Iамал, стага йинехь а, зудчо йинехь а,
шу массо цхьатера ду (мел хиларехь), амма
хIижрат динарш, шайн хIусамашкара
арабаьхна берш, Сан некьахь халонаш
лайнарш а, шаьш тIом бинарш а, (тIом беш)
дIакхелхинарш а – бакьдолуш, Ас дIацIан-
иййр ю церах церан вон Iамалш, Ас уьш
буьгур а бу шайна кIелхула татолаш лелачу

бошмашка (ялсамани чу), АллахIера совгIат (ду иза царна), АллахIехъ ма ду уггар хаза, дика совгIат (мел)". Хьо хьега ма хьегалахъ (хIай Мухьаммад), керста нах кху шахьарш-кахъ каде хиларх (церан даьхни, дахар сов хиларх). КIеззиг долу даьхни ду иза, тIаккха церан боьрзу меттиг жоьжахате ю, ма вон ца а, мотт а бу-кх иза. Амма шайн Делакххийринарш – царна бошмаш ю, шайна кIелхула татолаш лелаш долуш, даиманна царна чохъ хир бу уьш, АллахIа (Шен дика лайш) тIелацар (иштта ду); ткъа дикачу нахана гIюли а, дика а ду АллахIехъ дерг. Бакъдолуш, Жайнин охIлунах¹ бу АллахIах тешаш берш, шуна тIедоссийначу (Къуръанах) а, шайна тIедоссийначух а тешаш берш, эсала муьтIахъ болуш

---

¹ Тавратан а, Инжилан а охIлу бохург ду Жайнин охIлу бохург.

АллахІана, (шайгахъ долу) АллахІан аяташ
 дуьненан кІезигчу мехах ца духку цара;
 царна церан мел бу церан Делехъ; баккъалла
 а, АллахІ сиха хьесап деш ву. ХІай Ийман
 диллинарш! Собаре хила, (шайн мостагІел
 чІогІа) собар долуш (цаьрца собар
 къуьйсус) а хила, гІарол а де, АллахІах
 кхера а кхера, тІаккха декъал хила мега шу»
 [Сурат «АлІимран» 190-200 аяташ].

2. Духар тІедухуш деш долу доІа.

(5) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا الثَّوْبَ

وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ.

"Алхъамду лилла́хІиллазу́ касану́
 хІа́зассавба́ ва разакъану́хІи мин
 гІайри хъавлин минну́ ва ла
 къувватин".

«АллахІана хастам бу, суна тІе хІара духар доьхна волчу, соьгара цхьа гІора а, ницкъ а боцуш суна хІара духар делла волчу».

3. Керла духар тІедухуш деш долу доІа.

(6)

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ، أَسْأَلُكَ مِنْ
خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ
وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ.

"АллохІумма лакалхьамду, анта касавтаніхІи, асьалука мин хайрихІу ва хайри ма суніла лахІу, ва аІузу бика мин шаррихІу ва шарри ма суніла лахІу"

«Йа Аллах! Хьуна хастам бу, Ахь дуьйхи суна тIе хIара духар. Ас хIокхун дика доьху Хьоьга, хIара духар дина долчу бахьанин дика а доьху Хьоьга. Со Хьоьца ларло хIокхун вонах, хIара дина долчу бахьанин вонах а».

4. Керла духар доьхначунна деш долу доIа.

(7) تُبْلِي وَيُخْلِفُ اللَّهُ تَعَالَى.

"ТублIу ва йухлифуллóхIу тaIáIá".

«Тиш даллалц лела дойла ахь хIара духар, Лекхачу Дала хIара Тиш делча кхиниг а лойла хьуна»¹

---

¹ ХIокху доIанан маьIна: Дала хан ях йойла хьан бохург ду.

(8)

الْبَسْ جَدِيداً، وَعِشْ حَمِيداً، وَمُتْ شَهِيداً.

"Илбас жади́дан ва иш хьаму́дан ва мут шахи́дан"

«Керланиг йоха а йоха, хастам беш ваха а ваха, шахид волуш (глазотехъ) вала а ле»

5. Шен духар охьадуьллуш олуш дерг.

(9)

بِسْمِ اللَّهِ.

"Бисмилла́х!"

«Аллах!ан царца!»

6. Нишка воьдуш деш долу дола.

(10)

[بِسْمِ اللَّهِ] اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ

وَالْخَبَائِثِ.

"Бисмилләх! аллох!умма инн! alýзу
бика миналхубуси валхаба!иси"

«Аллах!ан царца. Йа Аллах! Со лар ло
Хьоьца массо вочу х!умнах а, боьршачу а,
стечу а шайт!анех а»

**7. Нишкара ара ваьлча деш долу
до!а.**

(11)

غُفْرَانَكَ.

"Гуфр!онака"

«Гечдех!а суна сан Дела».

8. Ламаз эца волавалале олуш дерг.

(12)

بِسْمِ اللَّهِ

"БисмиллáхІ"

«АллахІан царца».

9. Ламаз эчна ваьлча деш долу зикр.

(13)

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

"АшхІаду ан лá илáхІа иллаллóхІу
вахьдахІу лá шарІка лaхІу, ва ашхІаду
анна Мухьаммадан ІабдухІу ва
расулухІ"

«Ас тешалла до АллахІ воцург кхин Дела
вац аьлла, накъост вац Цуьнан, Ша цхьаь
ву Иза, иштта ас тешалла до Мухьаммад

цуьнан лай а, элча а ву аьлла».

(14)

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِيْ مِنَ التَّوَّابِيْنَ وَاجْعَلْنِيْ مِنَ
الْمُتَطَهِّرِيْنَ.

"АллохIуммаджIални минаттавваби́на
ваджIални миналмутатIаххIи́на"

«Йа АллахI! Со тоба деш болчарах ве Ахь,
цIано еш болчарах а ве Ахь».

(15)

سُبْحَانَكَ اَللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ
اِلَّا اَنْتَ، اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوبُ اِلَيْكَ.

"Субхья́накаллохIумма ва бихьямдика,
ашхIаду ан ла ила́хIа илла́ анта,
астагIфирука ва атубу илайка"

«Цѣна ву-кх Хьо йа АллахІ, хастам а бу-
кх Хьуна. Ас тешалла до Хьо воцург кхин
Дѣла вац аьлла, Хьобгара гечдар а доьху
ас, Хьобга тоба а до ас».

10. Хусамѣра ара волуш деш дола.

(16)

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ.

"Бисмиллáhи, таваккалту Іалаллóхи,
ва лá хаьвла ва лá къуввата иллá
биллáhи"

«АллахІан царца (ара волу со). АллахІана
тІе болх билли ас. Ницкъ а бац, гІора а дац
АллахІера бен. »

(17)

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اُضِلَّ اَوْ اُضِلَّ، اَوْ
اُزَلَ اَوْ اُزَلَ، اَوْ اُظْلَمَ اَوْ اُظْلَمَ، اَوْ اُجْهَلَ اَوْ
يُجْهَلَ عَلَيَّ .

"Аллохлумма инни алузу бика ан
адилла ав удалла, ав азилла, ав
узалла, ав азлима, ав узлама, ав
ажхлала, ав йужхлала лалайя"

«Йа Аллах! Со Хьоьца ларло тиларх а, со
кхечо тилорх а, галваларх а, кхечо со
галваккхарх а, ас цхъанна зулам дарх а,
суна зулам хиларх а, сонта леларх а, йа
кхечара соьца сонталла лела ярх а».

11. Хлусам чу волуш деш долу зикр.

(18)

بِسْمِ اللّٰهِ وَلَجْنَا، وَبِسْمِ اللّٰهِ خَرَجْنَا، وَعَلَى اللّٰهِ

رَبَّنَا تَوَكَّلْنَا.

"Бисмилла́хи валажна́, ва бисмилла́хи харажна́ ва Іала́ роббина́ таваккална́"

«АллахІан царца чу а даха вай, АллахІан царца ара а доъвли вай, болх вайн Далла АллахІана тіе а биллина вай».

12. Маъждиге воъдуш деш долу дола.

(19)

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ نُورًا، وَفِيْ لِسَانِيْ نُورًا،
وَفِيْ سَمْعِيْ نُورًا، وَفِيْ بَصَرِيْ نُورًا، وَمِنْ
فَوْقِيْ نُورًا، وَمِنْ تَحْتِيْ نُورًا، وَعَنْ يَمِيْنِيْ

نُورًا، وَعَنْ شِمَالِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي نُورًا،
وَمِنْ خَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا،
وَأَعْظِمْ لِي نُورًا، وَعَظِّمْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي
نُورًا، وَاجْعَلْنِي نُورًا، اَللّٰهُمَّ اَعْطِنِي نُورًا،
وَاجْعَلْ فِي عَصَبِي نُورًا، وَفِي لَحْمِي نُورًا،
وَفِي دَمِي نُورًا، وَفِي شَعْرِي نُورًا، وَفِي
بَشَرِي نُورًا. اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ لِي نُورًا فِي قَبْرِي..
وَنُورًا فِي عِظَامِي وَزِدْنِي نُورًا، وَزِدْنِي نُورًا،
وَزِدْنِي نُورًا وَهَبْ لِي نُورًا عَلَى نُورٍ.

"Аллохлуммажлал фú къалбú нýран, ва фú лисáнú нýран, ва фú самlú нýран, ва фú басарú нýран, ва мин фавкъú нýран, ва мин тахътú нýран, ва lан йамúнú нýран, ва lан шимáлú нýран, ва мин амáмú нýран, ва мин халфú нýран, важлал фú нафсú нýран, ва алзим ли нýран, ва lаззим лú нýран, важлал лú нýран, важлалнú нýран, Аллохлумма алтlинú нýран, важлал фú lасабú нýран, ва фú лахъмú нýран, ва фú дамú нýран, ва фú шаlрú нýран ва фú башарú нýран. Аллохлуммажлал лú нýран фú къабрú, ва нýран фú lизóмú, ва зиднú нýран, ва зиднú нýран, ва зиднú нýран, ва хlаб лú нýран lалá нýрин"

«Йа АллахI! Сан даг чохъ нур де Ахъ, сан маттаца нур де Ахъ, сан хазарца нур де Ахъ, сан бlаърсица нур де Ахъ, суна тlехула

нур де Ахь, суна лаххула а нур де Ахь, сан аьтту агӀор а нур де Ахь, сан аьрру агӀор а нур де Ахь, суна хьалха а нур де Ахь, суна тӀехьа а нур де Ахь, сан са чохь нур де Ахь, суна нур доккха де Ахь, суна нур кхин а совдаккха Ахь, суна сайна нур де Ахь, сох сайх а нур де Ахь. Йа АллахI! Суна нур ло Ахь, сан пхенаш чохь нур де Ахь, сан жижигца нур де Ахь, сан цӀийца нур де Ахь, сан месашца нур де Ахь, сан дегӀаца нур де Ахь. Йа АллахI! Суна сан каш чохь нур де Ахь, сан даьлахкашца нур де Ахь. Нур сов даккха Ахь суна, нур сов даккха Ахь суна, нур сов даккха Ахь суна. Нуьрана тӀе кхин а нур ло Ахь суна».

13. Маьждиг чуволуш деш долу доӀа. (20)

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ

الْقَدِيمِ، مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ . بِسْمِ اللَّهِ،
وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اَللّهُمَّ افْتَحْ
لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ .

"Alýзу биллáхiláзúми, ва биваджхil-
хil карúми, ва султóнихilкъадúми
минашшайтóнирражúми. Бисмиллáхil
вассолáту вассалáму lалá расúлил-
лáхil. Аллóхlumмафтахъ лú абвáба
рахъматик".

«Воккхачу Аллахlаца ларло со, Цуънан
Сийлахъчу юьхъца а ларло со, Цуънан
даим долчу паччахьаллийца а ларло со,
къинхетамах генадаьккхина долчу
шайтlанах. Аллахlан цларца (чуволу со),
къинхетам а, маршалла а хуьлда Делан
Элчанна. Йа Аллахl! Хьайн къинхетаман

неIарш дIаелла Ахь суна».¹

14. Маъждиг чура ара волуш деш долу доIа.

(21)

بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ، اللَّهُمَّ اغْصِنِي
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ .

"БисмиллáхI, вассолáту вассалáму
Iалá расúлиллáхI, аллóхIумма иннú
асъалука мин фадлик, аллóхIум-
maIсимнú минашшайтIóнирражúм".

---

¹ Ибн Маджас шен «Ассунан» жайни чохь
далийна ФатIимас – Дела реза хуълда цунна –
дийцина хьадис: «Йа АллахI! Сан кьиношна
гечде Ахь, Хьайн кьинхетаман неIарш дIа а
елла Ахь». Албанис сахьихь ду аьлла иза.

«АллахІан царца! Къинхетам а, маршалла а хуьлда Делан Элчанна. Йа АллахІ ас Хъан къинхетам боьху Хьоьга. Йа АллахІ, Айхъа генадаьккхинчу шайтІанах ларве Ахь со».

15. Азан деш (молла кхойкхуш) хезча деш долу зикр.

(22) Азан деш хезча, и деш волчо маллара цунна тІаьхъара ала деза, «Хъаййа Іалассолат, хъаййа Іалалфалáхь» аьлча: «Лá хъавла ва лá къуввата иллá биллáхІ» ала деза хІоразза. Цуьнан маьІна: «Ницкъ а бац, гІора а дац АллахІера бен» бохург ду.

(23) Азан деш волчо : «АшхІаду ан лáилá-хІа иллаллáхІ» олуш хезча, иза цуьнца ала а аьлла, хІара кхин а тІе аьлча дика хир ду:

وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا.

"Ва ана ашхладу ан ла илахла
иллллохлу вахьдахлу ла шарика лахл,
ва анна Мухьаммадан Iабдухлу ва
расулухл. Родийту биллахли роббан, ва
бимухьаммадин росулан ва
билъислами дунан"

«Ас а до тешалла, цхъа АллахІ воцург
кхин Дела вац аьлла, Шеца накъост воцуш
волу, Мухъаммад Цуьнан лай а, Цуьнан
элча а ву аьлла. Со реза хили АллахІ сайн
Дела хиларна, Мухъаммад сайн элча
хиларна а, Ислам сайн дин хиларна а».

(24) Азан деш волчунна ша тIаьхъара аьлла ма-ваьлла, Пайхамарна – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – салават дуьллур ду.

(25) ТIаккха хIара доIа дийр ду:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ
القَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ،
وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذِي وَعَدْتُهُ ، [إِنَّكَ لَا
تُخْلِفُ الْمِيعَادَ].

"Алло́хIумма робба хIа́зихIиддаIватит-
та́ммати, вассола́тилкьо́имати, а́ти
Мухъаммаданилвасу́лата валфади́ла-
та, вабIасхIу макъо́ман махъмудан,
аллазу́ валадтахI, иннака ла тухлифул

мiлiад"

«Йа АллахI! ХIюкху кхачаме долчу кхайкхаран Дела, дечу ламазан Дела, Мухьаммадна “василат”¹ а, “фадилат”¹ а ло Ахь, Айхьа цунна валду йина, лур ю аьлла йолчу хастамечу меттехь гIаттаве Ахь иза. Баккъалла а, Ахь Айхьа йина валд йоха ца йо-кх».

(26) Азанна а, къаматна а юккъехь шена дезарг дехар дика ду, хIунда аьлча, цу хенахь дина доIа Дала духа тухуш дац.

16. Ламаз дIадихкинчул тIаьхьа деш долу доIанаш.

(27)

---

¹ АллахIана герга вуьгуш йолу Iамал а, ялсаманехь йолу еза меттиг а ю иза.

¹ Кхечу халкъал веза хиларан дарж ду иза.

اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ
 بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ
 خَطَايَايَ، كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ
 الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ
 وَالْمَاءِ الْبَرْدِ.

"Аллохлумма ба́лид байну́ ва байна
 хатла́йа́йа кама́ ба́ладта байнал
 машрикъи валмағриби, аллохлумма
 наккѣини́ мин хатла́йа́йа кама́
 йунаккъоссавбул абѣаду минадданаси,
 аллохлуммагсилни́ мин хатло́йа́йа
 биссалджи, валма́и валбарад"

«Йа Аллах! Сан кѣинош суна генадаха
 Ахъ, Айхъа малхбале малхбузена гена-

яккхаре терра. Йа Аллах! Со сан кьинойх
длацан ве Ахь, моданех клайн коч
длацанлуш санна. Йа Аллах! Сан кьинош
суна тѣра дладила Ахь, лайца а, хица а,
шаца а».

(28)

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ،
وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

"Субхъанакаллохлума ва бихъамдик,
ва табáрокасму, ва таáлаá джаддук,
ва ла иáаха гáйрук".

«Цѣна ву-кх Хьо йа Аллах! хастам а бу
Хьуна, Сийлахь ю Хьан цѣ, лекха ю Хьан
возалла, Хьо воцург кхин Дела а вац».

(29)

وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ
صَلَاتِي، وَنُسُكِي، وَمَحْيَايَ، وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ
وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ
إِلَّا أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ
نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذُنُوبِي فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي
جَمِيعًا إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ. وَاهْدِنِي
لأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا
أَنْتَ، وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا، لَا يَصْرِفُ عَنِّي

سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ
 بِيَدَيْكَ، وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ،
 تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

"Ваджжахіту важхіийа лиллазú
 фатларассамáвати валъарда хъанúфан
 ва ма́ ана миналмушрикúн. Инна
 солáтú, ва нусукú, ва махъйáйа ва
 мамáтú лилла́хíи роббилáламúна, ла
 шарúка лахíу, ва бизáлика умирту ва
 ана миналмуслимúн. Аллóхíумма
 анталмалику, ла илáхíа иллá анта.
 анта роббú, ва ана íабдука. Заламту
 нафсú ваíтарафту бизанбú, фагíфир
 лú зунúбú джамúлан, иннахíу ла
 йагíфируззунúба иллá анта, вахíдинú
 лиахъсанил ахлáкъи, ла йахíдú
 лиахъсанихíа иллá анта, васриф íаннú

саййиахIа, лá йасрифу Iаннú саййиахIа
иллá анта. Лаббайка ва саIдайка,
валхайру куллухIу бийадайка,
вашшарру лайса илайка, ана бика ва
илайка, табáракта ва таIаIайта,
астагIфирука ва атúбу илайк"

«Ас ерзий сайн юхь, стигланаш а, латта а
кхоьллинчуьнга, со “хьаниф”¹ волуш, со
Делаца накьост веш болчарах а вац.
Бакъалла а, сан ламаз а, ас урс хьакхар а
(гIурба дуьйш), сан дахар а, сан валар а
АллахIан доьхьа ду, Iаламийн Эла волчу,
накьост вац Цуьнца, иштта хилар суна
Iедиллина а ду, со бусалба нахах а ву. Йа
АллахI! Хьо Паччахь ву, Хьо воцург кхин
Дела а вац, Хьо сан эла ву, со Хьан лай ву,
ас сайн сина зулам дина, айса къалаторца ас

---

¹ «Хьаниф» бохург цхьана АллахIана Iибадат деш
верг бохург ду.

мукларло до, гечдехъа суна сан дерриге кѣиношна, баккъалла а, Хьо воцург кхин цхъа а вац-кх кѣиношна гечдеш. Со нисвехъа уггар хазчу гиллакхашна тѣе, уггар хазчу гиллакхашна тѣе Ахъ бен ца нисво-кх. Церах вон дерш соьгара дѣадахъа, и вон гиллакхаш Хьоьга бен соьгара дѣацахало-кх. Со муьтлахъ ладуглуш ву Хьоьга, Хьуна гуллакх дарца самукъане а ву со. Дерриг дика Хъан керахъ ду, вон хIума Хьоьгара дац, со Хъан лаамца дийна ву, Хьоьга воьрзур волуш а ву. Сийлахъ хили Хьо, Лекха хили Хьо. Хьоьгара гечдар доьху ас, Хьоьга тоба а до ас».

(30)

اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ،

فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ
 وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا
 فِيهِ يَخْتَلِفُونَ. اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ
 الْحَقِّ بِإِذْنِكَ إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ .

"Аллохумма робба Джибраѳила ва
 Микаѳила ва Исроѳила, фатирос-
 самавати валъарди, ѳалималлоѳи
 вашшахладати, анта тахъкуму байна
 ѳибадика фума кану фѳхли
 ѳахтаѳуна. Ихидини лимахтуѳа
 фѳхли миналхъакъи биизника, иннака
 тахиди ман ташау ила сиротин
 мустахъим".

«Йа Аллах! ХІай Жабраилан а, Минка-
илан а, Исафилан а Дела! ХІай стигланаш
а, латта а кхоьллинарг! Къайлах дерг а,
гуш дерг а хууш верг, Хьо ву Хъайн
лайшна юккъахъ хъукм дийр верг, уш
дласакъаьстинчу хІуманна тІехъ. Нисвехъа
со хилпалонашна юккъера нийсачунна тІе,
баккъалла а, Хъайна лууш верг нийсачу
некъа тІе нисво-кх Ахъ».

(31)

اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ
كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا،
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا. (ثلاثًا).

"Алла́хлу акбару кабу́ран, Алла́хлу акбару кабу́ран, Алла́хлу акбару кабу́ран, валхъамду лилла́хли касу́ран, валхъамду лилла́хли касу́ран, валхъамду лилла́хли касу́ран, ва субхъа́налло́хли букратан ва асу́лан"

«АллахІ массо хІумнал воккха ву, АллахІ массо хІумнал воккха ву, АллахІ массо хІумнал воккха ву. АллахІана дукха хастам бу, АллахІана дукха хастам бу, АллахІана дукха хастам бу. АллахІ Іуьй-ранна а, суьйранна а Сийлахь Цена ву» (хІара лекхахь дерг кхозза доьшур ду, тІаккха хІара лахара доІа доьшур ду).

أَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ: مِنْ نَّفْخِهِ، وَنَفْثِهِ،
وَهَمَزِهِ.

"Алу́зу билла́хли минашшайтІони: мин нафхихІу, ва нафсихІу, ва хІамзихІ"

«Аллах!аца ларло со шайт!анах: цуънан кураллех, цуънан байтех, цуънан тиларх (Ювдалаллех)».

(32)

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قِيَمُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ
أَنْتَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَلَكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَنْ فِيهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ

الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الْحَقُّ، وَالْجَنَّةُ
 حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ ﷺ
 حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ اللَّهُمَّ لَكَ أَسَلَمْتُ،
 وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَإِلَيْكَ أُنَبْتُ،
 وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاعْفِرْ لِي
 مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا
 أَعْلَنْتُ أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لَا إِلَهَ
 إِلَّا أَنْتَ أَنْتَ إِلَهِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ .

"Аллохлумма лакалхъамду, анта нұрус-
 самавати валъарди ва ман фúхлинна,
 ва лакалхъамду, анта къоййимуссамá-

ва́ти валъарди ва ман фúхlinна, ва
лакалхъамду, анта роббуссамáва́ти
валъарди ва ман фúхlinна, ва
лакалхъамду, лака мулкуссамáва́ти
валъарди ва ман фúхlinна, ва
лакалхъамду, анта маликуссамáва́ти
вал арди ва лакалхъамду,
анталхъакъу, ва ваlдукалхъакъу, ва
къавлукалхъакъу, ва ликъóукал
хъакъу, валжаннату хъакъун, ванна́ру
хъакъун, ваннабиййúна хъакъун, ва
Мухъаммадун, соллаллóхly lалайхli ва
саллама, хъакъун, вассáлату хъакъун,
аллóхlyмма лака асламту, валалайка
таваккалту, ва бика áманту, ва илайка
анабту, ва бика хóсамту ва илайка
хъáкамту, фагlфир лú ма́ къаддамту,
ва ма́ аххарту, ва ма́ асрарту ва ма́
aлланту, анталмукъоддиму ва антал-

муаххиру, ла́ ила́хla илла́ анта, анта
ила́хlú, ла́ ила́хla илла́ анта"

«Йа АллахI! Хастам бу Хьуна, стигланийн
а, лаьттан а, царна чохь болчеран а нур ду
Хьо, хастам бу Хьуна, стиглана ш а, латта
а, царна чохь берш а латтош верг Хьо ву,
хастам бу Хьуна, стигланийн а, лаьттан а,
царна чохь болчеран а Дела Хьо ву, хастам
бу Хьуна, стигланийн а, лаьттан а, царна
чохь болчеран а паччахьалла Хьан ду,
хастам бу Хьуна, стигланийн а, лаьттан а,
царна чохь болчеран а Паччахь Хьо ву.
Хастам бу Хьуна, Хьо бакъ ву, Хьан ваIд а
бакъ ду, Хьан дош а бакъ ду, тхуна Хьо
гур хилар а бакъ ду, ялсамане а бакъ ю,
жовжахате а бакъ ю, пайхамарш а бакъ бу,
Мухьаммад а – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – бакъ ву, “сахьт” (къемат
де) а бакъ ду. Йа АллахI! Хьуна муьтlахь
хили со, болх Хьуна тlе а билли ас, Хьох

теша а тийши со, Хьоьга (хьаставелла)
верза а вирзи со, Хьан доьхьа кыйсам а
хили сан, Хьан кхеле верза а вирзи со.
Гечдехьа суна соьгара хьалха даьлларг а,
соьгара тӀаьхьа дер дерг а, ас кӀайлах
динарг а, ас гучахь динарг а. Хьалха
даккха деза хӀума хьалха доккхуш верг ву
Хьо, тӀаьхьа татта дезарг тӀаьхьа тоттуш
верг ву Хьо, Хьо воцург кхин Дела вац,
Хьо ву сан Дела, Хьо воцург кхин Дела
вац».

17. РукуӀехь деш долу доӀа.

(33)

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ.

"СубхьӀана роббийалӀазӀм"

«Цена ву сан воккха Дела» кхозза эр ду.

(34)

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي.

"СубхъáнакАллóхlумма роббанá, ва
бихъамдика, аллóхlуммагlфир лú"

«Цéна ву Хьó йа Аллахl, тхан Дeла,
хастам а бу Хьуна, йа Аллахl гeчдe Ахь
суна».

(35)

سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.

"Суббúхъун, Къуддúсун, роббулмалá-
икати варрúхъ"

«Кхачаме а, Цéна а (ву Аллахl),
малийкийн а, Жабраилан а Дeла».

(36)

اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ
 أَسْلَمْتُ خَشَعَ لَكَ سَمْعِي، وَبَصَرِي،
 وَمُخِّي، وَعَظْمِي، وَعَصَبِي، وَمَا اسْتَقَلَّ بِهِ
 قَدَمِي.

"АллохIумма лака ракаIту, ва бика
 аманту, ва лака асламту, хошаIа лака
 самIу, ва басарIу, ва муххIу, ва IазмIу,
 ва IасабIу, ва мастакъалла бихIу
 къадамIу"

«Йа АллахI! Хъуна рукуI ди ас, Хъох теша
 а тийши со, Хъуна муьтIахъ а хили со. Сан
 хазар а, сан бIаьрса а, сан хье а, сан тIум а,
 сан даьIахкаш а, сан пхенаш а, сан когаша
 лелош долу сан дегI а, муьтIахъ долуш
 хъастадели Хъуна».

(37)

سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ،
وَالْكِبْرِيَاءِ، وَالْعِظْمَةِ.

"Субхъана зилжабарути, валмалакути,
валкибрийаи валлазомати"

«Кхачаме цѣна ву массо хлуманна тѣхъ
ницкъ болуш верг, паччахъаллин да верг,
кураллин а, дозаллин а да верг, возаллин а
да верг».

**18. Рукуѣра хъалатаѣча деш долу
доѣа.**

(38)

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ.

"Самиаллôхlу лиман хъамидахl"

«Хезаш ву АллахI, Шена хастам беш верг»

(39)

رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ.

"Роббанá ва лакалхъамду, хъамдан
касúран, тIаййибан, мубáрокан фúхIи"

«Тхан Дела, Хъуна хастам бу, шеца беркат
долу, цIена, дукха хастам (бу Хъуна)».

(40)

مِلْءَ السَّمَوَاتِ وَمِلْءَ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا، وَمِلْءَ
مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ. أَهْلَ الشَّاءِ وَالْمَجْدِ،
أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ. اللَّهُمَّ لَا
مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا ي

نَفْعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ .

"Роббанá ва лакалхъамдú, милъас-самáвáти, ва милъалъарди, ва мá байнахlумá, ва милъа мá шиъта мин шайъин баlду. Ахlлассанáи валмажди, ахъакъу ма къóлалlабду, ва куллунá лака lабдун. Аллóхlумма лá мáниlа лимá алtойта, ва лá муltийа лимá маналта, ва лá йанфаlу залжадди минкалжадду"

«Стигланаш юъззина, латта а дуъззина, цаършинна юккъахъ дерг а дуъззина (хастам бу Хъуна), кхин а дукха, Хъуна малуъу хастам бу Хъуна. Хlай хастаман а, возаллин а охlлу верг! (Хlара ас олуш дерг) хъайн лайно олуш долу уггар бакъ дерг ду – тхо массо Хъан лайш а ду : Йа Аллахl! Ахъ делларг сацо а, духатоха а цхъа вац, Ахъ сацийнарг

дала а цхъа вац, дуьненан ирс долчунна¹
цуьнан ирсо цунна пайда бийр бац, ткъа ирс
Хьобгара ду».

19. Сужудехь деш долу доІа.

(41)

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى.

"Субхъана роббийал алá"

«Цѐна ву сан Лѐкха Дѐла» кхозза эр ду.

(42)

---

¹ Ирс – кхузахь лууш долу цуьнан маъІна:
дуьненан даьхни а, дуьненан паччахьалла а,
бахам а бохург ду. Ткъа хІокху доІанан маъІна
иштта ду: Далла гергахь, Цунна хьалха
хІоьттича, хеттарш дан долиьча цу дуьненан
бахамах пайда хир бац, пайда бийр берг иза
дика Іамал ю.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي.

"Субхъанакаллохлума роббанá ва
бихъамдика, аллохлумагфир ли"

«Цена ву Хьо йа АллахI, тхан Дела,
хастам а бу Хъуна. Йа АллахI суна гечде
Ахъ».

(43)

سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ.

"Суббұхъун, Къуддұсун, роббулмала-
икати варрұхъи"

«Кхачаме а, Цена а (ву АллахI), малий-
кин а, Жабраилан а Дела».

(44)

اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ

أَسْلَمْتُ سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ،
وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ.

"АллохIумма лака сажадту, ва бика
áманту, ва лака асламту, сажада
важхи́ лиллазу́ халакъахIу, ва совва-
рахIу, ва шаккъа самIахIу ва басарахIу,
табаракаллохIу ахъсанулхóликъуна"

«Йа АллахI! Хъуна сужуд ди ас, Хъох
теша а тийши со, Хъуна муътIахъ а хили
со, сан юъхъо сужуд ди ша кхоьллинчун-
на, шена куц деллачунна, шен бIаьрса а,
хазар а кхоьллинчунна. Беркате ву АллахI,
уггар хаза Кхоллархо».

(45)

سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبَرِيَاءِ

وَالْعِظْمَةُ.

"Субхъана зилжабарути, валма́лакути,
валкибрийаи валлазомати"

«Кхачаме Цена ву массо хлуманна тлехъ
ницкъ болуш верг, паччахъаллин да верг,
кураллин а, дозаллин а да верг, возаллин а
да верг».

(46)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّةً وَجِلَّةً، وَأَوَّلَهُ
وآخِرَهُ وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ.

"Аллохлуммагфир лу́ занбу́ куллахлу,
диккъохлу́ ва джиллахлу, ва аввалахлу
ва ахирахлу, ва ла́ланийатахлу́ ва
сиррохл"

«Йа Аллах! Сан массо кьиношна гечде
Ахъ, кегийчарна а, даккхийчарна а, хьал-

халерачунна а, тIаьхьарчунна а, гучахь
долчунна а, къайлах долчунна а».

(47)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ،
وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا
أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى
نَفْسِكَ.

"АллóхIумма иннú аIузу биридóка мин
сахотIика, ва бимулáфáтика мин
Iукъúбатик, ва аIузу бика минка, лá
ухьсú санáан Iалайка, анта камá
аснайта Iалá нафсика"

«Йа Аллах! Хьо реза хиларца ларло со
Хъан оьгIазаллех, Хъан къинхетамца
ларло со Хъан Iазапах, Хьоьца ларло со
Хьох. Хъуна хастам бина вер вац со, Хьо
Ахь Айхъа Хъайна хастам ма-барра ву».

20. Шина сужуд юккъехь охъахиь ча деш долу доIа.

(48) رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي.¹

"РоббигIфир лIу, роббигIфир лIу"

«Сан Дела! Гечде Ахь суна. Сан Дела!
Гечде Ахь суна».

(49)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي وَاجْبُرْنِي

---

¹ ХIара ала а мегаш ду кхузахь:

رب اغفرلي و ارحمني

وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْنِي.

"АллохIуммагIфир лI, вархъамнI,
вахIдинI, ваджбурнI, ва IафинI,
варзукънI варфаIнI"

«Йа АллахI! Гечде Ахъ суна, къинхетам бе
Ахъ сох, нисве Ахъ со, хьал то де Ахъ сан,
рицкъ ло Ахъ суна, даржехъ лакха ваккха
Ахъ со».

**21. Къуръан доьшуш сужуд деш,
сужудехъ деш долу доIа.**

(50)

سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ
وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ، ﴿فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ
الْخَالِقِينَ﴾

"Сажада важхі́у лиллазі́у халакѣахі́у ва шакѣа саміахі́у ва басарахі́у бихѣавлихі́у ва кѣувватихі́, фатаба́-рокалло́хіу ахьсанулхóликъу́н"

«Сан юьхьо сужуд ди ша Кхоьллинчунна, шен хазар а, баьрса а Шен ницкѣаца а, ģорунца а кхоьллинчунна, «Беркате ву АллахІ, уггар хаза Кхоллархо»»

(51)

اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا، وَضَعْ عَنِّي
بِهَا وَزْرًا، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا، وَتَقَبَّلْهَا
مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ.

"Алло́хлуммактуб лу́ бихі́а Іиндака ажран, ва дол Іанні́ бихі́а визран, ваģлалхі́а лу́ Іиндака зухран, ва такъоббалхі́а минні́ кама такъоббалтахі́а

мин Іабдика Дáвуда"

«Йа АллахІ! ХІара (сужуд) Хъайна гергахъ суна меле язде Ахъ, цуьнца суна тІера мохъ дІабаккха Ахъ, Хъайна гергахъ суна лар де Ахъ иза, Айхъа Хъайн лай волчу Давуд (пайхамарера) кьобал даре тера, соьгара а кьобал де Ахъ иза».

22.. ТашаххІуд (Аттахиййат).¹

(52)

---

¹ Аттахъиййат масийтта кепара ду, ткъа вай долчахъ доьшуш лелош дерг ШафиІи мазхІабехъ къастийна дерг ду. Иза иштта ду: «Аттахиййатул мубаракатуссалаватуттІайи-бату лиллахІи, ассаламу Іалайка аййухІан-набиййу ва рахъматуллохІи ва баракатухІу, ассаламу Іалайна ва Іала ІибадиллахІиссоли-хъина. АшхІаду ан лаилахІа иллаллахІ ва ашхІаду анна Мухъаммадан расулуллохІ».

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ،
 السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ. أَشْهَدُ
 أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ
 وَرَسُولُهُ.

"Аттахиййату лиллахі, вассолавату
 ваттаййибату, ассаламу лалайка,
 аййухланнабиййу, ва рахьматуллóхі
 ва барокáтухі, ассаламу лалайна ва
 лалá либáдиллáхіссóлихьún. Ашхlаду
 аллá илáхlа иллаллóхlу, ва ашхlаду
 анна Мухьаммадан lабдухlу́ ва
 росулухl"

«Маршаллаш Аллахlан ду, ламазаш а
 (Цуьнан доьхьа деш) ду, хастаме дешнаш

а (Цунна ду), салам хуълда хъуна хлай
Пайхамар, АллахІан кѣинхетам а, Цуьнан
массо беркате диканаш а (хуълда хъуна).
Салам хуълда тхуна а, АллахІан дикчу
лайшна а. Ас тешалла до АллахІ воцург
кхин Дела вац аьлла, Мухьаммад Цуьнан
лай а, элча а ву аьлла».

23. ТашаххІудал тІаьхъа дуьллуш долу салават.

(53)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا
صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ
حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى
آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى

آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ .

"Аллохлумма солли Іалá Мухъаммадин
ва Іалá áли Мухъаммадин, камá
соллайта Іалá Ибрóхлума ва Іалá áли
Ибрóхлума, иннака хъамúдун мажúд.
Аллохлумма бáрик Іалá Мухъаммадин
ва Іалá áли Мухъаммадин камá
баракта Іалá Ибрóхлума ва Іалá áли
Ибрóхлума, иннака хъамúдун мажúд".

«Йа Аллах! Мухъаммадах Хъайн къинхе-
там бе Ахъ, хазчу хасторца хаставе Ахъ
иза, цуънан охІлунах Хъайн къинхетам а
бе Ахъ, Айхъа ИбрахІм хесторе терра,
цунах а, цуънан охІлунах а Айхъа
къинхетам बारे терра, баккъалла а, Хьо
хастам бан хъакъ долуш а, Веза а ву. Йа
Аллах! Мухъаммадна а, цуънан охІлунна
а Хъайн беркат а, ниІмат а ло Ахъ, Айхъа
ИбрахІмна а, цуънан охІлунна а даларе

терра, бакъалла а, Хьо хастам бан хъакъ
долуш а, Веза а ву».

(54)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ،
كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ. وَبَارِكْ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ .

"Аллохлумма солли лалá Мухъаммадин
ва лалá азвáжихлú ва зуррийáтихлú
камá соллайта лалá áли Ибрóхлúма, ва
бáрик лалá Мухъаммадин ва лалá
азвáжихлú ва зуррийáтихлú камá
бáрокта лалá áли Ибрóхлúма, иннака
хъамúдун мажúд".

«Йа Аллах! Мухъаммадах Хъайн къинхетам
бе Ахъ, хазчу хасторца хаста а ве Ахъ иза,
цуънан зударшна а, цуънан тӀаъхъенна а
Хъайн беркат а, ниӀмат а ло Ахъ, Айхъа
ИбрахӀиман охӀлунна ма даллара, бакъалла
а, Хъо хастам бан хъакъ долуш а, Веа а ву».

**24. ШолгӀа ташаххӀуд дешначул
тӀаъхъа, салам далале деш долу
доӀа.**

(55)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ
عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ،
وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ .

"Аллохлумма инnú alýзу бика мин
Iazáбилкъабри, ва мин Iazáби
джахIаннама, ва мин фитнатилмахъйá
валмамáти, ва мин шарри фитнатил
масúхъиддаджáл".

«Йа АллахI! Со Хьоьца ларло кошан
Iазапах, жоьжахатин Iазапах, вахаран а,
валаран а питанах, Даджалан питанах а,
вонах а».

(56)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَأَعُوذُ
بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ
مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ.

"Аллохлумма инnú alýзу бика мин

лаза́билкъабри, ва алу́зу бика мин
 фитнатил маси́хьиддаджа́ли, ва алу́зу
 бика мин фитнатилмахъйа́ валмама́т.
 Алло́хлума инни́ алу́зу бика минал-
 маъсами валмаѓрам"

«Йа Аллах! Со Хьоьца ларло кошан
 лазапах, со Хьоьца ларло Даджалан
 питанах, со Хьоьца ларло вахаран а, вала-
 ран а питанах. Йа Аллах! Хьоьца ларло со
 къа латорах а, декхарх а».

(57)

اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا
 يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ
 عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.

"Алло́хлума инни́ заламту нафси́
 зулман каси́ран, ва ла́ йаѓфируззуну́ба

илла́ анта, фагIфир лú магIфиратан
мин Iиндика вархъамнú, иннака антал
глофúруррохъúм"

«Йа АллахI! Ас сайна дукха зулам дина,
ткъа къиношна Ахъ бен геч ца до,
гечдехъа суна, Хъайн гечдарца, къинхетам
а бехъа сох, бакъалла а, Хъо гечдеш а,
Къинхетаме а ву-кх».

(58)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا
أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَسْرَفْتُ، وَمَا أَنْتَ
أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي. أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا
إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

"Алло́хIуммагIфир лú ма́ къаддамту ва
ма́ аххарту, ва ма́ асрарту ва ма́

аІланту, ва ма́ асрафту, ва ма́ анта
 аІламу бихі́у минн́у, анталмукъаддиму
 ва анталмуаххиру, ла́ ила́хІа илла́ анта"
 «Йа АллахІ! Соьгара хьалха даьллачунна а
 гечде Ахь, соьгара тІаьхьа дер долчунна а
 гечде Ахь, ас кьайлах динчунна а, ас
 гучахь динчунна а, Хьайна суначул дика
 хуучунна а гечде Ахь. Хьалха даккха
 дезарг хьалха доккхуш верг ву Хьо,
 тІаьхьа татта дезарг тІаьхьа тоттуш верг ву
 Хьо, Хьо воцург кхин Дела вац».

(59)

اللَّهُمَّ اَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ
 عِبَادَتِكَ .

"Алло́хІумма аІинн́у Іала́ зикрика, ва
 шукрика ва хьусни Іибáдатик"

«Йа Аллах! Суна го де Ахь Хьо хьехорна
тлехь, Хьайна шукр дарехь, Хьайна хаза
Ибадат дарехь».

(60)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ
الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ.

"Аллóхlумма иннi аlýзу бика минал
бухли, ва аlýзу бика миналжубни, ва
аlýзу бика мин ан урадда илá
арзалилlумри, ва аlýзу бика мин
фитнатиддунйá ва lазáбилкъабр".

«Йа Аллах! Со ларло Хьоьца бlаьрмеци-
галлех, осалаллех а ларло со Хьоьца, къан-
велча, уггар вочу, халчу хене валарх а
ларло со Хьоьца, дуьненан питанех а,
кошан lазапах а ларло со Хьоьца».

(61)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ
النَّارِ .

"Аллохлумма инни асълукалжанната
ва алузу бика минаннар"

«Йа Аллах! Ас ялсамане йоъху Хьоъга,
Хьоъца жоъжахатех лар а ло со».

(62)

اللَّهُمَّ بَعِّلْكَ الْعَيْبَ وَقُدِّرْكَ عَلَى الْخَلْقِ
أَحْيِنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِي وَتَوَفَّنِي إِذَا
عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْرًا لِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
خَشْيَتِكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ

الْحَقُّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ
 فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ، وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ،
 وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ، وَأَسْأَلُكَ الرِّضَا
 بَعْدَ الْقَضَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ
 الْمَوْتِ، وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ
 وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ مُضِرَّةٍ وَلَا
 فَتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيِّنَا بِرِيَّةِ الْإِيمَانِ وَاجْعَلْنَا
 هُدًى مُهْتَدِينَ .

"Аллохлумма биллмикалглайба, ва
 къудратика лалалхалкъи, ахъини́ ма
 лалимтал хъай́ата хайран лу, ва
 таваффани́ иза лалимтал вафа́та

хайран лú. Аллóхlумма иннú асъалука
хашйатака филглайби вашшахlадати,
ва асъалука калиматалхъакъи фир-
ридó валгlодоби, ва асъалукал къасда
филгlинá валфакъри, ва асъалука
наlúман лá йанфаду, ва асъалука
къуррата lайнин лá танкъатlily, ва
асъалука бардалlайши баlдалмавти,
ва асъалука лаззатанназари илá
ваджхlика, вашшавкъа илá ликъóика
фú глайри даррóа мудирротин, ва лá
фитнатин мудиллатин. Аллóхlумма
заййиннá бизúнатил úмáни, важlалнá
хlудáтан мухlтадún".

«Йа Аллахl! Хъайна къайлах дерг хууш
хиларца, Хъан кхолларан ницкъ хиларца,
со дуьненахъ вахар дика ду аьлла Хъайна
хиъча – сан вахар дах де Ахъ, со валар
дика хилар Хъайна хиъча – со валар сих де
Ахъ. Йа Аллахl! Со Хъайх къайлах а,
гучахъ а кхерийтар доьху ас Хъоьга, со

резахиларехъ а, оьглазвахарехъ а со бакъ
 луьш хилийтар а доьху ас Хьоьга,
 мискалlexъ а, хьалдолуш хиларехъ а
 юккьера хьал а доьху ас Хьоьга, чекх дер
 доцу ниѳмат а доьху ас Хьоьга, чекх дер
 доцу самукъадалар а доьху ас Хьоьга, Хьан
 кхел лелла яллачул тѳаьхьа Хьо реза хилар а
 доьху ас Хьоьга, со веллачул тѳаьхьа дика
 дахар а доьху ас Хьоьга, Хьоьга хьажаран
 марзо а, бѳаьрг бузар а доьху ас Хьоьга,
 Хьоьца цхьаьнакхетаре догдахар а доьху ас
 Хьоьга, суна зен а хир доцуш, ѳа галвоккхуш
 долу питана а хир доцуш. Ыа Аллах! Ийманан
 хазаллийца хаз дехьа тхо, нийсачу
 некъа тѳе кхойкхуш а долуш, нийсачу некъа
 тѳехъ нисделла а дехьа тхо»

(63)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ

الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا
أَحَدٌ، أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ.

"Аллóхlумма иннú асъялука, йá
Аллóхlу, бианнакал вáхьидул
ахъадуссамад, аллазú лам йалид ва
лам йúлад, ва лам йакун лахlу куфуван
ахъад, ан тагlфира лú зунúбú, иннака
анталгlофúруррохúм".

«Йа Аллахl! Ас доъху Хьоъга хlай Аллахl,
Хьо цхъаъ хиларца, Хьо Хьой цхъаъ верг
хиларца, Хьо даим волуш хиларца, Хьо
халкъана оьшуш а волуш, Хьуна халкъера
хlумма а оьшуш ца хиларца, бер хилла а
воцчу, дех-ненах схъаваьлла а воцчу,
Шеца цхъа а накъост хилла а воцчу, (ас
доъху Хьоъга) суна сан кьиношна гечдар,
бакъалла а, Хьо Гечдеш верг а,
Къинхетаме верг а ву-кх».

(64)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، الْمَنَّانُ، يَا بَدِيعَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ،
يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ
مِنَ النَّارِ .

"АллохIумма иннI асълука бианна
лакалхъамду ла илахIа илла анта
вахъдака ла шарIка лака, алманнану,
йа бадIуассамавати валъарди, йа
залджалали валъикромI, йа хъаййу,
йа къаййIуму, иннI асълукал
джанната ва аIузу бика минаннари".

«Йа АллахI! Ас доъху Хъоъга берриг
хастам Хъуна хиларца, Хъо воцург кхин

Дела вац, Хьой цхьаъ ву Хьо, Хьобца
накъост а вац, Хьайгара массо дика
хуьлуш верг ву Хьо, хлай стигланаш а,
латта а кхоьллинарг, хлай Сийлахь верг,
Комаьрша верг, хлай даим дийна верг, хлай
даим волуш верг, ас ялсамане йоьху
Хьобга, Хьобца жоьжахатех лар а ло со».

(65)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ.

"АллохIумма иннi асъялука бианнi
ашхIаду аннака анталлохIу ла илIахIа
илла антал ахъадуссамаду, аллазi
лам йалид, ва лам йулад ва лам йакун
лахIу куфуван ахъад".

«Йа Аллах! Бакъалла а, ас доьху Хьобга айса тешалла дарца: Хьо Аллах!-Дела ву аьлла, Хьо воцург кхин Дела вац аьлла, Хьо Хьой цхьаь верг ву аьлла, Хьо даим волуш верг ву аьлла, Хьо халкъана оьшуш а волуш, Хьуна халкъера хIумма а оьшуш доцуш верг ву аьлла, бер хилла а воцчу, дех -ненах схьаваьлла а воцчу, Шеца цхьа а накъост хилла а воцчу (Хьобга доьху ас, доийна жоп ло Ахь)».

25. Ламазехь салам деллачул тIаьхьа доьшуш долу зикр (тасбихь).
(66)

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ.

"АстагIфируллóхI"

«Аллах!е гечдар доьху ас» (кхозза эр ду).

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ
يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ .

"Аллох!умма антассаламу ва минкас-
саламу, табаракта йа залжалали
валъикром"

«Йа Аллах! Хьо массо кхачамбацарех
маьрша верг ву, маршо Хьоьгара а ю,
беркате ву Хьо, х!ай Сийлахьаллин а,
Комаьршаллин а да верг».

(67)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ
لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا

الْجَدُّ مِنْكَ الْجَدُّ .

"Лá илáхIа иллаллóхIу вахьдахIу́ лá шарIка лахI, лахIулмулку ва лахIулхьамду ва хIува Iалá кулли шайъин къадIр. АллóхIумма лá мáниIа лимá алтIойта, ва лá мултIийа лимá манаIта, ва лá йанфаIу залжадди минкал жадд".

«АллахI воцург кхин Дела вац, ша цхьаъ ву Иза, Цуьнца накъост а вац, паччахьалла Цуьнан ду, хастам а Цунна бу, Иза массо хIуманна тIехь ницкъ болуш а ву. Йа АллахI! Ахь делларг сацо а, духатоха а цхьа вац, Ахь сацийнарг дала а цхьа вац, дуьненан ирс долчунна цуьнан ирсо цунна пайда бийр бац, ткъа ирс Хьобгара ду».

(68)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ،
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. لَا
حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا
نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الشَّاءُ
الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ
كَرِهَ الْكَافِرُونَ .

"Лá илáхlа иллаллóхlу вахьдахlу лá
шарúка лaхlу, лaхlулмулку, ва
лaхlулхьамду, ва хlува lалá кулли
шайъин къадúр. Лá хьавла ва лá
къуввата иллá биллáхl, лá илáхlа
иллаллóхlу ва лá нaлбуду иллá иййáхl.
Лaхlунниlмату, ва лaхlулфадлу, ва
лaхlуссанáул хьасан. Лá илáхlа

иллаллóхlу мухлисúна лaхlуддúна вa
лaв кaрихlалкáфирúн".

«Аллахl воцург кхин Дeлa вaц, шa цхьaъ
вy Изa, Цуьнца нaкъост a вaц, пaччaхьaллa
Цуьнaн ду, хaстaм a Цуннa бу, Изa мaссo
хlумaннa тlехь ницкъ болуш a вy. Ницкъ a
бaц, гlорa a дaц Аллaхlерa доцург. Аллaхl
воцург кхин Дeлa вaц, Цуннa цхьaннa бeн
вaй lибaдaт деш a дaц, ниlмaт a Цуьнaн ду,
дозaллa a Цуьнaн ду, хaзa хeстop a Цуьнaн
хьaкъ ду, Аллaхl воцург кхин Дeлa вaц
(олу вaй), цlенчу дaггaрa, Цуьнaн доьхьa,
кeрстa нaхaнa изa цaдeзaхь a».

(69)

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ.

"Субхьáналлóхlи, вaлхьaмду лиллáхlи,
вaллóхlу акбap"

«Цeнa вy Аллaхl (33-ззa эр ду). Хaстaм бу

АллахIана (33-зза эр ду), Массо хIумнал
воккха ву АллахI (33-зза эр ду)».

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

"Лá илáхIа иллаллóхIу вахьдахIу лá
шарIка лaхI, лaхIулмулку ва
лaхIулхьамду ва хIува Iалá кулли
шайъин къадIр".

«АллахI воцург кхин Дела вац, ша цхьаь
ву Иза, Цуьнца накъост а вац, паччахьалла
Цуьнан ду, хастам а Цунна бу, Иза массо
хIуманна тIехь ницкъ болуш а ву».

(70)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾

اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿١﴾ لَمْ يَكِلْهُ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٢﴾ وَلَمْ
 يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٣﴾ [الإخلاص: 14]

"Бисмилләхиррохьманиррохьум. Къул
 хIуваллôхIу ахьад. АллôхIуссомад. Лам
 йалид ва лам йулад. Ва лам йакул-
 лахIу куфуван ахьад".

«Къинхетаме а, Къинхетам беш а волчу
 АллахIан царца!» «Ахь ала: Иза АллахI
 ву, Цхьаъ волу. Даим дийна волу, массо
 халкъана оьшуш волу, Шена халкъера
 хIумма а оьшуш воцу АллахI ву. Цхьа а
 вац Цунах схьа ваьлла, йа дех-ненах
 схьаваьлла а вац Иза. Накъост хилла а вац
 Цуьнан цхьа а» . (Сурат «Ал-ихлас»).

أَلْفَلَقَ بِرَبِّ أَعُوذُ قُلْ ﴿١﴾ الرَّحِيمِ الرَّحْمَنِ اللَّهُ بِسْمِ
 ﴿٢﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ

﴿ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴾ وَمِنْ شَرِّ

حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿﴾ [الفلق: 15]

"Бисмилләхиррохьмáниррохьúm. Къул аlузу бироббил фалакъ. Мин шарри мá холакъ. Ва мин шарри гlосикъин изá вакъоб. Ва мин шарриннаффáсáти фил lукъод. Ва мин шарри хьáсидин изá хьасад".

«Къинхетаме а, Къинхетам беш а волчу Аллахlан царца!» «Ахь ала: со ларло сатасаран Делаца. Цо кхоьллинчу массо хlуманан волах. Бодане буьйса тlееьча, цуьнан волах а. Шеддашна тlе хlупп бохучу зударийн волах а. Хьагl йолчуьнан волах а, цо хьагl лелочу хенахь». (Сурат «Алфалакъ»)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ
 ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ النَّاسِ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ
 الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ
 النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾﴾ [الناس: 15]

"Бисмиллахиррохьманиррохьум. Къул
 алузу бироббиннас. Маликиннас.
 Илахиннас. Мин шаррил васвасил
 хоннас. Аллазу йувасвису фу судурин-
 нас. Минал жиннати ваннас".

«Къинхетаме а, Къинхетам беш а волчу
 АллахІан царца!» «Ахь ала: со ларло
 Адамийн Элаца. Адамийн Паччахьца.
 Адамийн Делаца. Дела хьахийча гучара
 долучун (вонах), дагчу вон ойланаш
 туьйсучун вонах. Адамийн дегнаш чу вон

ойланаш кхуьссуш долчу. Адамашха а,
жинашха а долчух». (Сурат «Аннас»)

(71)

﴿ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا
نَوْمٌ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي
يَشْفَعُ عِنْدَهٗ اِلَّا بِاِذْنِهٖ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُوْنَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهٖ اِلَّا بِمَا شَاءَ
وَسِعَ كُرْسِيُّهٗ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَا يَـُٔوْدُهٗ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴾

"Алло́хлу ла ила́хла илла́ хлувалхъаййул
къоййум, ла таъхузухлу́ синатув-вала́
навм, лахлу́ ма́ фиссамáвáти ва ма́
фил ард, манзаллазу́ йашфа́лу
индахлу́ илла́ биизних́, йа́ламу ма́

байна айдúхlим ва ма·холфахlум, ва
ла йухьúтlуна бишайъиммин lилмихlú
илла́ бимá шáа, васила
курсиййухlуссамáвати вал ард, ва ла́
йаúдухlú хьифзухlумá, ва хlувал
lалиййул lазúм".

Айатул-курси доьшур ду:

«Аллахl – Иза воцург кхин Дела вац,
Дийна верг ву Иза, даим волуш а ву Иза,
наб озор а ца хуьлу Цуьнан, наб кхета а ца
кхета Цунна, Цуьнан ду стигланашкахь а,
лаьтта тlехь а дерг, мила ву Цунна гергахь
шафаlат дийр дерг, Цуьнан пурбанца бен?
царна хьалха дерг а хаьа Цунна, царна
тlехьа дерг а (хаьа Цунна), Цуьнан
lилманах цхьа а хlума ца хаьа царна –
Цунна лиьначунна бен, стигланаш а, латта
а чулаьцна ду Цуьнан «курсийй»,¹ и шиь

---

¹ «Курсийй» Аллахlан lаршан лахара дакъа ду.

лардаро хало а ца йо Цунна, Лекха верг а,
Воккха верг а ву Иза» . (хIора ламазал тIаьхьа).

(72)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ يُخَيِّ وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ.

Iуьйра а, маьркIижа а ламаз дича итт-
иттозза эр ду хIара:

"Лá илáхIа иллаллóхIу вахьдахIу лá
шарIка лахI, лахIулмулку ва
лахIулхьамду, йухьйI ва йумIту, ва
хIува Iалá кулли шайъин къадIр".

«АллахI воцург кхин Дела вац, ша цхьаь
ву Иза, Цуьнца накъост а вац, паччахьалла
Цуьнан ду, хастам а Цунна бу, (Шена

луьург) ден во Цо, вала а волуьйту. Иза
массо хIуманна тIехь ницкъ болуш а ву».

(73)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا،
وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا .

"АллóхIумма иннI асъалука Iилман
на́фиIан, ва ризкъан тIаййибан, ва
Iамалан мутакъаббалан".

«Йа АллахI! Ас доьху Хьоьга пайдане
долу Iилма а, цIена рицкъ а, къобул хир
йолу Iамал а».

**26. Цхьа гIулллакх дале, ша оцу
гIулллакхах дикчунна тIенисвар
доьхуш деш долчу ламазехь дан деза**

дола. (Хара дола шена Іаьрбийн мотт ца хуучо вайн маттахь дича Іоли хир ду).

(74)

ІабдуллахІан кІанта Жабира – Дела реза хуьлда цунна – дийцина: Делан Элчано – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – тхуна Къуръан тіера сурат санна Іамадора, хІора Іуллакхехь Деле и Іуллакх дика дар дехар. Цо алара тхобга: *«Шайна цхьа хІума дан дага деанчо, ши ракаІат (ламаз) дойла, перз ламаз а доцуш (суннат ламаз), тІаккха цо олийла:*

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ، وَأَسْتَقْدِرُكَ
بِقُدْرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ، فَإِنَّكَ
تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ، وَتَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ، وَأَنْتَ عَلَّامُ
الْغُيُوبِ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ (و)

يَسْمِي حَاجَتَهُ) خَيْرٌ لِّي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةُ
 أَمْرِي (أَوْ قَالَ) : عَاجِلُهُ وَآجِلُهُ فَاقْدُرْهُ لِي
 وَيَسِّرْهُ لِي ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ، وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ
 هَذَا الْأَمْرَ شَرٌّ لِّي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةُ
 أَمْرِي (أَوْ قَالَ) : عَاجِلُهُ وَآجِلُهُ فَاصْرِفْهُ عَنِّي
 وَاصْرِفْنِي عَنْهُ وَاقْدُرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ
 أَرْضِنِي بِهِ .

"Аллохумма инну астахурука бил-ил-
 мика, ва астакъдирука бикъудратика,
 ва асъалука мин фадлика lаzûm,
 фаиннака такъдиру ва lа акъдиру, ва
 talламу ва lа алламу, ва анта
 lаллâму lгуйûб. Аллохумма ин кунта

таіламу анна хіазалъамра хайрун лі
фі дінү, ва малашү ва іакъибати амрү,
факъдурхіу лі, ва йассирхіу лі, сума
барік лі фіхі. Ва ин кунта таіламу
анна хіазалъамра шаррун лі фі дінү,
ва малашү ва іакъибати амрү,
фасрифхіу іаннү, васрифнү іанхіу,
вакъдур лийалхайра хъайсу кана,
сума ардинү бихі"

"Йа АллахІ! Со Хьоьгара доьхуш ву Ахь
Хъайн Іилманца суна дика дар а, Хъайн
ницкъаца Ахь ницкъ балар а. Ас Хъан
боккха кьинхетам боьху Хьоьга,
бакъдолуш Хьо ницкъ болуш ву, ткъа со
ницкъ кхочуш вац, Хьуна хаьа, суна ца
хъаьа, Хьо къайлах дерг хууш верг ву. Йа
АллахІ! Хъан Іилмангахь делахь: хіара
сан гіуллакх (шена лууш долчун ціе
йоккхур ю) суна сан динехь а, сан
дахарехь а, сан тіаьхьлонехь а (йа иштта

эр ду: герга йолчу хенахь а, йа генарчу хенахь) дика хилар, суна ницкъ ло Ахь оцу гӀуллакх тӀехь, суна иза атта а де Ахь, юха суна цунах беркат а де Ахь. Ткъа нагахь санна Хьан Iилмангахь делахь, хӀара гӀуллакх суна сан динехь а, сан дахарехь а, сан тӀаьхьлонехь а вон хирг хилар, суна гена даккха ахь иза, со цунна тӀера дӀа а верза ве Ахь, цул диканиг дан ницкъ а ло Ахь суна, иза миччахь делахь а, юха со цунна реза а ве Ахь”»

Цкъа а дохко вер вац вай Кхоьллинчуьнга диканца гӀо а дехна, АллахIах тешаш болчарах дагаваьлларг а, шен гӀуллакх кхачам боллуш теллинарг а. Лекха хин-волчу АллахIа аьлла Къуръан чохь:

﴿وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾.

«Царах дага а вала хьо (хьайн) гӀуллакхехь, ткъа хьайн цунна тӀехь сацам хиллехь – тӀаккха ахь АллахIана тӀе билла

болх» (Сурат «Алїмран» 159 аят).

**27. Іуьйранна а, суьйранна а
доьшуш долу зикр.**

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَحْدَهُ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ
لَا نَبِيَّ بَعْدَهُ.

"Алхьамду лилләхї вахьдахї,
вассолātu вассаламу Іалá ман лá
набийя бадахї"

«Хастам бу цхьана АллахІана, кьинхетам
а, маршалла а хуьлда шел тІаьхьа кхин
пайхамар воцучунна».

(75)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

"Alúзу билләхї минашшайтіóнир-
рожім".

«Со ларло АллахIаца, Цо Шен
къинхетамах генадаъккхинчу шайтIанах».

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا
نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي
يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ
وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾.

"АллóхIу лá илáхIа иллá хIувалхъаййул
къоййум, лá таъхузухIу синатув-валá
навм, лaхIу мá фиссамáвáти вa мá
фил ард, манзаллазú йашфaлу
индахIу иллá биизнихI, йaлламу мá
байна айдúхIим вa мá холфaхIум, вa
лá йухúтIуна бишайъим-мин IилмихIу

илла́ бима́ ша́а, васила́ курсий-
йухлуссамáвати вал ард, ва ла́
йа́удухлú хьифзухлума́, ва хлувал
лaлиййул lазúм"

«АллахI – Иза воцург кхин Дела вац,
Дийна верг ву Иза, даим волуш а ву Иза,
наб озор а ца хуьлу Цуьнан, наб кхета а ца
кхета Цунна, Цуьнан ду стигланашкахь а,
лаьтта тIехь а дерг, мила ву Цунна гергахь
шафаIат дийр дерг Цуьнан пурбанца бен?
царна хьалха дерг а хаьа Цунна, царна
тIехьа дерг а (хаьа Цунна), Цуьнан
Iилманах цхьа а хIума ца хаьа царна –
Цунна лиьначунна бен; стигланаш а, латта
а чулоцуш ду Цуьнан «курсийй», и шиь
лардаро хало а ца йо Цунна, Лекха верг а,
Воккха верг а ву Иза».

(76)

﴿ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ . . . ﴾

Сурат «Алихлас» (КъулхIу) доъшур ду кхозза.

﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ . . . ﴾

Сурат «Алфалакъ» (Къул аIузу) доъшур ду кхозза.

﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . . . ﴾

Сурат «Аннас» (Къул аIузу бироббиннас) доъшур ду кхозза.

(77)

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ¹ الْمُلْكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا
 إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
 الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ
 أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ² وَخَيْرَ مَا

---

¹ Суьйре тееъча «Асбахъна ва асбахъа...»
 бохучу дешнийн метта «Амсайна ва амсал
 мулку ...» ала деза, иштта нохчийн маттахъ а
 хийца деза, «вай суьйренга доьвли, хIокху
 суьйранна паччахъалла а ...» аьлла.

² Суьйранна «Суьйренга доьвли вай ...» аьлла,
 иштта ала деза:

رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا،
 وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا.

بَعْدَهُ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ
 وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ،
 وَسُوءِ الْكِبَرِ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي
 النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ.

"Асбахъна ва асбахъл мулку лилләхл
 вальхамду лилләхл, ла иләхл
 иллаллохл вахьдахлү ла шарука лахл,
 лахлулмулку ва лахлулхьамду ва хлува
 лалá кулли шайъин къадүр. Робби
 асъалука хайра ма фү хләзал йавми ва
 хайра ма бадахл, ва алузу бика мин
 шарри ма фү хләзал йавми ва шарри
 ма бадахл. Робби алузу бика минал
 касали ва суйлкибар, робби алузу бика
 мин лазабин финнари ва лазабин
 филкъабр".

«Іуьйренга доьвли вай, хІокху Іуьйранна¹
паччахьалла а АллахІан ду, АллахІана
хастам а бу, АллахІ воцург кхин Дела вац,
ша цхьаь ву Иза, Цуьнца накьост а вац,
паччахьалла Цуьнан ду, хастам а Цунна
бу, Иза массо хІуманна тІехь ницкъ болуш
а ву. Сан Эла! Ас Хьобга доьху хІокху
дийнахь долу дика а, хІокхул тІаьхьа долу
дика а, со Хьобца лар а ло хІокху дийнахь
долчу вонах, хІокхул тІаьхьа долчу вонах
а. Сан Эла! Со Хьобца ларло малонах,
кураллин вонах. Сан Эла! Со Хьобца
ларло цІергахь долчу Іазапах а, каш чохь
долчу Іазапах а».

(78)

---

¹ Суьйранна иштта ала деза: «Суьйренга доьвли
вай, хІокху суьйранна паччахьалла а...».

اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا¹، وَبِكَ
نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ.

"АллохIумма бика асбахьна, ва бика
амсайна, ва бика нахьйá, ва бика
намуту, ва илайканнушур".

«Йа АллахI! Хьан пурбанца Iуьйренга
дoввли тхо, Хьан пурбанца суьйренга а
довлу тхо, Хьан пурбанца даха а деха тхо,
Хьан лаамца дала а ле тхо, Хьoьга дерзар а
ду тхан».

(79)

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا

---

¹ Суьйранна олуш хилча доьххьара «Асбахьна»
долчахь «Амсайна» а аьлла, «Амсайна» долчахь
«Асбахьна» ала деза.

عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا
 اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ
 لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي
 فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

"Аллóхlумма анта роббú, лá илáхlа
 иллá анта, халакътанú, ва ана lабдука,
 ва ана lалá lахlдикa ва валдикa
 мастатlаlту. Alúзу бика мин шарри мá
 саналту, абúу лака бинилматика
 lалаййa, ва абúу бизанбú, фагlфир лú,
 фаиннахlú лá йагlфируззунúба иллá
 анта"

«Йа Аллах! Хьо ву сан Эла, Хьо воцург
 кхин Дела вац, Ахь кхоьल्लीна со, со Хьан
 лай ву, сайн ницкъ кхочучу кепара Хьан

вад тlехъ (Хьуна муьтlахъ) ву со, со ларло
Хьоьца айса динчун вонах, со кьера ву
Ахъ суна динчу ниlматна, со кьера ву сайн
кьиношна а, ткъа Ахъ гечдехъа суна,
бакъалла а кьиношна гечдеш верг Хьо
бен вац-кх».

(80)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ¹ أَشْهَدُكَ وَأُشْهِدُ حَمَلَةَ
عَرْشِكَ، وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنَّكَ
أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ
لَكَ، وَأَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ .

---

¹ Суьйранна цу дешан метта: «Амсайту» ала деза,
цуьнан маьlна вай хьалха мааллара «Суьйренга
вели со» бохург ду.

"Аллóхlумма иннú асбахъту ушхlидука, ва ушхlиду хъамалата lаршика, ва малáикатака, ва джамúla халкъика, аннака анталлóхlу лá илáхlа иллá анта вахъдака лá шарúка лака, ва анна Мухъаммадан lабдука ва расúлук".

«Йа АллахI! Со Iуьйренга ваьлла, Хьо а теш волуш, Хъан lарш лелош долу малийкаш а теш долуш, ша долу Хъан халкъ а, малийкаш а теш долуш со тешалла деш хиларна: Хьо АллахI ву аьлла, Хьо воцург кхин Дела а вац аьлла, Хьо цхьаь ву аьлла, Хьоьца накъост а вац аьлла, Мухъаммад Хъан лай а, Элча а ву аьлла». (Добазза эр ду иза).

(81)

اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ¹ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ
خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، فَلكَ
الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ.

"Аллохлумма ма асбахъа бѹ мин
ниѣматин ав биахъадин мин халкъика,
фаминка вахъдака ла шарѹка лака,
фалакалхъамду ва лакашшукр"

«Йа Аллах! Хѹокху Ѵуьйранна соьца долу
ниѣмат а, йа Ахъ кхоьллина долчу Хъан
халкъаца долу ниѣмат а Хъоьгара
цхъаьнгара ду, цхъа а накъост вац Хъоьца,
хастам бу-кх Хъуна, шукр (баркалла) а ду-
кх Хъуна».

---

¹ Кхузахъ а суьйранна «ма амса» ала деза.

(82)

اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي
سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ . اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ،
وَالْفَقْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ
إِلَّا أَنْتَ.

"Аллохлумма Іафину фу бадану,
аллохлумма Іафину фу саміу,
аллохлумма Іафину фу басару, ла
илáхІа иллá анта. Аллохлумма инну
аІузу бика миналкуфри валфакъри, ва
аІузу бика мин Іазáбилкъабри, ла
илáхІа иллá анта".

«Йа АллахІ! Суна сан дегІан могшалла ло
Ахъ, йа АллахІ, суна сан хазаран

могшалла ло Ахъ, йа АллахI, суна са
баърсин могшалла ло Ахъ, Хьо воцург
кхин Дела вац. Йа АллахI! Со ларло
Хьоъца керстаналлех а, мискаллех а, кхин
а ларло со Хьоъца кошан Iазапах а; Хьо
воцург кхин Дела вац». (кхозза эр ду).

(83)

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ
رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ.

"ХъасбийаллохIу, ла илаxIа илла хIува,
IалайхIи таваккалту, ва хIува роббул
Iаршил IазIм".

«АллахI кхача́ме ву суна, Иза воцург кхин
Дела вац, болх Цунна те билли ас, Иза –
доккхачу Iаршан Эла ву». (73за эр ду).

(84)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا
 وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ:
 فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي، وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ
 عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ
 بَيْنِ يَدَيْ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ
 شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعِظَمِكَ أَنْ
 أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي.

"Аллохлумма иннѹ асъалукал Іафва
 валІафійата фиддунйа вал ахирати,
 аллохлумма иннѹ асъалукал Іафва
 валІафійата фѹ дѹнѹ ва дунйаѵа, ва
 ахІлѹ, ва малѹ. Аллохлуммастур
 Іавратѹ, ва амин равлатѹ,

аллóхlуммахъфазнú мин байни
йадаййа, ва мин халфú, ва lан йамúnú,
ва lан шимáлú ва мин фавкъú, ва alúзу
билизаматика ан угlтáла мин тахътú".

«Йа Аллахl! Ас гечдар доъху Хьоъга, ирс а
(беркат а) доъху Хьоъга, дуъненахъ а,
эхартахъ а. Йа Аллахl! Ас гечдар доъху
Хьоъга, сан динехъ а, сан дахарехъ а, сан
охlлунна а, сан даъхнина а беркат а доъху
Хьоъга. Йа Аллахl! Сан (вон) къайленаш
къайла яха Ахъ, сан кхерамаш а суна
кхерамаза бе Ахъ. Йа Аллахl! Со ларве
Ахъ хьалха а, tлехъа а, аътту агlor а, аърру
агlor а, tлехула а. (Йа Аллахl) Хьан
воккхаллийца ларло со, lехийна со
цхьамма верах а».

(85)

اللَّهُمَّ عَالَمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكُهُ، أَشْهَدُ أَنْ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي،
وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَه، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى
نَفْسِي سُوءًا أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ .

"АллохIумма Iалималгайби вашшахIа-
дати, фатIирассамавати валъарди,
робба кулли шайъин ва малIукахIу,
ашхIаду алла Iлаха Iлла анта, аIузу
бика мин шарри нафсIу, ва мин
шарришшайтIони ва ширкихIу, ва ан
акътарифа Iала нафсIу суан, ав
ажуррахIу ила муслим".

«Йа АллахI! ХIай къайлах дерг а, гучахь
дерг а хууш верг! ХIай стигланах а, латта
а кхоьллина верг! ХIай массо хIуманан
Эла, массо хIуманан паччахь! Ас тешалла

до Хьо воцург кхин Дела цахиларца, сайн син вонах лар ло со Хьоьца, шайтланан вонах а, цуьнан ширках а лар ло со Хьоьца, ас айса сайна вониг дарх а, йа и вониг кхечу бусалба стагана те дехьадакхарх а лар ло со Хьоьца».

(86)

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

"Бисмилләхиллазú лá йадурру
маласмихíу шайъун фильарди, ва лá
фиссамáи, ва хIувассамúлул íалúм"

«Аллахíан цIарца, Шен цIарца хилча
лаьттахь а, стиглахь а долчу цхьа а
хIумано зен ца деш волчу (Аллахíан
цIарца), Иза Хезаш а, Хууш а ву». (кхозза эр
ду иза).

(87)

رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ ﷺ
نَبِيًّا.

"Родúту биллáхli роббан, ва бил
ислáми дúнан, ва бимухъаммадин
соллаллóхly lалайхli ва саллама
набиййан".

«АллахI сайн Дела хиларна реза хили со,
Ислам сайн дин хиларна реза хили со,
Мухъаммад – Делера салават а, салам а
хуълда цунна – сайн Элча хиларна а реза
хили со». (кхозза эр ду).

(88)

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ
كُلَّهُ وَلَا تَكُنْ لِيْ إِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةً عَيْنٍ.

"Йа хъаййу, йа къоййуму, бирохьматика астагӀусу, аслихь лӀ шаънӀ куллахӀу, ва ла такилнӀ ила нафсӀ тарфата лӀйн".

«ХӀай дийна верг, хӀай даим верг! Хъан къинхетамца гӀо лӀоху ас, сан дерриг гӀуллакхаш суна нисдей, туо де Ахь, со сайх цхъаннах воьзна ладда а ма вита Ахь, баьрган негӀар туххучул а».

(89)

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ¹ الْمُلْكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ، فَتَحَهُ،

---

¹ Суьйранна иштта ала деза: «Амсайна ва амсал мулку лиллахӀи» «Тхо суьйренга доьвли, хӀокху суьйранна паччахьалла а...».

وَتَصْرَهُ، وَتُورَهُ، وَبَرَكَتَهُ، وَهُدَاهُ، وَأَعُوذُ بِكَ
 مِنْ شَرِّ مَا فِيهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ.

"Асбахъна́ ва асбахъалмулку лилла́хӀи
 роббил Іаламу́на. Алло́хӀумма инну́
 асъалука хайра хӀа́зал йавми,
 фатхъахӀу́, ва насрахӀу́, ва ну́рахӀу́, ва
 баракатахӀу́, ва хӀудáхӀу, ва аӀу́зу бика
 мин шарри ма́ фӀ́хӀи ва шарри ма́
 баӀдахӀ".

«Тхо Іуьйренга доьвлла, хӀокху Іуьйранна
 паччахъалла а АллахӀан ду, Іаламийн Эла
 волчу. Йа АллахӀ! Ас хӀокху дийнан дика
 доьху Хьоьга: хӀокхун толам а, хӀокхун гӀо
 а, хӀокхун нур а, хӀокхун беркат а, хӀокхун
 нийсо а йоьху Хьоьга. Со Хьоьца лар а ло
 хӀокхунна чохь долчу вонах а, хӀокхул
 тӀаьхъа долчу вонах а».

(90)

أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ
الْإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ، وَعَلَى
مِلَّةِ آبَائِنَا إِبْرَاهِيمَ، حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ.

"Асбахъна Іалá фитіратил ислáми, ва
Іалá калиматил ихлáси, ва Іалá дүни
набиййинá Мухъаммадин, соллаллóхly
Іалайхli ва саллама, ва Іалá миллати
абúна Ибрóхlума хъанúфан муслиман
ва мá кáна минал мушрикún".

«Вай Іуьйренга доьвла Бусалба дин тіехъ,
Ихласан (Іамал Делан доьхъа хиларан)

---

¹ Суьйранна «Амсайна» «Суьйренга доьвла
вай» ала деза.

дош тѣхъ а, вайн Пайхамаран – Делера салават а, салам а хуълда цунна – дин тѣхъ а, вайн ден ИбрахІман миллат тѣхъ а – цхъана АллахІана Іибадат деш волу хъаниф хилла волчу, бусалба хилла волчу, АллахІаца накъост вечарах а ца хилла волчу».

(91)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.

"Субхъа^аналло^хи ва бихъамдихІ".

«Цѣна ву АллахІ, хастам а бу Цунна».

(100зза эр ду иза).

(92)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

"Лá илáхlа иллаллóхlу вахьдахlу лá шарíка лaхl, лaхlулмулку ва лaхlулхьамду ва хlува lалá кулли шайъин къадúr"

«АллахI воцург кхин Дела вац, ша цхьаъ ву Иза, Цуьнца накъост а вац, паччахьалла Цуьнан ду, хастам а Цунна бу, Иза массо хlуманна тlехь ницкъ болуш а ву». (иттозза эр ду, йа l-зза эр ду нагахь санна ша мало йахь).

(93)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

"Лá илáхlа иллаллóхlу вахьдахlу лá шарíка лaхl, лaхlулмулку ва лaхlулхьамду ва хlува lалá кулли шайъин къадúr".

«АллахІ воцург кхин Дела вац, ша цхъаъ
 ву Иза, Цуънца накъост а вац, паччахьалла
 Цуънан ду, хастам а Цунна бу, Иза массо
 хІуманна тІехъ ницкъ болуш а ву». (100зза
 эр ду Іуьйранна).

(94)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ: عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا
 نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ وَمَدَادَ كَلِمَاتِهِ.

"СубхъáналлóхІи ва бихъамдихІú,
 Іадада халкъихІú, ва ридó нафсихІú, ва
 зината ІаршихІú, ва мидáда
 калимáтихІ"

«Цена ву АллахІ, хастам а бу Цунна: Цо
 кхоьल्लीна мел долу хІума санна дукха,
 Иза Ша реза волччул, Цуънан Іарш деза
 хилар санна, Цуънан (чекхдоьвр доцу)
 дешнаш санна дукха».

(95)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا،
وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا.

"АллохIумма иннI асъалука илман
нафиан, ва ризкъан таййибан, ва
Iамалан мутакъоббалан".

«Йа АллахI! Ас пайдане долу илма доьху
Хьоьга, цIена, дика рицкъ а доьху Хьоьга,
къобал хир йолу Iамал а йоьху Хьоьга»
(Iуьйранна эр ду иза).

(96)

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ.

"АстагIфируллóхIа ва атóбу илайхI".

«Ас АллахIе гечдар доьху, Цуьнга тоба а
до ас». (100зза эр ду иза дийнахь).

(97)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

"Alýзу бикалимáтиллáхит-тáммáти
мин шарри мá халакъ".

«Со ларло АллахIан кхачаме долчу
дешнашца, Цо кхоьллинчу массо
хIуманийн вонах». (кхозза эр ду иза ша
суьйренга ваьллачо).

(98)

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ.

"АллóхIумма солли ва саллим Iалá
набиййинá Мухъаммад".

«Йа АллахI! Тхан Пайхамарх
Мухъаммадах къинхетам бе Ахь,
маршалла а ло ахь Цунна».

28. ДIавуьжуш деш долу зикр.

(99)

Шен ши куьг хъала а лаьцна, цаьршинна
тӀе хӀупп олуш санна мох а тоьхна, оцу
шина куьйга тӀе хӀара доьшур ду:

﴿ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ . . . ﴾

Сурат «Ал-ихлас» (КъулхӀу) доьшур ду ша
дерг.

﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ . . . ﴾

Сурат «Ал-фалакъ» (Къул алузу бироббил
фалакъ...) доьшур ду ша дерг.

﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ . . . ﴾

Сурат «Ан-нас» (Къул алузу бироббиннас)
доьшур ду дерриг.

Таккха и шен ши куьг шен дегӀа тӀехьо-
кхур ду, и шиъ кхочу-кхочучу метте.
Иштта кхозза дийр ду иза, хӀоразза и кхо
сурат а доьшуш.

(100)

«Айатул – курсий доьшур ду».

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ
وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا
الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ
عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ﴾

"Аллóхlу лá илáхlа иллá хlувалхъаййул
къоййúm, лá таъхузухlу синатувва лá
навм, лaхlу мá фиссамáвáти вa мá

фил ард, манзаллазú йашфалу
 Iиндахlú иллá биизнихl, йалáму мá
 байна айдúхlим ва мá холфахlум, ва
 лá йухьútlúна бишайъиммин Iилмихlú
 иллá бимá шáа, васила курсиййухlус-
 самáвáти вал ард, ва лá йаúдухlú
 хьифзухlумá, ва хlувал lалиййул lазúм"
 «Аллахl – Иза воцург кхин Дела вац,
 Дийна верг ву Иза, даим волуш а ву Иза,
 наб озор а ца хуьлу Цуьнан, наб кхета а ца
 кхета Цунна, Цуьнан ду стигланашкаь а,
 лаьтта tlехь а дерг, мила ву Цунна гергахь
 шафалат дийр дерг Цуьнан пурбанца бен?
 царна хьалха дерг а хаьа Цунна, царна
 tlехьа дерг а (хаьа Цунна), Цуьнан
 Iилманах цхьа а хlума ца хаьа царна –
 Цунна лиьначунна бен, стигланаш а, латта
 а чулоцуш ду Цуьнан «курсийй», и шиь
 лардаро хало а ца йо Цунна, Лекха верг а,
 Воккха верг а ву Иза».

(101)

﴿ ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ
كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَمَلَكَاتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۚ لَا
نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا ۚ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿١٠٢﴾ لَا
يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَعَلَيْهَا مَا أَكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تَأْخِذْنَا إِن نَّسِينَا
أَوْ أَخْطَاْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا
حَمَلْتُهُ ۚ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا
مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۚ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا

وَأَرْحَمَنَّا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ

الْكَافِرِينَ ﴿٤﴾

"Аманарросулу бимá унзила илайхи
мирроббихи́ вал муъмину́на, куллун
áмана билла́хи ва малáикатихи́ ва
кутубихи́ ва русулихи́ ла нуфаррикъу
байна ахъадимми́ррусулихи́, ва къóлу
саминá ва атloнá, глyфрóнака
роббанá ва илайкал масíр. Лá
йукаллифуллóху нафсан иллá
вуслахи́, лахи́ ма́ касабат ва lалайхи́
мактасабат, роббанá лá туáхизнá ин
насу́на ав ахтloънá, роббанá ва лá
тахъмил lалайнá исрон камá
хъамалтахíу lалаллазу́на мин
къоблинá, роббанá ва лá тухъаммилнá
ма́ лá тlóкъата ланá бихí, ваlфу lаннá
вагlфир ланá вархъамнá, анта

мавлáна, фансурна́ лалал кьовмил
ка́фирун".

«Элча тешна шена шен Делера
доссийначух, иштта Ийман диллинарш а,
массо уьш тешна АллахIах а, Цуьнан
малийкех а, Цуьнан жайнех а, Цуьнан
элчанех а; (цара олу) оха къестам ца бо
Цуьнан цхьа а элчанашна юккъахь, (кхин
а) аьлла цара: тхуна хаза а хезна, тхо
муьтIахь а хилла; хIай тхан Дела, Хьан
гечдар доьху оха, дерзар Хьоьга а ду тхан.
АллахIа адамана тIе ца дуьллу цуьнан
ницкъ ца кхочург; цунна (пайденна) хир
ду цо динарг (иза дика делахь), цунна
доьхьал а хир ду цо динарг (иза вон
делахь); хIай тхан Дела, тхоьгара бехк ма
баккха Ахь тхо дицделлачунна, йа тхо
галдоьвллачунна (тхоьгара даьллачунна);
хIай тхан Дела, тхуна тIе ма яхка Ахь хала
Iамалш, Айхьа тхол хьалха хиллачарна

(Хъайна Iesa хиллачарна) tIe ма йахккара,
 тхан ницкъ кхочур боцург а ма дилла Ахь
 тхуна tIe, тхан къинош дIа а айде Ахь
 тхуна tIepa, тхуна геч а де Ахь, тхox
 къинхетам а бе Ахь, Хьо тхан Эла ву, ткъа
 Ахь гIо де Ахь тхуна керста нахана
 доьхъал» (Сурат «Албакъарат» 285286 аяташ).

(102)

بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي، وَبِكَ أَرْفَعُهُ،
 فَإِنْ أَمْسَكْتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا
 فَاحْفَظْهَا، بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ.

"Бисмика роббú вaдоIту жанбú, вa бика
 арфaлухI, фа ин амсакта нафсú
 фархъамхIá, вa ин арсалтахIá
 фахъфазхIá бимá тахъфазу бихIú
 ибáдакассóлихьúн".

«Хъан царца – хлай сан Дела – длавуъжуш
ву со, цуьнца хъала а глотту со, ткъа
нагахь санна Ахь сан са сацадахь (юха
суна чу ца дерзош), цунах къинхетам бе
Ахь, ткъа Ахь иза суна чу юхадерзадахь,
иза лар де Ахь, Айхъа Хъайн дика лайш
лар баре терра».

(103)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ
مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنَّ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ
أَمَتَّهَا فَاغْفِرْ لَهَا. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ.

"Аллóхlумма иннака халакъта нафси
ва анта таваффáхlá, лака мамáтухlá
ва махьйáхlá. Ин ахьйайтахlá
фахьфазхlá, ва ин аматтахlá фагlфир

лахIá. АллóхIумма иннú асьалукал IáфийахI".

«Йа АллахI! Баккъалла а, Ахь кхоьल्लीна сан са, Ахь хуьлуйтур ду цуьнан далар а, Хьан керахь ду цуьнан дахар а, цуьнан далар а, ткъа нагахь санна Айхьа иза дийна дитахь лар де Ахь иза, ткъа Айхьа иза долуйтуш хилахь цунна гечде Ахь. Йа АллахI! Ас дика могшалла йоьху Хьоьга».

(104)

اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ.

"АллóхIумма кьинú Iазáбака йавма табласу Iибáдак".

«Йа АллахI! Со Хьайн Iазапах лар ве Ахь, Айхьа Хьайн лайш гIовттор болчу дийнахь».

(105)

بِسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَأَحْيَا.

"Бисмикаллохлума амуту ва ахьйá".

«Хьан царца – йа АллахI –валар а хир ду сан, (Хьан царца) ваха а ве́ха со».

(106)

سُبْحَانَ اللَّهِ

"СубхьяналлахI"

«Цена ву АллахI» (ткье кхойттозза эр ду).

الْحَمْدُ لِلَّهِ

"Алхьамду лиллахI"

«Хастам бу АллахIана» (ткье кхойттозза эр ду).

اللَّهُ أَكْبَرُ

"АллахIу акбар"

«АллахI массо хIумнал воккха ву» (ткъе кхойттозза эр ду).

(107)

اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ الْأَرْضِ،
وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ،
فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنْزِلَ التَّوْرَةِ
وَالْإِنْجِيلِ، وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ
شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ
فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ
شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ،
وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، اقْضِ عَنَّا

الدَّيْنِ وَأَغْنَيْنَا مِنَ الْفَقْرِ.

"Аллóхlумма роббассамáвátиссаби, ва роббал арди, ва роббал lаршил lазúми, роббанá ва робба кулли шайъин, фáликъол хъабби ваннавá, ва мунзилаттаврóти валъинжúли валфуркъóни, alúзу бика мин шарри кулли шайъин, анта áхизун бинáсийатихl. Аллóхlумма антал аввалу фалайса къоблака шайъун, ва антал áхиру, фалайса баlдака шайъун, ва антаззóхlиру, фалайса фавкъака шайъун, ва антал бáтlину, фалайса дúнака шайъун, икъди lаннаддайна, ва агlнинá миналфакър".

«Йа Аллахl! Хlай ворхlе стигланийн Дела, лаъттан а Дела, доккхачу lаршан а Дела, хlай тхан а, массо хlуманан а Дела, буъртиг а, хурманан лаг а кхиош волу Дела, хlай Таврат а, Инжил а, Къуръан а

доссийна верг, со Хьоьца ларло массо
хIуманан вонах, Хьо ву иза керахь долуш
верг. Йа АллахI! Хьо ву Хьалхарниг, Хьол
Хьалха хIумма а хилла дац, Хьо ву
ТIаьххьарниг а (массо белча а вуьсур верг,
Хьайн сифаташца), Хьол тIаьхьа хIумма а
дац, Хьо ву толаме верг, Хьол лекха
хIумма а дац, Хьо ву Къайлах верг (а,
къайлах дерг хууш верг а), Хьол герга
хIумма а дац, (йа АллахI), тхуна тIера
декхар дIадаккха Ахь, тхо мискалlex
хьалха а даха Ахь».

(108)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا، وَكَفَّأَنَا،
وَأَوَّانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِي.

"Алхьамду лиллáхIиллазú атIаманá,
ва сакъóна, ва кафáна, ва áвáна,

факам мимман ла кáфийа лахlу ва ла муъвийа".

«Хастам бу Аллахlана, вайна даар делла волчу, вайна хи а малийна волчу, вайна Шех тоъам бина волчу, вай Шена tтетовжийтина, tтелаьцна волчу, ткъа мел дукха бу, шайна кхачам бан цхъа а воцуш, tтетовжа а, tтелеаца а цхъа а воцуш».

(109)

اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِكُهُ، أَشْهَدُ أَنْ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي،
وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَهْ، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى
نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ.

"Аллóхlумма láлимал гlойби вашшахlá-
дати, фátироссамáвáти вал арди,
робба кулли шайъин ва малúкахl,
ашхlаду аллá илáхlа иллá анта, alúзу
бика мин шарри нафсú, ва мин
шарришшайтlóни ва ширкихlи, ва ан
акътарифа lалá нафсú сýан, ав
ажуррохlú илá муслим".

«Йа Аллахl! Хlай къайлах дерг а, гучахъ
дерг а хууш верг, стигланах а, латта а
кхоъллина верг, массо хlума кхиош-
кхобуш верг, массо хlума Хъайн долахъ
долуш верг, ас тешалла до Хьо воцург
кхин Дела цахиларца, со ларло Хьоъца
сáйн син вонах, шайтlанан вонах а, цуънан
ширках а, ас айса сайна вониг дарх а, йа и
вониг кхечу бусалба стагана тlе
дехъадаккхарх а лар ло со Хьоъца».

(110)

Къуръан тІера 32-гіа сурат «Ассаждат» а
доьшур ду, 67-гіа сурат «Алмулк»
(Табарак) а доьшур ду.

(111)

اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي
إِلَيْكَ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ
ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً. وَرَهْبَةً إِلَيْكَ، لَا مَلْجَأَ
وَلَا مَنَاجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ
الَّذِي أُنْزِلَتْ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أُرْسِلْتُ.

"Аллохлумма асламту нафси илайка,
ва фаввадту амри илайка, ва
ваджжахиту ваджхи илайка, ва
алжаьту зохири илайка, рогибатан ва
рохибатан илайка. Ла малжаа ва ла

манжа́ минка илла́ илайка, аманту
бикита́бикаллазу́ анзалта, ва
бинабийикаллазу́ арсалта".

«Йа Аллах! Ас сайн са Хьоьга дладели,
сайн болх а Хьоьга длабели, сайн юьхь а
Хьоьга ерзий, Хьоьга верза а вирзи со,
Хьоьга дог а дохуш, Хьох кхера а кхоь-
руш. Верза меттиг а, кIелхьара вала меттиг
а яц сан Хьоьгара йоцург, со тешна Ахь
доссийначу жайнах а, Ахь ваийтинчу
Пайхамарх а».

**29. Буьйсанна вижинчара сама а
ваьлла, ха хорцуш доьшуш долу
зикр.**

(112)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ، رَبُّ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ.

"Лá илáхlа иллаллóхlул вáхьидул
къоххláру, роббуссамáвáти вал арди
ва мá байнахlумал lазúзул glаффáр".

«Аллахl воцург кхин Дела вац, Цхьаъ ву
Иза, Толаме верг ву Иза, стигланийн а,
лаьттан а, цаьршинна юккъахь долчун а Эла
ву Иза, Нуьцкъала а, Гечдеш а ву Иза».

**30. Буьйсанна кхеравелла сама-
ваьлча а, набарха кхералуш
волчо а деш дола.**

(113)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ،
وَشَرِّ عِبَادِهِ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ
يَحْضُرُونِ.

"Alúзу бикалимáтиллахит-тáммáти
мин глoдoбихíу вa íкъóбихí, вa шapри
íбáдихí, вa мин хlамазáтишшайáтíуни
вa ан йахьдурúни"

«Со ларло Аллахlан кхачаме долчу
дешнашца Цуьнан оьглазлонах а, Цуьнан
лазапах а, Цуьнан лайн вонах а,
шайтlанийн вочу ойланех а, уьш сайна
дoьхьал дахкарх а».

31. Дика гlан гинчо, йа вон гlан гинчо дан дезарг.

(114)

Шен аьрру агlор клеззиг туй кхуссуш
сanna хlупп эр ду кхозза.

Тlаккха Аллахlаца лар лур ву, шайтlанах
а, шена гинчу гlенан вонах а. Масала:
«Везан Дела! Со Хьoьца ларло шайтlанах
а, сайна гинчу гlенан вонах а» аьлла эр ду
кхозза.

Вон гІан гинехъ иза цхъаьнга дийцар дика дац.

Ша вижина Іаш хилла йолу шен агІо хийца еза, масала аьрру агІона тІехъ вижина хиллехъ аьтту агІон тІе вуьжур ву.

(115)

Шена лаахъ хъала а гІаьттина ламаз дича а дика хир ду.

32. Витр ламазехъ деш долу кьунут-доІа.

(116)

اَللّٰهُمَّ اهْدِنِيْ فِىْمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِيْ فِىْمَنْ
عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِيْ فِىْمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِيْ فِىْمَا
أَعْطَيْتَ، وَقِنِيْ شَرَّ مَا قَضَيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِيْ

وَلَا يُقْضَىٰ عَلَيْكَ، إِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ،
وَلَا يَعْزُّ مَنْ عَادَيْتَ، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ.

"Аллóхlуммахlдинú фúман хlадайтa, вa
láфинú фúман láфайтa, вa тавалланú
фúман таваллайтa, вa бáрик лú фúмá
aлtлайтa, вa къинú шарра мá къодойтa,
фаиннака такъдú вa лá йукъдó
lалайтa, иннахlу лá йазиллу ман
вáлайтa, вa лá йaлиззу ман láдайтa.
Табáракта роббанá вa тaлáлайтa".

«Йа АллахI! Айхъа нисбинчарна юккъахъ
нисве Ахъ со, Айхъа массо вочу хlумнах а,
цaмгарех а цlанбинчарна юккъахъ цlанве
Ахъ со, Айхъа Хъайн бартхой бинчарна
юккъахъ Хъайн бартхо а ве Ахъ сох, Айхъа
суна деллачунна беркат а де Ахъ суна,
Айхъа йинчу кхелан вонах а лар ве Ахъ со,
баккъалла а Хъо кхел еш ву, Хъуна кхел

йар хилалуш а дац, Ахь Хьайн бартхо
 винарг сийсаз валуш вац, Хьан мостагI
 хиллачун ницкъ а хир бац, беркате ву Хьо
 тхан Эла, лекха а ву Хьо».

(117)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ،
 وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا
 أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى
 نَفْسِكَ.

"АллохIумма иннI аIузу биридoка мин
 сахатIика, ва бимуIафaтика мин
 Iукъубатика, ва аIузу бика минка, лa
 ухъсI санaан Iалайка, анта кама
 аснайта Iала нафсик".

«Йа АллахI! Бакъалла а, со ларло Хьо
 резахиларца Хьан оьглазлонах, Ахь

гечдарца Хъан Iазапах, Хьоьца Хьох а
ларло со, соьга хеставалур вац Хьо тоьал,
Хьо Ахь Айхьа Хьой хеста ма-варра ву».

(118)

اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ، وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ،
وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ،
وَنَخْشَى عَذَابَكَ، إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَافِرِينَ
مُلْحَقٌ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ، وَنَسْتَغْفِرُكَ،
وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ، وَلَا نَكْفُرُكَ، وَنُؤْمِنُ
بِكَ، وَنَخْضَعُ لَكَ، وَنَخْلَعُ مَنْ يَكْفُرُكَ.

"АллохIумма иййака наIбуду, ва лака
нусолли ва насжуду, ва илайка насIа
ва нахьфиду, наржy рохьматака, ва

нахшá Iазáбака, инна Iазáбака
билkáфирúна мулхъакъ. АллóхIумма
иннá настaIúнука, ва настaгIфирука, ва
нуснú Iалайкал хайра ва лá нахфурука,
ва нуъмину бика, ва нахдаIу лака ва
нахлаIу ман йакфурук".

«Йа АллахI! Хъуна цхъанна Iибадат до
оха, Хъуна ламаз а, сужуд а до оха, Хъуна
герга а гIерта тхо, Хъуна лолла а лела до
Оха. Хъан къинхетаме дог доху оха, Хъан
Iазапах кхера а кхоъру тхо, баккъалла а,
Хъан Iазап керста нахана гIекхочур долуш
ду. Йа АллахI! Оха гIо доъху Хьоъгара,
Оха гечдар доъху Хьоъгара, диканца Хьо
хеста а во оха, Хьоъца керстаналла а ца до
оха, Хьох теша а теша тхо, Хъуна муьтIахъ
а ду тхо, Хьоъца керстаналла деш берш
буха а туху оха».

**33. Витр ламазехь салам
деллачул тIаьхьа деш долу доIа.**

(119)

سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ.

"Субхьянал маликил къуддýси".

«Цена ву Паччахь, Сийлахь Цена верг».

(кхозза эр ду иза, кхоалгIа олучу хенахь шен аз дах а деш, хIокху тIаьхьадогIучуьнца хIотта а хIуттуш).

رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ

"Роббил малáикати варрýхь"

«Малийкин а, Жабраилан а Эла».

**34. Сагатдаран а, гIайгIане
хиларан а доIа.**

(120)

اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ، ابْنُ أُمَتِكَ،

نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَاضٍ فِي حُكْمِكَ، عَدْلٌ فِي
 قَضَائِكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ
 بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ
 أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ
 الْغَيْبِ عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي،
 وَتُورَ صَدْرِي، وَجَلَاءَ حُزْنِي وَذَهَابَ هَمِّي.

"Аллохлумма инну лабдука, ибну
 лабдика, ибну аматика, насийату
 бийадика, мадин фиййа хьукмука,
 ладлюн фиййа кьодоука, асьалука
 бикуллисмин хлува лака, саммайта
 бихлу нафсака, ав анзалтахлу фу
 китабика, ав лалламтахлу ахьадан мин
 халкъика, авистаъсарта бихлу фу

Илмилглойби Индака, ан тажлалал
къуръана рабула къалбу, ва нұра
содрұ, ва жалáа хьузну ва захláба
хlамму".

«Йа Аллах! Бакъалла а, Хъан лай ву со,
Хъан лайн клант а ву со, Хъан лай йолчу
(сайн ненан) клант а ву со, сан болх Хъан
керахъ бу, Хъан хьукм суна тlехъ
чекхдолуш а ду, Ахъ йина кхел суна нийса
а ю. Ас Хъан массо цlарца доьху Хьoьга,
Ахъ Айхъа Хъайна яккхина йолчу, йа Ахъ
Хъайн Жайни тlехъ йоссийна йолчу, йа
Ахъ Айхъа кхоьллинчу Хъайн халкъах
цхъанна lамийна йолчу, йа Ахъ Хъайна
гергахъ Хъайн къайленехъ сацийна йолчу,
(ас доьху Хьoьга) Къуръан сан деган
бlаьсте йар, сан кийран нур иза дар, сан
сингаттам дlаойъуш дерг иза дар, сан
сагатдалар а дlадоккхуш дерг иза дар».

(121)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ
وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ
وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ .

"АллохIумма иннi аIузу бика минал
хIамми валхъазани, валIажзи
валкасали, валбухли валжубни, ва
долаиддайни, ва IолабатиррижIал".

«Йа АллахI! Со ларло Хъоьца сингаттамах
а, сагатдаларх а, кIелвисарх а, малонах а,
сутараллех а, осалаллех а, декхаро лацарх
а, суна тIехъ толам баккхарх а».

**35. Шегахъ гIайгIа-бала болчо
деш долу доIа.**

(122)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ
 السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ.

"Лá илáхIа иллаллóхIуl Iазúмул
 хьалúму, лá илáхIа иллаллóхIу, роббул
 Iаршил Iазúми, лá илáхIа иллаллóхIу,
 роббуссамáвáти, вa роббул арди, вa
 роббул Iаршил карúм".

«АллахI воцург кхин Дела вац, Воккха а,
 Эсала а ву Иза, АллаxI воцург кхин Дела
 вац, доккхачу Iаршан да ву Иза, АллаxI
 воцург кхин Дела вац, стигланийн Эла ву
 Иза, лаьттан а Эла ву Иза, сийлахьчу
 Iаршан да а ву Иза».

(123)

اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي
 طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا
 أَنْتَ.

"Аллохлумма рохъматака аржұ, фалá
 такилнұ илá нафсұ тларфата лайнин,
 ва аслихъ лұ шаънұ куллахлұ, лá
 илáхlа иллá анта".

«Йа Аллах! Хъан къинхетаме дог доху ас,
 ткъа со ма вита Ахъ сох сайх воъзна,
 бlаьрга негlар тухучу юкъана а, сан ша
 долу гlуллакхаш то а де Ахъ, Хъо воцург
 кхин Дела вац».

(124)

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ

الظَّالِمِينَ.

"Лá илáхlа иллá анта, субхъáнака, иннú кунту миназзóлимúн".

«Хьo воцург кхин Дела вац, Цëна ву Хьo, бакъалла а, со зулам динчарах хилла-кх».

(125)

اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا.

"Аллóхlу, Аллóхlу роббú, лá ушрику бихlú шайъан".

«Аллахl, Аллахl ву сан Эла, ас Цуьнца накъост веш а вац».

**36. Мостагlчунна, а зуламе
волчу паччахъана а доьхъал
кхетча деш долу доla.**

(126)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ
شُرُورِهِمْ.

"АллохIумма инна нажIалука фIу
нухъурихIим, ва наIузу бика мин
шурIурихIим".

«Йа АллахI! Оха Хьо тхаъшна хъалха
хилар доъху Хьоьга, тхол хъалха уыш
хIаллакбеш, церан вонех Хьоьца лар а ло
тхо».

(127)

اللَّهُمَّ أَنْتَ عِزُّدِي، وَأَنْتَ نَصِيرِي، بِكَ
أَحُولُ وَبِكَ أَصُولُ وَبِكَ أَقَاتِلُ .

"АллохIумма анта IадудIу, ва анта
насириIу, бика ахъулу, ва бика асIулу, ва
бика укъоIтилу".

«Йа Аллах! Хьо ву со тїетоъвжаш верг,
Хьо ву сан Гїоънча, Хьоъца лар ло со цара
со Іехаварх, Хьоъца тїелатар а до ас, Хьо
сайдн накъост волуш тїом а бо ас».

(128)

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ .

"Хьасбуналлóхly ва нїмал вакїл".

«Аллах! кхачаме ву вайна, ма дика
Доладархо ву-кх Иза».

**37. Паччахьан зуламах кхьо-
руш волчо деш долу дола.**

(129)

اَللّٰهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ، وَرَبَّ الْعَرْشِ
الْعَظِيْمِ، كُنْ لِيْ جَارًا مِنْ فُلَانٍ بِنِ فُلَانٍ،

وَأَحْزَابِهِ مِنْ خَلَائِقِكَ، أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ
أَوْ يَطْغَى، عَزَّ جَارُكَ، وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ .

"Аллóхlумма роббассамáвátиссабlи ва
роббал lаршил lазúми, кун lу жáран
мин (ша кхоъруш волчун цlе йоккхур ю)
ва ахьзáбихlú мин халáикъика, ан
йафрутlа lалаййа ахьадун минхlум ав
йатlгló. lазза жáрука, ва жалла санáука
ва лá илáхlа иллá анта".

«Йа Аллахl! Хlай ворхlе стигланан Эла,
хlай доккхачу lаршан Эла, со – “хьенехах”
(паччахъан цlе йоккхур ю) – лар веш хила
Хьо, Айхьа кхоъллинчу хlумнашна
юкъара цуънан тобанех а со лар веш хила
Хьо, цаърга суна зен ца дойтуш, йа суна
тlехъ зулам а ца дайтуш. Хъан ларвар

члогла нуьцкъала ду, Хьуна беш болу
хастам сийлахь бу, Хьо воцург кхин Дела
а вац».

(130)

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَعَزُّ مِنْ خَلْقِهِ جَمِيعًا، اللَّهُ أَعَزُّ مِمَّا
أَخَافُ وَأَحْذَرُ، أَعُوذُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ،
الْمُمْسِكِ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ أَنْ يَقَعْنَ عَلَى
الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ، مِنْ شَرِّ عَبْدِكَ فَلَانٍ، وَجُنُودِهِ
وَأَتْبَاعِهِ وَأَشْيَاعِهِ، مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ . اللَّهُمَّ كُنْ
لِي جَارًا مِنْ شَرِّهِمْ، جَلَّ ثَنَاؤُكَ وَعَزَّ جَارُكَ،
وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ .

"Аллóхly акбар, Аллóхly алаззу мин халкъихlú жамúлан, Аллóхly алаззу миммá ахóфу ва ахъзару. Алúзу биллáхlиллазú лá илáхlа иллá хlувал мумсикиссамáватиссаби ан йакъолна лалал арди иллá биизнихl, мин шарри лабдика (ша кхоъруш волчун цле йоккхур ю) ва жунúдихlú, ва атбáлихlú ва ашйаlихlú, миналжинни валъинси. Аллóхlумма кун лú жáран мин шаррихlим, жалла санáука, ва лазза жáрука, ва табáракасмука, ва лá илáхlа гlойрук".

«Аллахl массо хlумнал воккха ву, Аллахl Ша кхоьллинчу массо хlумнал ницкъ болуш ву, со кхоьручу а, со шех ларлуш долчу а массо хlумнал ницкъ болуш ву Аллахl, со лар ло Аллахlаца, Ша воцург кхин Дела воцуш волчу, ворхl стигал – Шена лиъча бен – лаьтта тle ца йожуьйтуш латтош волчу, (со

ларло Хьоьца йа АллахI) Хьан лайн – хьенехан – вонах а, цуьнан эскарех а, цунна тIаьхьахIиттинчарах а, цуьнан тобанех а, жинех а, адамех а. Йа АллахI! Церан вонах со ларвеш хила Хьо, Хьуна беш болу хастам сийлахь бу, Хьан ларвар нуьцкъала чIогIа ду, Хьан це беркате ю, Хьо воцург кхин Дела а вац». (хIара кхозза эр ду).

38. МостагIчунна доьхьал деш дола.

(131)

اَللّٰهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ، سَرِيْعَ الْحِسَابِ، اهْزِمِ
الْاَحْزَابَ، اَللّٰهُمَّ اهْزِمْمُهُمْ وَزَلْزَلْهُمْ .

"Алло́хIумма мунзилалкита́би саpу́лал-хьиса́би, ихIзимил ахьза́ба, алло́хум-

махIзимхIум ва залзилхIум"

«Йа АллахI! ХIай Жайна доссийна верг,
хьесап сиха деш верг, тобанах иэша е Ахь, йа
АллахI, уьш иэша бе Ахь, уьш бега бе Ахь».

**39. Шен цхъана адамех
кхерам хилча деш долу доIа.**

(132)

اللَّهُمَّ اكْفِنِهِمْ بِمَا شِئْتَ .

"АллохIуммакфинихIим бимá шиъта"

«Йа АллахI! Хъайна луьучуьнца со церах лар
ве Ахь».

**40. Шен Ийманехъ шеконаш
кхоллалучо дан деза доIа.**

(133)

«АллахIаца лар ло со шеконех а, шайтIа-
нах а» аьлла, йа шена лаахь кхечу

дешнашца аьлла а, АллахIаца лар вала
веза.

ТIаккха шегяхь кхоллаелла йолу шеко
дIаяккха еза.

(134)

آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ.

"Аманту биллáхи ва русулихI"

«Со тешна АллахIах а, Цуьнан элчанех а».

(135)

Къуръан тIера хIара аят доьшур ду:

﴿هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ

شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٠﴾﴾

“ХIувал аввалу вал áхиру, ваззóхIиру,
валбáтIину, ва хIува бикулли шайъин
Iалiм”

« Иза ву Хьалхарниг а, Тiаьххьарниг а
(массо белча а вуьссур верг, Шен
сифаташца), Толаме верг а, Къайлах верг а
(а, къайлах дерг хууш верг а), Иза массо
хIума хууш а ву» [Сурат «Алхьадид» 3 аят].

41. Шена тIехь декхар долчо деш долу доIа.

(136)

اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَأَغْنِنِي
بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ .

"АллохIуммакфини бихьалáлика Iан
хьарóмика, ва агIинини бифадлика
Iамман сивáка"

«Йа АллахI! Айхьа хьанал динчунца суна
тоам бе Ахь Айхьа хьарам динчунах,
Хьайн кьинхетамца Хьайх цхьаннах суна
тоам а бе Ахь, кхечаьрга сан хIумма а деха

ца дезаш».

(137)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ
وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدِّينِ
وَعَلَبَةِ الرَّجَالِ.

"АллохIумма иннI аIузу бика минал
хIамми вал хьазани, валIажзи
валкасали, валбухли валжубни, ва
долаIиддайни ва IалабатиррижаIи"

«Йа АллахI! Со Хьоьца ларло IайIанах а,
сингаттамах а, кIелвисарх а, малонах а,
сутараллех а, осалаллех а, декхаро лацарх
а, суна IIехь толам баккхарх а».

**42. Ламаз тIехь а, Къуръан
доьшуш волуш а вон ойланаш**

дагаяьхкинчо деш долу доIа.

(138)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

"Alýзу биллáхIи минашшайтIóнир-
ражIм"

«Со АллахIаца ларло Цо Шена гена-
даьккхинчу шайтIанах» эр ду, тIаккха
шен аьрру агIор туй кхуссуш санна хIупп
эр ду кхозза.

**43. Шена цхьа гIуллакх дазделлачо
а, йа иза дар халахеташ волчо а
деш долу доIа.**

(139)

اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا وَأَنْتَ

تَجْعَلُ الْحَزْنَ إِذَا شِئْتَ سَهْلًا.

"Аллохлумма ла сахіла илла́ ма
жаіалтахіу́ сахілан, ва анта тажіалул
хьазна иза́ шиѣта сахілан!"

«Йа Аллах! Ахь атта динарг бен атта
хлумма а дац, Ахь Хьайна лиѣча сингаттам
атта бой діабоккху».

44. Къа латийначо дан дезарг а, ала дезарг а.

(140)

Пайхамара – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – аьлла: «Цхьамма къа
латийча, цо кхоччуш ламаз а эцна,
тІаккха хьала а глаьттина ши ракалат
ламаз а дина, тІаккха шена АллахІе гечдар
дехахь, АллахІа цунна гечдийр ду».

**45. ШайтІа а, цуънан вон ойланаш а
гена йохуш долу доІа.**

(141)

АллахІаца ларлур ву Цо Шена генадаък-
кхинчу шайтІанах.

(142)

Азан дийр ду (молла кхойкхуш олуш долу
дешнаш эр ду).

(143)

Къуръан доьшур ду, шортта Дела хъахор
ву.

**46. Ша реза воцу хІума хилча, йа
шена луург ца хилча деш долу
доІа.**

(144)

قَدَرُ اللَّهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ.

"Къадарулло́хи ва ма́ ша́а фалал".

«Делан кхел ю лелларг, Шена луург дина Цо».

**47. Керла бер динчу дена деш долу
дола а, цо доьхьал олуш дерг а.**

(145)

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي الْمَوْهُوبِ لَكَ، وَشَكَرْتَ
الْوَاهِبَ، وَبَلَغَ أَشُدَّهُ، وَرَزَقْتَ بَرَّهُ.

"Ба́рокаллóху лака филмавхíу́би лака,
ва шакартал ва́хлиба, ва балагla
ашуддахíу ва рузикъта биррохí"

«Дала беркат дойла хьуна Дала деллачу
берана, Хъайна иза деллачунна шукр а
дойла Ахь, доккха хиллалц кхиа а

кхуыйла иза, цуьнан дикалла а хуьлда хьуна».

Таккха бер долчо иштта жоп лур ду:

بَارَكَ اللهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَزَاكَ اللهُ
خَيْرًا، وَرَزَقَكَ اللهُ مِثْلَهُ، وَأَجْزَلَ ثَوَابِكَ .

"Бáрокаллóхlу лака, ва бáрака lалайка,
ва жазакаллóхlу хайран, ва раз-
къакаллóхlу мислахlу ва ажзала
савáбак"

«Дала беркат дойла хьох а, хьуна а, Дала
диканца бекхам а бойла хьуна, Дала и
саннарг дала а лойла хьуна, Дала мел сов а
боккхийла хьан».

**48. Бераш лардар доьхуш деш долу
доIа.**

(146)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – шен йоьла ши кIант
Хьасан а, Хьусайн а ларвар доьхуш хIара
олуш хилла:

أُعِذُّكُمَا بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ
وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ .

"Uíúзукумá бикалимáтиллáхIиттáммати
мин кулли шайтIóнин ва хIáмматин, ва
мин кулли Iайнин лáммахI"

«АллахIан кхачаме долчу дешнашца ларво
ас шуьшиь массо шайтIанах а, вочу
экханах а, массо вочу бIаьргах а».

**49. Цомгаш верг волча ваханчо
цунна деш долу доIа.**

(147)

لَا بَأْسَ طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

"Лá баъса, tлаxлúрун иншáаллóхl"

«Вон xлумма а дац, Дала мукъалахъ хьо
цáнлуш дlадоързур ду».

(148)

أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ
يَشْفِيكَ.

"Асьалуллóхlал lазúма, роббал lаршил
lазúми, ан йашфийака"

«Воккхачу Аллахlе доьху ас, доккхачу
lаршан Деле доьху ас хьо то вар» (ворхlозза
эр ду иза).

**50. Цомгаш верг волча вахаран
дозалла.**

(149)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – аьлла: «*Бусалба стаг*

шен цомгаш волу бусалба вешига хъажа
вахча, и волча длакхаччалц иза вобдуш хир
ву ялсаманин бошмашна юккъехула,
цомгаш верг волчахъ иза охъахаъалц,
тлаккха иза охъахиъча, цунна тлехъ хир бу
къинхетам; иза цига лубйранна вахнехъ
кхузткъе итт эзар малийк хир ду цунна
къинхетам боъхуш суьйре кхаччалц, иза
суьйранна вахнехъ а кхузткъе итт эзар
малийк хир ду цунна къинхетам боъхуш
лубйре кхаччалц».

**51. Ша дийна ца виса мега аьлла
хеташ волчу цомгаш стага деш
долу дола.**

(150)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَلْحِقْنِي بِالرَّفِيقِ
الْأَعْلَى.

"Аллóхlуммагlфир лú, вархъамнú ва алхъикънú биррофúкъил алá"

«Йа Аллахl! Суна гечде Ахъ, сох къинхетам а бе Ахъ, лаккхарчу хlусамашкахъ (ялсаманехъ) болчарах дlа а тоха Ахъ со».

(151)

Гаишата дийцина – Дела реза хуьлда цунна: «Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – ша лечу хенахъ шен ши куьг хи чу а-луттий, юха и шиъ шен юхъ тle хъакхара, “Аллахl воцург кхин Дела вац, баккъалла а, валарца яккхий халонаш ю-кх” – олуш».

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ   إِنَّ لِلْمَوْتِ لَسَكْرَاتٍ.

"Лá илáхlа иллаллóхlу, инна лилмавти ласакарóтин!"

(152)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَا
 إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

"Лá илáхlа иллáллóхlу валлóхlу акбар,
 лá илáхlа иллаллóхlу вахьдахl, лá
 илáхlа иллаллóхlу вахьдахlу лá
 шарíка лaхl, лá илáхlа иллаллóхlу
 лaхlулмулку ва лaхlулхьамду, лá
 илáхlа иллаллóхlу ва лá хьавла ва лá
 къуввата иллá биллáхl"

«Аллахl воцург кхин Дела вац, Аллахl
 массо хlумнал воккха а ву, Аллахl воцург
 кхин Дела вац, ша Цхьаъ ву Иза, цхьа
 Аллахl воцург кхин Дела вац, Цуьнца
 накьост а вац, Аллахl воцург кхин Дела
 вац, паччахьалла а, берриг хастам а
 Цуьнан бу, Аллахl воцург кхин Дела вац,
 Цуьнгара бен гlора а дац, ницкъ а бац».

**52. Леш волчо тIаьххъара ала деза
дош.**

(153)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – аьлла: «*Шен тIаьххъара*

дешнаш – لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

АллахI воцург кхин дела вац – аьлла
хилларг ялсамане вахна».

**53. Цхъа бала, йа бохам тIебеанчо
дан деза доIа.**

(154)

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أَجْرُنِي فِي
مُصِيبَتِي وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا.

"Инна лиллахи ва инна илайхи
рожиун. АллохIуммаъжурни фи

мусúбати ва ахлиф лú хайран минхíа"
 «Бакъдолуш вай Аллахíан (лайш) ду, вай
 Цуънга доързур долуш а ду. Ёа Аллахí!
 Хюкху бохамах суна ял ло Ахъ, хюкхул
 диканиг дала а ло Ахъ суна».

54. Веллачу стеган ши бíаьрг дíакъовлуш деш долу доíа.

(155)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ (باسمه) وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي
 الْمَهْدِيِّينَ، وَاخْلُفْهُ فِي عَقْبِهِ فِي الْغَابِرِينَ،
 اغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَافْسَحْ لَهُ فِي
 قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ.

"Аллохíуммагíфир ли (веллачун це
 юккхур ю шена хаахъ) варфаí
 даражатахíу филмахíдиййíна,

вахлуфхlу фú lакъибихlú фил
гlóбирúна, вагlфир ланá ва лaхlú йа
роббал láламúна, вафсахъ лaхlу фú
къабрихlú ва наввир лaхlú фúхlи!"

«Йа Аллахl! Гечде Ахъ (хъенехана –
веллачун цле йоккхур ю), нисбелла
хиллачарна юкъахъ цуьнан дарж сов а
даккха Ахъ, цуьнан тlаьхъенна гlоьнча а
хила Хьо, тхуна а, цунна а геч а де Ахъ,
хlай lаламийн Эла, цунна каш чохъ меттиг
а шор йе Ахъ, цуьнан каш нуьре а де Ахъ».

55. Докъа ламаз деш дан деза доlа.

(156)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَعَافِهِ، وَاعْفُ عَنْهُ،
وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مَدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ
وَالثَّلْجِ وَالْبَرْدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ

الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدَلَهُ دَارًا خَيْرًا
 مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا
 مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ، وَأَعَدَّ لَهُ مِنْ عَذَابِ
 الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ.

"Аллохlumмагфир лахlу́ (зуда елахъ
 иштта эр ду: лахlа́), вархъамхlу(хlа́), ва
 lафихlу́(хlа́), ваlфу lанхlу(хlа́), ва
 акрим нузулахlу́(хlа́), ва вассил
 мудхалахlу́(хlа́), вагсилхlу(хlа́) бил
 маи, вассалжи валбаради, ва
 накъихlу́(хlа́) минал хотlойа́ камá
 накъайтассавбал абйада минад-
 данас, ва абдилхlу(хlа́) дáран хайран
 мин дáрихли(хlа́), ва ахlлан хайран мин
 ахlлихlу́(хlа́), ва завжан хайран мин
 завжихlу́(хlа́), ва адхилхlулжанната ва

ализхly(xlá) мин Iazáбилкъабри ва Iazáбиннар"

«Йа АллахI! Гечде Ахь цунна, къинхетам а бе Ахь цунах, цунах къахете, къинтIера вала Хьо цунна, иза воързу меттиг сийлахь а йе Ахь, иза чохь хир волу меттиг шор а йе Ахь, догIунца а, лайца а, шаца а лийчийча санна къинош дIадаха Ахь цуьнан, цIена йоцучу хIумнах кIайн духар дIацIанлуш санна шен къиноьх дIацIанве Ахь иза, цуьнан хиллачу хIусамал дика хIусам а ло Ахь цунна, цуьнан охIлунал дика охIлу а ло Ахь цунна, цуьнан хиллачу хIусамненал (зуда елахь: хIусамдел – эр ду) дика хIусамнана а ло Ахь цунна, ялсамане чу а вахийта Ахь иза, кошан Iазапах а, цIеран Iазапах а лар ве Ахь иза».

(157)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا، وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا، وَغَائِبِنَا،
 وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا . اللَّهُمَّ مَنْ
 أَحْيَيْتُهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتُهُ مِنَّا
 فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ، اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا
 تُضِلَّنَا بَعْدَهُ .

"АллохлуммагIфир лихъаййина, ва
 маййитина, ва шахIидина, ва гIоибина,
 ва сагIурина, ва кабIурина, ва закарина
 ва унсана! Аллохлумма ман
 ахъйайтахIу минна, фаахъйихIу Iалал
 ислами, ва ман таваффайтахIу минна,
 фатаваффахIу Iалал имани.
 Аллохлумма ла тахъримна ажрахIу ва
 ла тудилланна баIдахI"

«Йа АллахI! Тхан дийначарна а гечде Ахъ,
 тхан беллачарна а гечде Ахъ, кхузахъ

болчарна а гечде Ахь, кхузахь боцучарна а
 гечде Ахь, тхан кегийчарна а,
 баккхийчарна а гечде Ахь, божаршна а,
 зударшна а гечде Ахь. Йа АллахI! Айхьа
 тхox дийна вуьтуш верг, йа керла дуьнен
 чу воккхуш верг Ислам-дин тIехь хилийта
 Ахь, Айхьа тхox волуьйтуш верг -
 Ийманна тIехь валар нисде Ахь цуьнан.
 Йа АллахI! ХIокхунна хилларг санна
 болчу мелах тхо ма даха Ахь, хIокхул
 тIаьхьа тхо тиларчу а ма дахийта Ахь».

(158)

اللَّهُمَّ إِنَّ فُلَانَ بَنَ فُلَانٍ فِي ذِمَّتِكَ، وَحَبْلِ
 جَوَارِكَ، فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ،
 وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ، فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ

إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ .

"Аллóхlумма инна (веллачун цле йоккхур ю) фú зимматика ва хьабли живáрика, факъихlú мин фитнатил къабри ва lазáбиннáри, ва анта ахlулвафáи валхъакъи, фагlфир лaхlú вархъамхlу, иннака антал гlофúруррохъúм"

«Йа Аллахl! “Хъенехан кlант Хъенех” (веллачуьнан цле йоккхур ю, стаг велахъ а, йа зуда елахъ а) Хъан керахъ а ву, Ахъ ларвеш а ву, иза ларве Ахъ кошан питанах а, цlеран lазапах а. Бакъдолуш, Хьо тешаман да а, нийсонан да а ву, гечде Ахъ цунна, къинхетам а бе Ахъ цунах, бакъалла а Хьо ву Гечдеш верг а, Къинхетам беш верг а».

(159)

اللَّهُمَّ عَبْدُكَ وَابْنُ أَمَتِكَ احْتَاجُ إِلَى رَحْمَتِكَ،
وَأَنْتَ غَنِيٌّ عَنْ عَذَابِهِ، إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَزِدْ
فِي حَسَنَاتِهِ، وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ .

"Аллохлумма лабдука вабну аматика,
ихьтажа ила рохьматика, ва анта
ганиййун лан лазабихл. Ин кана
мухьсинан фазид фу хьасанатихл, ва
ин кана мусуан фатажаваз ланхлу"

«Йа Аллах! Хьан лай а, Хьан лай йолчу
зудчун клант а Хьан кьинхетам оьшуш ву,
ткъа Хьо цунна лазап ца дича а зен хуьлуш
вац, нагахь санна иза дика стаг хиллехь
цуьнан дика гуллакхаш сов даха Ахь,
нагахь санна иза вон стаг хиллехь цуьнан
вон гуллакхаш тидаме ма лаца Ахь».

56. Берана тілехъ докъу ламаз деш
дан деза доІа.

(160)

اللَّهُمَّ أَعِزَّهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ .

"АллохIумма аIизхIу мин Iазабил
къабри!"

«Йа АллахI! Кошан Iазапах лар де Ахъ
иза».

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطًا وَذُخْرًا لِوَالِدَيْهِ، وَشَفِيعًا
مُّجَابًا. اللَّهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوَازِينَهُمَا وَأَعْظِمْ بِهِ
أُجُورَهُمَا، وَأَلْحِقْهُ بِصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ، وَاجْعَلْهُ
فِي كِفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ

الْجَحِيمِ، وَأَبْدَلُهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا
 خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَأَسْلَافِنَا،
 وَأَفْرَاطِنَا، وَمَنْ سَبَقَنَا بِالْإِيمَانِ .

"Аллóхlуммажlалхlу фаратlан ва
 зухран ливáлидайхlи ва шафúлан
 мужáбан, аллóхlумма саккъил бихlú
 мавáзúнахlумá, ва алзим бихlú
 ужúрахlумá, ва алхьикъхlу бисóлихьил
 муъминúна, важlалхlу фú кафáлати
 Ибрóхlúма, ва къихlú бирохъматика
 lазáбал жахьúми, ва абдилхlу дáран
 хайран мин дáрихlи, ва ахlлан хайран
 мин ахлихlú. Аллóхlуммагlфир
 лиаслáфинá, ва афрóтинá ва ман
 сабакъонá бил úмáн"

«Йа Аллах! Цунах цуънан дена-нанна
 тlейогlучу хенахь цаършинна карор йолу

ял а, дІайиллина хазна а ѓе Ахь, шена жоп
лур долу шафалат дийр дерг а де Ахь
цаьршинна цунах. Ёа АллахІ! Цаьршинан
терзанаш цуьнца дазде Ахь, цаьршинан ял
цуьнца йоккха ѓе Ахь, Хьайх тешаш
хиллачу дикчу нахах дІа а тоха Ахь иза,
ИбрахІм-пайхамара дола деш а хилийта
Ахь иза, Хьайн кьинхетамца жоьжахатин
Іазапах лар а де Ахь иза, цуьнан хьалха
хилла хІусам кхин а дикчуьнца хийца Ахь,
цуьнан охІлу кхин а дикчу охІлунца хийца
Ахь. Ёа АллахІ! Тхан хьалхалерачарна а
гечде Ахь, тхан тІаьхьарчарна а гечде Ахь,
Хьох тешарехь тхол хьалха боьвллачарна
а гечде Ахь».

(161)

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا، وَسَلَفًا، وَأَجْرًا.

"АллохІлуммажІалхІу ланá фаратІан, ва

салафан ва ажран"

«Йа Аллах! Тхуна цунах ял йе Ахь, хьалха карор долу дика а де Ахь, мел а бе Ахь».

57. Тезетахь деш долу дола.

(162)

إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أُعْطِيَ وَكُلُّ شَيْءٍ
عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُّسَمًّى... فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ.

"Инна лилла́хíи ма́ ахаза, ва лахíу ма́ а́лlо́, ва куллу шай́ин lиндахíу биажалин мусамман.., фалтасбир валтахътасиб"

«Бакъдолуш, Дала Шена дlаэцнарг Цуънан ду, Цо делларг а Цуънан ду, массо хlума Цунна гергахь хан тоьхна а ду. Собаре хила хьо, хьайна мел хиларга дог дохуш а хила хьо».

أَعْظَمَ اللَّهُ أَجْرَكَ، وَأَحْسَنَ عَزَاكَ وَغَفَرَ
لِمَيِّتِكَ .

"Alзамаллóхly ажрака, ва ахьсана
Iazáака, ва глафара лимаЙйитик"

«Дала хьан ял сов йоккхийла, хьан синтем
хаз а бойла, хьан веллачунна геч а дойла».

**58. Велларг каш чу вуьллуш деш
долу доIа.**

(163)

بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ .

"БисмиллáхI, ва Iалá суннати
расúлиллáхI".

«АллахIан царца, АллахIан Элчан суннат
тIехь».

59. Велларг дIавоьллинчул тIаьхьа деш доIа.

(164)

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَهُ اَللّٰهُمَّ تَبِّتْهُ .

"АллóхIуммагIфир лахIу, аллóхIумма саббитхIу"

«Йа АллахI! Гечде Ахь цунна. Йа АллахI! Хьайгара ницкъаца чIагIве Ахь иза».

60. Кешнашка зерате вахча деш долу доIа.

(165)

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ، مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ
وَيَرْحَمُ اللَّهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ

أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ.

"Ассала́му Іалайкум, ахІладдийа́ри
минал муъмину́на валмуслиму́на, ва
инна́ инша́аллохІу бикум лахьикъу́на,
ва йархьамуллохІул мустақъдиму́на
минна́ валмустахиру́на, асълуллохІа
ланá ва лакумул Іафийата"

«Делера маршалла хуьлда шуна, хІокху
хІусамийн охІлу, АллахІах тешаш
хиллачарах берш а, бусалба хиллачарах
берш а. Дала мукъалахь, тхо а шух дІакхе-
тар долуш ду. Дала вайх хьалхабоьвл-
лачарна а, тІаьхьабогІурболчарна а геч-
дойла. Ас Деле тхайна а, шуна а кьинхе-
там боьху».

61. Мох баълча деш долу доІа.

(166)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
شَرِّهَا .

"Аллохлумма инни асъялука хайрахlá,
ва аlyзу бика мин шаррихlá"

«Йа Аллах! Ас Хьоьга доьху цуьнан дика,
со Хьоьца лар а ло цуьнан вонах».

(167)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا،
وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا،
وَشَرِّ مَا فِيهَا، وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ .

"Аллохлумма инни асъялука хайрахlá,
ва хайра ма фúхlá, ва хайра ма
урсилат бихли, ва аlyзу бика мин
шаррихlá, ва шарри ма фúхlá, ва

шарри ма урсилат бихI"

«Йа АллахI! Ас Хьоьга доьху цуьнан дика а, цуьнца долу дика а, и мох балийтина долчу бахьанин дика а, со Хьоьца лар а ло цуьнан волах, цуьнца долчу волах а, цуьнан бахьанин волах а».

62. Стигал кьевкьича деш долу доIа.

(168)

سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ
مِنْ خِيفَتِهِ .

"Субхьяналлази йусаббихьурраIду
бихьамдихI, валмалаикату мин
хIфатихI"

«Сийлахь Цена ву, Ша хестош тасбихь
деш стигал кьекьаш верг, малийкаш а
Шех кхоьруш Шена тасбихь деш верг».

63. ДогIа дехаран доIанаш.

(169)

اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيْعًا، نَافِعًا غَيْرَ
ضَارٍّ، عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ .

"АллохIуммаскъина́ гIайсан муғIусан,
мару́ан, мару́лан, на́филан гIайра
до́ррин, Iа́жилан гIайра а́жил"

«Йа АллахI! Ахь тхуна догIа дайта Ахь,
тхуна гIо деш долу, тхуна дика деш долу,
ораматаш кхиош долу, тхуна зене доцуш
пайдане долу, сихонца дайта Ахь иза,
гIаьхъа ца тоттуш».

(170)

اللَّهُمَّ أَغْنِنَا، اللَّهُمَّ أَغْنِنَا، اللَّهُمَّ أَغْنِنَا .

"АллохIумма агIисна́, аллохIумма
агIисна́, аллохIумма агIисна́"

«Йа АллахI! Гю де ахь тхуна (догIа даийтарца), йа АллахI, гю де Ахь тхуна, йа АллахI, гю де Ахь тхуна».

(171)

اللَّهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ، وَبَهَائِمَكَ، وَأَنْشُرْ
رَحْمَتَكَ، وَأَخِي بَلَدَكَ الْمَيِّتَ .

"АллóхIуммаскъи Iибáдака ва
бахIáимакa, ваншур рахъматaкa, ва
ахъйи баладакал маййит"

«Йа АллахI! Хъайн лайшна а, Хъайн
дийнаташна а догIа ло Ахь, Хъайн
къинхетам баржа а бе Ахь, делла долу
хIара Хъайн латта ден а де Ахь».

64. ДогIа догIуш гича деш долу доIа.

(172)

اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا .

"АллохIумма соййибан нафiан"
«Йа АллахI! Пайдане дика догла де Ахь
цунах».

**65. ДогIа деанчул тIаьхьа деш долу
зикр.**

(173)

مُطَرِّنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ .

"МутIирна бифадлилIахIи, ва
рахьматихI"

«АллахIан комаършаллийца а, Цуьнан
кьинхетамца а догла деана вайна».

**66. Стигал мархех цIан яр доьхуш
деш долу доIа.**

(174)

اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الْآكَامِ
وَالظَّرَابِ، وَبُطُونِ الْأَوْدِيَةِ، وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ .

"Аллохлумма хъавáлайна ва лá
lалайна́, аллохлумма lалал áка́ми
ваззи́роби, ва бутlу́нил авдийати ва
манáбитишшажар"

«Йа АллахI! Тхуна гонахъа дайита Ахъ
догла, тхуна tle ма дайита Ахъ, (тхуна
tлера дlа а дерза дей) гунаш tle а,
лаъмнийн баххъаш tle а, тогlенаш чу а,
диттийн орамаш tle а дайита Ахъ иза».

67. Бутт гича деш долу доla.

(175)

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ،
وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ، وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا

وَتَرْضَى، رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ .

"Аллóхlу акбар! Аллóхlумма ахlиллахlу
lалайна́ бил амни, вал úмáни,
вассалáмати вал ислами, ваттавфúкъи
лимá тухьиббу роббанá ва тардó.
Роббунá ва роббукаллóхlу!"

«АллахI воккха ву массо хlумнал. Йа
АллахI! Иза кхетар тхуна маршо а, Ийман
а долуш де Ахь, паргlато а, Ислам а долуш
де Ахь, Хьайна дезарг дан тхуна ницкъ
луш – хlай тхан Эла – Хьой реза верг дан
тавфикъ а луш. Тхан Дела а, хьан Дела а
АллахI ву».

**68. Суьйранна марха достуш деш
долу доla.**

(176)

ذَهَبَ الظَّمَأُ وَأَبْتَلَتِ الْعُرُوقُ، وَتَبَّتَ الْأَجْرُ إِنْ

شَاءَ اللَّهُ .

"ЗахIабаззамау, вабталлатилIурўкьу
ва сабатал ажру, иншáаллóхI"
«Хьогалла а дIа ели, пхенаш а тIун дели,
Дала мукъалахь мел а хили».

(177)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ
شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي .

"АллóхIумма иннI асълука
бирахьматикаллатI василат кулла
шайъин, ан тагIфира лI"
«Йа АллахI! Ас Хьан массо хIума
чулоцуш болчу кьинхетамца доьху
Хьоьга, гечде Ахь суна».

69. Яа хIума яале деш долу доIа.

(178)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла:

«Шух цхъаь яа хIума яа волалуш хилахь цо олийла:

“АллахIан цIарца” بِسْمِ اللّٰهِ

ткъа нагахь санна иза доьххъара ала вицлахь, цо олийла:

بِسْمِ اللّٰهِ فِيْ اَوَّلِهِ وَاٰخِرِهِ

"Бисмиллáhи фú аввалихIú ва áхирхI"

“АллахIан цIарца, доьххъара дуьйна схъа а, тIаьххъара хIара чекхйолуш а”».

(179)

Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла: «Шух цхъанна Дала рицкъа а дина яа хIума яайахь, цо олийла:

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَأَطْعِمْنَا خَيْرًا مِنْهُ.

"АллохIумма ба́рик лана́ фíхIи, ва
атIимна́ хайран минхIу"

«Йа АллахI! Беркат де Ахь тхуна цунах,
цул диканиг а ло Ахь тхуна»».

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَزِدْنَا مِنْهُ .

"АллохIумма ба́рик лана́ фíхIи, ва
зидна́ минхIу"

«Йа АллахI! Беркат де Ахь тхуна цунах,
кхин а сов а яккха Ахь тхуна иза».

**70. Яа хIума йиъна ваьлча деш долу
доIа.**

(180)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا، وَرَزَقَنِيهِ، مِنْ
غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ .

"Алхъамду лилләх|иллазú ат|ламанú
х|áза, ва разакъанúх|и мин г|айри
хъавлин миннú ва лá къуввах|"

«Хастам бу Аллах|ана, суна х|ара яийна
волчу, суна цунах рицкъ дина волчу, сан
цу т|ехъ г|ора а дацара, ницкъ а бацара».

(181)

الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرَ
مَكْفِيٍّ وَلَا مُوَدِّعٍ، وَلَا مُسْتَغْنَى عَنْهُ رَبَّنَا .

"Алхъамду лилләх|и хъамдан касúран,
т|аййибан, мубáракан фúх|и, г|айра
макфиййин, ва лá мувадда|ин, ва лá
мустаг|нан |анх|у, роббанá"

«Хастам бу Аллах|ана дуккха а, дика а,
беркате а болу, даим бан беза хастам бу
Цунна, чекх бер боцу хастам бу Цунна,
вай бан безаш болу, оышуш болу хастам бу

Цунна, хіай тхан Эла (доіна жоп ло Ахь)».

**71. Хьешо, шена яа хІума елла
волчу хІусамдена деш дола.**

(182)

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِي مَا رَزَقْتَهُمْ، وَاعْفِرْ لَهُمْ
وَارْحَمَهُمْ .

"АллохІумма барик лахІум фІма
разакътахІум, вагІфир лахІум,
вархъамхІум"

«Йа АллахІ! ХІокхарна Айхъа деллачу
рицкъанах беркат де Ахь, хІокхарна геч а
де Ахь, кхерах къинхетам а бе Ахь».

**72. Шена хи деллачунна деш
долу дола, я шага хи дехначо деш**

долу до!а.

(183)

اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي وَاسْقِ مَنْ سَقَانِي.

"Аллóхlумма атlим ман атlаманú,
васкъи ман сакъóнú"

«Йа Аллах! Суна яа хlума еллачунна яа
хlума ло Ахъ, суна хи малийначунна хи а
мала де Ахъ».

**73. Шега марха дастийтинчарна деш
долу до!а.**

(184)

أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ
الْأَبْرَارُ، وَصَلَّتْ عَلَيْكُمْ الْمَلَائِكَةُ.

"Афтlара лндакумуссоимúна, ва акала
tloláмакумулабрóру, ва соллат

ІалайкумулмалаікахІ"

«Марханаш кхобучара марха достийла шуьгахь, шун даар дикчу наха а дуийла, малийкаша кѣинхетам а, дика а доьхийла шуна».

74. Шена хьалха яа хІума йиллича, марха долчо дан дезарг.

(185)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла: *«Шух цхьаь тойне кхайкхича жоп дала деза аш. Ткѣа нагахь санна шен марха делахь, царна доІа дан деза, шен марха дацахь яа хІума яа еза».*

75. Марха долчо, шега цхьамма вониг аьлча ала дезаш дерг.

(186)

إِنِّي صَائِمٌ، إِنِّي صَائِمٌ .

"Инні соім, інні соім"

«Бакъдолуш, сан марха ду, бакъдолуш, сан марха ду».

76. Досьхъара стом кхоллалучу хенахь шена стом гинчо деш долу дола.

(187)

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي
مَدِينَتِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي
مُدَّنَا.

"Аллохлумма барик ланá фú самарина́,
ва ба́рик ланá фú мадинатина́, ва
ба́рик ланá фú со́лина, ва ба́рик ланá

фú муддина́"

«Йа Аллах! Тхуна тхан стоьмашца беркат де Ахь, тхуна тхан шахьарехь беркат де Ахь, тхуна тхан саьхьашца беркат де Ахь, тхуна тхан кенашца беркат де Ахь».

77. Хьоршам тоьхча дан деза до́а.

(188)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла:

«Шух цхьамма хьоршам тохахь, цо олийла:

"Алхьамду лилла́х!" اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ

“Хастам бу АллахIана”

тIаккха цо и аьлча, цуьнан вешо, йа накъосто цуьнга олийла:

"Йархъамукаллох!"   يَرْحَمُكَ اللَّهُ

“Дала къинхетам бойла хъох”

тIаккха шега “Дала къинхетам бойла хъох” аьлча, цо олийла:

يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ

"ЙахIдIкумуллохIу   ва   йуслихъу
ба́лакум"

“Дала нийсачу некъа тIе нисдойла шу,
шун хьал а то дойла Цо”».

**78. Нагахь санна керста стага
хьоршам а тоьхна, Далла хастам
бахь, цуьнга ала дезаш дерг.
(189)**

يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ .

"ЙахIдIкумуллохIу   ва   йуслихъу
ба́лакум"

«Дала нийсачу некъа тӀе нисдойла шу,
шун хьал а нисдойла Цо».

79. Зуда ялийначунна деш долу дола.

(190)

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا
فِي خَيْرٍ.

"БаракаллохӀу лака, ва барака лаайка
ва жамала байнакумá фӀу хайр"

«Дала беркат дойла хьох, Дала беркат
дойла хьуна, Дала диканна тӀехь цхьана а
тохийла шуьшиь».

**80. Зуда ялийначо, йа говр, йа
эмкал эцначо деш долу дола.**

(191)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – аьлла:

*«Нагахь санна шух цхьамма зуда ялайахь,
йа шена ялхо ялайахь, цо олийла:*

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا جَبَلْتُهَا
عَلَيْهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا جَبَلْتُهَا
عَلَيْهِ.

"Аллохлумма иннi асьалука хайрахlа
ва хайра мlа жабалтахlа lалайхlи, ва
alузу бика мин шаррихlа ва шарри мlа
жабалтахlа lалайхlи"

“Йа Аллахl! Ас хlокхун дика доьху
Хьoьга, хlара Ахь кхуллучу хенахь Ахь
кхуьнца кхоьллина долу дика а доьху
Хьoьга. Со Хьoьца ларло хlокхун вонах,
хlара Ахь кхуллучу хенахь Ахь кхуьнца
кхоьллина долчу вонах а”.

*Нагахь санна шух цхьамма шена тlе хаа
хlума эцахь а и санна доlа дойла цо».*

**81. Шен хIусамненаца гIулкх
хилале хьалха дан деза доIа.**

(192)

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ، وَجَنِّبِ
الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا.

"БисмиллáхI, аллóхIумма жаннибнá
ашшайтIóна, ва жаннибишшайтIóна мá
разакътанá"

«АллахIан царца. Йа АллахI! Тхойшиь
шайтIанах лар де Ахь, Айхьа тхойшинна
лур долчу берах а шайтIа генадаккхе, иза а
шайтIанах лар де Ахь».

82.. ОьгIаз вахча дан деза доIа.

(193)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

"Alúzu биллáхli минашшайтlóнир-
рожúm"

«Аллахlаца ларло со, Цо шена генадаьк-
кхинчу шайтlанах».

**83. Цхъа бала болуш верг шена
гинчо деш дола.**

(194)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ
وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا.

"Алхъамду лиллáхliллазú láfánú
миммабталáка бихl, ва фаддалани
lалá касúрин мимман халакъа
тафдúлан"

«Хастам бу Аллахlана, хъуна белла болчу
баланах со хьалха витина волчу, Ша
кхоьллинчу хlуманашна тlехь дуккха а
хlуманца со гlоли вина волчу».

84. Цхъанхъа ша хиъна Іаш велахъ дан деза доІа.

(195)

Іумара кІанта ІабдуллахІа – Дела реза
хуьлда цаьршинна – дийцина: «Делан Элча
– Делера салават а, салам а хуьлда цунна
– цхъана “мажлисехъ” хиъна Іаш волуш,
оха дагар дора цо ша хъалагІаттале 100-
зза олуш:

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ
الْعَفُورُ.

"РоббигІфир лІу ва туб Іалаййа, иннака
антаттаввабулгІафур"

“Сан Дела, суна гечде Ахъ, сан тоба
къобал а де Ахъ, бакъдолуш, Хьо ву тоба
къобал деш верг а, гечдеш верг а”».

**85. Мажлисехъ дийлинчу хIуманаш-
на долу каффарат.**

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا
إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

"СубхъáнакаллóхIумма ва бихъамдика,
ашхIаду аллá илáхIа иллá анта,
астагIфирука ва атубу илайк"

«Цена ву Хьо йа АллахI, хастам а бу
Хьуна. Ас тешалла до Хьо воцург кхин
Дела вац аьлла, Хьоьгара гечдар а доьху
ас, Хьоьга тоба а до ас».

**86. Шега «Дала гечдойла хьуна»
аьллагунна деш долу доIа.**

(197)

"Ва лака!"

وَلَكَ

«Дала гечдойла Хьуна а».

**87. Хьайна цхьа дика динчунна дан
деза доIа.**

(198)

جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا.

"ЖазáкаллóхIу хайран"

«Дала диканца бекхам бойла хьуна».

**88. Дала шайца Даджалах лар веш
долу хIумнаш.**

(199)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – аьлла: «*Сурат
"АлкахIф" тIера хьалхара итт аят
Iамийнарг Даджалах лар вийр ву*».

Кхин а, ламаз дIадерзадале, аттахиййат дешначул тIаьхьа Даджалан питанах лар ве аьлла Деле доIа дан деза.

89. Шега цхьамма «Суна Дела доьхьа дукха веза хьо» аьллагунна деш долу доIа.
(200)

أَحَبُّكَ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ .

"АхьаббакаллазI ахьабтанI лахI"
«Шен доьхьа хьуна со везаш волчу АллахIана везийла хьо».

90. Шена даьхни кховдийна чунна, йа шена ахча кховдийна-чунна деш долу доIа.
(201)

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ .

"Баракаллохлу лака фи ахлика ва малика!"

«Дала беркат дойла хъуна хъан доъзалах а, хъан даъхнех а».

**91. Ша декхар духадерзош, шег
декхар деллачунна деш долу
до!а.**

(202)

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ، إِنَّمَا جَزَاءُ
السَّلَفِ الْحَمْدُ وَالْأَدَاءُ .

"Баракаллохлу лака фу ахлика ва
малика, иннама жазáуссалафил
хъамду вал адáу"

«Дала беркат дойла хьуна хьан доьзалах а,
хьан даьхнах а. Декхар деллачун бекхам
хастам а, иза юхадерзор а бу-кх».

**92.. АллаhIаца накъост варх
кхьоруш волчо дан деза доIа.**

(203)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ،
وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ .

"АллóхIумма иннú аIузу бика ан
ушрика бика ва ана аIамау, ва
астагIфирука лимá лá аIлам"

«Йа АллаhI! Со Хьоьца ларло Хьоьца
накъост варх, сой хууш а волуш, сайна ца
хуучунна гечдар а доьху ас Хьоьга».

93. Шега «Дала беркат дойла хьох»

аьллачунна деш долу доIа.

(204)

وَفِيكَ بَارَكَ اللَّهُ.

"Ва фIка бIракаллóхI"

«Хьох а, хьуна а Дала беркат дойла».

**94. ХIара вон билгало ю, йа хIара
дика ю бохуш долу хIума шена
гича, йа дага деъча, иза цадезаш
деш долу доIа.**

(205)

اللَّهُمَّ لَا طَيْرَ إِلَّا طَيْرُكَ، وَلَا خَيْرَ إِلَّا خَيْرُكَ،
وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ.

**"АллóхIумма лá тIайра иллá тIайрука,
ва лá хайра иллá хайрука, ва лá илáхIа
тIайрук"**

«Йа Аллах! Цхъа а вон дац билгалонца хуьлуш, муххале а Хьох доьзна ду ша-дерг, Хьобгара доцург дика а дац, Хьо воцург кхин Дела а вац».

95. Ша цхъана хIуманна (машенна, кеманна) тIехууш деш долу доIа.

(206)

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، ﴿ سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ
لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ . وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا
لَمُنْقَلِبُونَ ﴾، الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ
لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَكَ
اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي، فَإِنَّهُ لَا

يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنتَ.

"Бисмиллахъи, алхъамду лиллахъи,
«Субхъаналлазу саххара ланá хláза
ва ма кунна лахlу мукъринина, ва инна
илá роббинá ламункъолибун»
Алхъамду лиллахъи, Алхъамду
лиллахъи, Алхъамду лиллахъи, Аллóхlу
акбару, Аллóхlу акбару, Аллóхlу
акбару, Субхъанакаллóхlумма, иннú
заламту нафсú фагlфир лú, фаиннахlу
лá йагlфируззунúба иллá анта"

«Аллахlан царца! Хастам бу Аллахlана.
«Цéна ву вайна хlара муьтlахъ дина верг,
вай и дан ницкъ болуш а дацара.
Бакъдолуш вай вешан Деле доързур долуш
а ду». Хастам бу Аллахlана, Хастам бу
Аллахlана, Хастам бу Аллахlана, воккха
ву АллахlI массо хlумнал, воккха ву
АллахlI массо хlумнал, воккха ву АллахlI

массо хлумнал. Цена ву Хьо, йа АллахI, ас айса сайна зулам дина йа АллахI (кьинош леторца), ткъа Ахь гечдехъа суна, бакъдолуш Ахь бен кьиношна геч ца до-кх цхъамма а».

96. Новкъа волуш деш долу дола.

(207)

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ ﴿سُبْحَنَ
الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ . وَإِنَّا
إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾ اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي
سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَىٰ، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا
تَرْضَىٰ، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا وَاطْوِ عَنَّا

بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ،
وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ
وَعَثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ
فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ.

"Аллохлу акбару, Аллохлу акбару,
Аллохлу акбару, «Субхъаналлазу
саххара ланá хláза ва ма кунна лахлу
мукъринина, ва инна илá роббинá
ламункъолибун» Аллохлумма инна
насъалука фú сафарина хláзалбирра
ваттакъва, ва миналаамали ма тардо.
Аллохлумма хlаввин lалайна сафаранá
хláзá, ватlви lанна буlдахl. Аллохлумма
антассóхьibu фиссафари, вал
халúфату фил ахlли, аллохлумма иннú
alúзу бика мин валсаиссафари, ва

каабатил манзари, ва суйлмункъалаби
фил мали вал ахл"

«Аллах! массо хIумнал воккха ву, Аллах!
массо хIумнал воккха ву, Аллах! массо
хIумнал воккха ву. «Цена ву вайна хIара
муьтахъ дина верг, вай и дан ницкъ
болуш а дацара. Бакъдолуш, вай вешан
Деле доьрзур долуш а ду». Йа Аллах!
Оха доьху Хьоьга хIокху тхайн новкъа
дахарехъ дикалла а, Хьох кхерар а, Хьо
реза волу Iамал а. Йа Аллах! ХIара тхан
новкъа дахар тхуна атта де Ахъ, хIара некъ
тхуна бац а бе Ахъ. Йа Аллах! Хьо ву
тхан накъост хIокху новкъахъ, оха тхешан
охIлунца буха вуьтуш верг а. Йа Аллах!
Со Хьоьца ларло новкъа вахаран халонех,
дегнаш вочу агIор хийцадаларх а, вон хало
тIехIоттарх а, сан даьхнина а, охIлунна а
зен хиларх а».

Ша шен цIентIе юхавирзича, и лакхахъ

дерг а аьлла, кхин а хIара тIетухур ду:

آيُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ.

"Айибуна таибуна, Iабидуна лироббина хьамидун"

«Вай юха доьрзуш ду, Деле тоба деш долуш, Цунна Iибадат деш долуш, вешан Далла хастам беш а долуш».

**97. Юьрта чу воьдуш, йа шахьар чу
воьдуш деш долу доIа.**

(208)

اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَمَا أَظْلَلْنَ، وَرَبَّ
الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَمَا أَقْلَلْنَ، وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ
وَمَا أَضْلَلْنَ، وَرَبَّ الرِّيَّاحِ وَمَا ذَرَيْنَ. أَسْأَلُكَ
خَيْرَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ وَخَيْرَ أَهْلِهَا، وَخَيْرَ مَا فِيهَا،

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَشَرِّ أَهْلِهَا، وَشَرِّ مَا
فِيهَا.

"Аллóхlумма роббассамáвátиссабlи ва
мá азлална, ва роббал арадúнассабlи
ва мá акълална, ва роббашшайátlúна
ва мá адлална, ва роббаррийáхьи ва
мá зарайна, асълука хайра хláзихlил
къарйати, ва хайра ахlлихlá, ва хайра
мá фúхlá, ва alúзу бика мин шаррихlá,
ва шарри ахlлихlá, ва шарри мá фúхlá"
«Йа АллахI! Хlай ворхlе стигланийн а,
церан Iиндагl тlедужучу хlуманийн а
Дела, ворхlе латтанан а, цара шайна тlехь
лелош йолчу хlуманийн а Дела,
шайтlанийн а, цара галбаъхначеран а Дела,
механ а, цара дlасадаржийначун а Дела, ас
доъху Хьoъга хlокху юъртан дика, цуънан
охlлунан дика, цунна чохь долчун а дика,

со ларло Хьоьца цуьнан вонах, цуьнан
охлуьнан вонах, цунна чохь долчун
вонах».

98. Базар юкъя воьдуш деш дола.

(209)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ،
بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

"Лá илáхlа иллаллóхlу вахьдахlу лá
шарúка лaхl, лaхlулмулку ва
лахlулхьамду, йухьйú ва йумúту ва
хlува хьаййун лá йамúту, бийадихlил
хайру ва хlува lалá кулли шайъин
къадúр"

«АллахІ воцург кхин Дела вац, ша цхъаъ
ву Иза, Цуьнца накъост а вац, паччахьалла
а Цуьнан ду, хастам а Цунна бу, (Шена
луьург) ден во Цо, вала а волуьйту. Иза ша
дийна ву, лийр волуш а вац, Цуьнан
керахь ду ша-долу дика, массо хІуманна
тІехь ницкъ кхочуш а ву Иза».

**99. Ша тІехь дІавоьдуш долчу
дийнато хьоршам тоьхча олуш
дерг.**

(210)

بِسْمِ اللَّهِ

"БисмилләхІ"

«АллахІан царца!»

**100. Новкъа волучо буха вуьс-
сучунна деш долу дола.**

(211)

أَسْتَوْدِعُكُمُ اللَّهَ الَّذِي لَا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ .

"Аставди́укумулло́хIаллазú ла тади́у
вада́иIухI"

«Ас Дела кера дIаделла Iад дуьту шу, Шен
кера делла цхьа а хIума дан ца дайтуш
волчу».

**101. ЦIахь вуьссуш волчо
новкъа волучунна деш долу доIа.**

(212)

أَسْتَوْدِعُ اللَّهَ دِينَكَ، وَأَمَانَتَكَ، وَخَوَاتِيمَ
عَمَلِكَ .

"Аставди́улло́хIа ди́нака, ва ама́натака
ва хавати́ма Iамалик"

«Ас Дела керахь дуьту хьан дин а, хьо
ларвар а, хьан Iамалийн чаккхенаш а».

(213)

زَوَّدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَغَفَرَ ذَنْبَكَ، وَيَسِّرَ لَكَ
الْخَيْرَ حَيْثُمَا كُنْتَ .

"Заввадакаллóхlуттакъва́, ва глафара
занбака, ва йассара лакалхайра
хъайсумá кунта"

«АллахIа Шех кхерар сов доккхийла хъан,
хъан къиношна геч а дойла Цо, хьо
стенггахь велахь а, дика дар атта а дойла
Цо хъуна».

102. Новкъа воьдуш волуш тасбихъ дар а, такбир дар а.

(214)

Жабира дийцина – Дела реза хуьлда цунна:
«Оха тхаьш новкъа доьлхуш долуш,
лекхачу метте хъаладовлуш хилча:

"Аллóхlу акбар"

اللَّهُ أَكْبَرُ

“Аллахl массо хlумнал воккха ву” алара,
тхаьш лохчу метте охьадуьссуш хилча:

"Субхьяналлóхl"

سُبْحَانَ اللَّهِ

“Аллахl цlена ву массо эшамах” алара».

**103. Новкъа воьдуш волчо
Iуьйкъанна деш долу доIа.**

(215)

سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ، وَحُسْنِ بَلَائِهِ عَلَيْنَا. رَبَّنَا
صَاحِبِنَا، وَأَفْضَلُ عَلَيْنَا عَائِذًا بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ .

"СаммаIа сáмиIун бихьамдиллáхlи ва
хьусни балáихlú Iалайна. Роббанá
сóхьибнá, ва афдил Iалайна, Iáизан
биллáхlи минаннáр"

«Хезаш волчунна хези (шена хезначо дла а кхача дойла) оха АллахІана беш болу хастам, Цо тхуна динчу нилматашна а, цо тхоьга еллачу халонна а. ХІай тхан Эла! Тхуна некъан накъост хила Хьо, тхо цІарах лардай, тхох къинхетам а бе Ахь».

**104. Цхъана хІусаме воьссинчо дан
деза доІа, ша новкъа ваьлла
волуш делахь а, йа вуьшта
делахь а.**

(216)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

"Alúзу бикалимáтиллáхиттáммáти мин
шарри мá халакъ"

«Со ларло АллахІан кхачаме долчу дешнашца, Цо кхоьллинчу массо хІума-
нийн вонах».

**105. Цхъанхъа ваханчара цIавеанчо
деш долу доIа.**

(217)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ،
وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيُونَ
تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ
وَعْدُهُ، وَنَصَرَ عَبْدُهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ.

"Лá илáхIа иллаллóхIу вахьдахIу лá
шарIука лaхI, лaхIулмулку ва
лaхIулхьамду ва хIува Iалá кулли
шайъин кьодIр. Айибúна, таибúна,
Iабидúна лироббинá хьáмидún.
СадакъаллóхIу ваIдахIу, ва насара
IабдахIу ва хIазамал ахьзáба вахьдахI"
«АллахI воцург кхин Дела вац, Цхъаъ ву
Иза, Цуьнан накъост а вац. Паччахьалла а

Цуьнан ду, хастам а Цунна бу. Иза массо хIуманна тIехь ницкъ кхочуш а ву. Вай юха доьрзуш ду, Деле тоба деш долуш, Цунна Ибадат деш долуш, вайн Далла хастам беш а долуш. АллахIа Шен валд кхочуш йина, Шен лайна гIо а дина, Ша цхьамма тобанаш эша а йина».

**106. Шена хазахеташ долу хIума,
йа шена халахеташ долу хIума
шега кхаьчначо ала дезарг.**

(218)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – шена хазахеташ долу хIума шега кхаьчча олуш хилла:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ .

"Алхьамду лиллáхIиллазú биниIмати-хIú татиммуссóлихьáт"

«Хастам бу Аллахана, Шен ниѣматца дика
хѣумнаш кхочуш хуѣлуш волчу».

Ткъа шена халахеташ долу хѣума шѣга
кхъачча цо олуш хилла:

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ .

"Алхъамду лиллáhи lалá кулли хъáл"

«Аллахана хастам бу муѣлхха хъолехъ а».

**107. Пайхамарна – Делера салават а,
салам а хуѣлда цунна – салават
дилларан дозалла.**

(219)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуѣлда цунна – аѣлла: «Суна цхъа
салават диллинчунна, Аллахла цунна итт
салават дуѣллур ду».

(220)

Кхин а аьлла цо – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: *«Сан кошах шаьш цхьа хIума даздеи йолу меттиг ма елаш, суна салават а диллалаш, бакъдолуш, шу миччахь делахь а, аш суна салават диллича иза соьга схьакхочу шуна».*

(221)

Кхин а аьлла цо – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: *«БIаьрмециг стаг ву, со шена гергахь хьахош хезча суна салават ца диллинарг».*

(222)

Кхин а аьлла цо – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: *«Баккъалла а, Делан малийкаш ду дуьнен тIехь дIасалелаш, сан умматa соьга делла салам соьга схьакхачош».*

(223)

Кхин а дош ду Пайхамаран – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: *«Собга цхьамма а салам лур дац, АллахIа сан са суна юхаделла бен, собга цунна салам юхадалийтa».*

108. Салам далар даржо дезар.

(224)

Делан Элчано – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла: *«Шу ялсамане гIур дац аш Ийман диллалц, шу кхоччуш Ийман долуш а хир дац, шу вовший деззалц. Ас шу вовший дезар долу хIума дийца шуна? Шайна юкъахь салам далар даржа де!»*

(225)

Іаммара аьлла – Дела реза хуьлда цунна : *«Шеца кхо хIума гулдинчо шеца Ийман гулдина: нийсонна тIехь хилар, массаьрга*

*а салам далар, ша миска велахъ а сагла
луш хилар».*

(226)

Гумара кІанта ІабдуллахІа – Дела реза
хуьлда цаьршинна – дийцина, цхъана стага
Пайхамаре – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – хаьттира аьлла: *«Муьлха
агІор лелийча хир ду Ислам уггар гІоли?»*
Цо тІаккха цунна жоп делира: *«Нахана яа
хІума яош сагла а даккха ахъ, хъайна
воьвзачуьнга а, ца воьвзачуьнга а салам а
ло ахъ».*

**109. Керста стага шега салам
делча, цунна юха дала дезан жоп.**

(227)

Пайхамара – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – аьлла: *«Нагахъ санна
шуьга Жайнин охІлуно салам лахъ аш ала:*

"Ва Іалайкум"

وَعَلَيْكُمْ

«Шуна а хуьлда».

**110. НІаьна (боргіал) кхойкхуш хезча,
йа вир Іехаш хезча деш долу доІа.**

(228)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла: *«Нагахь санна шайна нІаьнеш кхойкхуш хазахь, АллахІе къинхетам а, комаьршалла а еха, бакъдолуш, царна малийк гина шуна. Ткъа нагахь санна шайна вир Іехаш хазахь, шайтІанах ларло АллахІаца, бакъдолуш цунна шайтІа гина шуна».*

**111. Буйсанна жІаьлеш уьгіча дан
деза доІа.**

(229)

Пайхамара – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – аьлла: «*Нагахь санна
шайна буйсанна жIаьла летиш хазахь, йа
вир Iexаш хазахь, АллахIе шайш царах
лардар деха, бакъдолуш, царна шуна ца
гуш дерг го шуна*».

**112. Айхьа цхьанна вониг аьлlexь,
цунна дан деза доIа.**

(230)

اللَّهُمَّ فَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَبَّيْتُهُ فَاجْعَلْ ذَلِكَ لَهُ قُرْبَةً
إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

"АллóхIумма фааййумá муъминин
сабабтухIу, фажIал зáлика лахIу
къурбатан илайка йавмал къийáмати"
«Йа АллахI! Ас шена вониг аьлла волчу,
Хьох тешаш волчу стагана иза къемат

дийнахъ Хъайна герга вуьгу бахъана де
Ахъ цунахъ».

113. Бусалба стаг хастош хилча ала дезарг.

(231)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – аьлла: *«Нагахъ санна шух
цхьаъ бусалба стаг ца хастийча ца волуш
хилахъ, цо олийла: “Суна иштта хета
Хъенех (це яккха еза кхузахъ), ткъа иза
дика вевзаш верг АллахI ву, ас АллахIана
хьалха цхьа а цIан ца во, суна иза иштта
а, вуьшта а вуй хаъа” – ала деза цо,
нагахъ санна иза шена хууш делахъ».*

114. Шена цхьамма диканиг олуш хезначо ала дезаш дерг.

(232)

اَللّٰهُمَّ لَا تُؤَاخِذْنِيْ بِمَا يَقُوْلُوْنَ، وَاغْفِرْ لِيْ مَا
لَا يَعْلَمُوْنَ، وَاجْعَلْنِيْ خَيْرًا مِّمَّا يَظُنُّوْنَ.

"АллохIумма ла туахизни бима
йакъулуна, вагфир ли ма ла
йаIламунa, важIални хайран мимма
йазуннун"

«Йа АллахI! Цара суна олуш долчунца
соьгара бехк ма баккха Ахь, царна ца
хууш дерг суна геч а де Ахь, со царна
моьттучал гIоли а ве Ахь».

**115. Хьаж деш а, Iумрат деш а
дан дезаш долу «Талбийат»
(Лаббайк).**

(233)

لَبَّيْكَ اَللّٰهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيْكَ لَكَ لَبَّيْكَ، اِنَّ

الْحَمْدُ، وَالنَّعْمَةُ، لَكَ وَالْمُلْكُ، لَا شَرِيكَ لَكَ .

"Лаббайкаллохумма лаббайк,
лаббайка ла шарика лака лаббайк,
инналхьамда, ваннимата, лака
валмулк, ла шарика лак"

«Со муьтлахь волуш ладуглуш ву Хььга йа
АллахI, Со муьтлахь волуш ладуглуш ву
Хььга, Хьуна муьтлахь волуш Хььга
ладуглуш ву со, цхьа а накьост вац Хььца,
Со муьтлахь волуш ладуглуш ву Хььга.
Баккъалла а, хастам а, ниIмат а Хьан ду,
паччахьалла а Хьан ду, цхьа а накьост вац
Хььца».

**116. Таваф деш волуш, Iаьржа
тIулг болчу агIон тIе кхаьчча
такбир дан дезар.
(234)**

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – цхъана дийнахь тIаваф дина эмкална тIехь а волуш, ткъа ша оцу агIон тIе кхаьчча, шегара цхъа хIума цунна тIе а хъажа йой, «АллахIу акбар» олуш хилла цо.

**117. Йаманий цIе йолчу агIонна а,
Iаьржа тIулг болчу агIонна а
юккъахь деша дезаш дерг.**

(235)

﴿ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ

حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴾.

«Роббанá áтинá фиддунйá хъасанатан
ва фил áхироти хъасанатан, ва къинá
Iazáбаннá».

«Тхан Дела! Тхуна дуьненахь а дика ло
Ахь, эхартахь а дика ло Ахь, цларан
лазапах тхо лар а де Ахь»

**118. Сафа а, Марва а це йолчу
шина лома тІехь деш долу дола.**

(236)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – ша Сафа-ломана герга
кхаьчча хІара аят а доьший, олуш хилла:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾

«Иннассофа валмарвата мин шала-
ириллaхІ»

«Баккъалла а, Сафа а, Марват а АллахІан
билгалонех бу» «Ас доладо Дала долий-
начунна тІера».

ТIаккха Сафа тІе хьалаваьлла иза, шена
Хьаьжин цІа гуче кхаччалц, тIаккха
къилбехьа цІентІе а вирзина цо аьлла:

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ .

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ،
وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ .

"Аллóхlу акбару, Аллóхlу акбару,
Аллóхlу акбару. Лá илáхlа иллаллóхlу
вахьдахlу лá шарúка лaхl, лaхlулмулку,
ва лaхlулхъамду ва хlува lалá кулли
шайъин кьодúр. Лá илáхlа иллаллóхlу
вахьдахl, анжаза ваlдахl, ва насара
lабдахl, ва хlазамал ахьзáба вахьдахl"
«Аллахl массо хlумнал воккха ву, Аллахl
массо хlумнал воккха ву, Аллахl массо
хlумнал воккха ву. Аллахl воцург кхин

Дела вац, Цхъаъ ву Иза, Цуънан накъост а вац. Паччахьалла а Цуънан ду, хастам а Цунна бу, Иза массо хIуманна тIехь ницкъ кхочуш а ву. Цхъа АллахI воцург кхин Дела вац, АллахIа Шен ваIд чекх а яьккхина, Шен лайна гIо а дина, Ша цхъамма тобанаш иэша а йина».

ТIаккха доIа дина цо. Иштта иза кхозза дина цо. ТIаккха Марват тIе ваьлча а изза дина цо – Делера салават а, салам а хуьлда цунна .

119. Iарафатехь деш долу доIа. (9 Зул-ХьиджжахI).

(237)

Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла: *«Уггар дика доIа Iарафатехь дина доIа ду, ткъа ас а, сол хьалха хиллачу пайхамарша а аьлла уггар диканиг хIара ду:*

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

"Лá илáхIа иллаллóхIу вахьдахIу лá
шарIка лaхI, лaхIулмулку ва
лахIулхьамду ва хIува Iалá кулли
шайъин кьодIр"

«АллахI воцург кхин Дела вац, Цхьаъ ву
Иза, Цуьнан накъост а вац. Паччахьалла а
Цуьнан ду, хастам а Цунна бу, Иза массо
хIуманна тIехь ницкъ кхочуш а ву»

**120. Муздалифатехь МашIарул-
Хьарам олучу меттехь деш
долу зикр.**

(238)

Вайн Пайхамар – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – ша хьаж дечу хенахь, ша
Iарафатера араволуш, шен эмкална

Къасваана тIе а хиъна охъаволавелла.
МашIарул-Хъараме кхаччалц охъа а веана,
къилбехъа а вирзина доIа дина цо, тIаккха
«АллахIу акбар» а, «ЛаилахIа иллаллахIу
вахъдахIу ла шарийка лахI» а олуш, Iуьйра
хан тIекхаччалц лаьттина иза, тIаккха
малх хъалабала герга бахча, иза
хъалабалале цигара араваьлла иза.

**121. ТIулгаш кхуьйсучу хенахь,
хIора тIулг кхуссуш дан деза
такбир.**

(239)

Пайхамара – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – аьлла: «...*тIаккха ша
хIора тIулг мел кхуссу такбир дийр ду
кхаа меттехь, тIаккха хъалха а ваьлла,
къилбехъа а вирзина доIа дийр ду, ши куьг
хъала а айдина, доьххъара а, шолгIа
тIулгаш кхуьйсучу меттехь. КхоалгIа*

*меттехь тӀулгаи кхуьйсун а такбир дийр
ду, хӀора тӀулг мел кхуссу, ткъа ша ваьлча
латта а ца лаьттаи дӀагӀур ву».*

122. Цецваьлча, а хазахетча деш долу доӀа.

(240)

سُبْحَانَ اللَّهِ

"СубхъáналлóхӀ"

«Сийлахь цӀена ву АллахӀ».

(241)

اللَّهُ أَكْبَرُ

"Алла́хӀу акбар"

«АллахӀ массо хӀумнал воккха ву».

123. Шена хазахеташ долу хӀума

шега кхаъчначо дан дезарг.

(242)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – шега шена хазахеташ долу хIума кхаъчча, сужуд деш хилла, Беркате а, Лекха а волчу АллахIана шукр деш».

**124. Шен дегIехъ цхъа лазар
хааделлачо деш долу доIа.**

(243)

Хъайн лозуш йолчу метте хъайн куьг а дилле, кхозза хIара ала:

بِسْمِ اللَّهِ .

"БисмиллáхI"

«АллахIан царца».

Таккха ворхIазза хIара ала:

أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَازِرُ .

"Alúзу биллáхi вa къудратихi, мин
шарри мá ажиду вa ухъáзир"

«Со ларло АллахIаца а, Цуънан ницкъаца
а, сайна сайн дегIехъ карош долчун вонах
а, со шех кхоъруш долчу вонах а».

125. Ша цхъанна бIаърг хилийтарх кхоъруш волчо дан деза доIа.

(244)

Вайн Пайхамара – Делера салават а, салам
а хуълда цунна – аьлла: *«Нагахъ санна шух
цхъанна ша цецвоккхуш долу хаза хIума
гахъ шен вешина тIехъ, йа цуънан дегIаца,
йа цуънан даьхнийца, цо цунна беркат
хилар доьхуш доIа дойла, бакъдолуш,
бIаърг хилар бакъ ду шуна».*

126. ЧIогIа кхерам болчу хенахъ олуш дерг.

(245)

"Лá илáхlа иллаллóхl" لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

«Аллахl воцург кхин Дела вац».

127. Гiурба дуьйш, йа вуьшта дийнатана урс хьокхуш а деш долу дола.

(246)

بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ اللَّهُمَّ
تَقَبَّلْ مِنِّي.

"Бисмиллáхlи валлóхlу акбару,
аллóхlумма минка ва лака, аллóхlумма
такъаббал миннú"

«Аллахlан царца хьокху ас, Аллахl массо
хlумнал воккха ву. Йа Аллахl! Хьоьгара
ду хlара, хlинца Хьан доьхьа а ду хlара.
Йа Аллахl! Къобал де Ахь соьгара».

128. Вочу жинийн мекарло юха
тохар доьхуш дан деза до!а.

(247)

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يُجَاوِزُهَا
بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ، وَبَرًّا وَذَرًّا،
وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ، وَمِنْ شَرِّ مَا
يَعْرُجُ فِيهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ،
وَمِنْ شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ
وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ
بُخَيْرٍ يَارْحَمَنُ.

"Alýзу бикалимáтиллáхиттáммáтиллáтú лá йужáвизухlунна баррун ва лá фáжирун мин шарри мá халакъ, ва

бараа ва зараа, ва мин шарри ма
йанзилу минассамái, ва мин шарри ма
йаlружу фúхlá, ва мин шарри ма зараа
фил арди, ва мин шарри ма йахружу
минхlá, ва мин шарри фитаниллайли
ваннахlári, ва мин шарри кулли
тlóрикъин иллá тlóрикъан йатlрукъу
бихайрин, йá рохъмáн"

«Со ларло Аллахlан кхачаме долчу
дешнашца, дика стаг а, вон стаг а шайл
тlех валалур воцуш долчу, Цо кхоьллинчу
а, динчу а массо хlуманийн вонах,
стиглара охьадуссучу массо хlуманан
вонах, стигала хьаладолучу массо
хlуманан вонах, лаьтта тlехь
дlасадаьржина долчу массо хlуманан
вонах, лаьтта тlера хьаладолуш долчу
массо хlуманан вонах, буьйсанан а,
дийнан а питанийн вонах, буьйсанна
адамашна тlеоьхуш долчеран а вонах,

диканца тїедогїуш дерг доцург. Хїай
Къинхетаме верг (ас доьху Хьоьга)».

129. Гечдар дехар а, тоба дар а.

(248)

Делан Элчано – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – аьлла: *«Аллахїаца дуй буу
ас, ас Аллахїе гечдар а ма доьху, тоба а
ма до хїора дийнахь кхузткье иттаннал
сов».*

(249)

Кхин а аьлла цо – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна –: *«Хїай нах! Тоба де Деле,
баккьалла а ас Деле тоба до шуна хїора
дийнахь бїозза».*

(250)

Кхин а аьлла цо – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна –:

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ
الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ .

"АстагIфируллóхIал Iазúмаллазú лá
илáхIа иллá хIуваI хъаййул къаййúму,
ва атúбу илайхI"

«Воккхачу АллахIе гечдар доьху ас, Ша
воцург кхин Дела воцуш волчу, Дийна
волчу, даим волуш волчу, Цуьнга тоба а
до ас» - и аьлла *dola* динчунна АллахIа
гечдийр ду, боьдучу *тIама* юкъара и
аьлларг ведда хиллехъ а».

(251)

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават
а, салам а хуьлда цунна –: «Дела *Шен*
лайна уггар *герга* хуьлу хан буьйса юкъал
тIехъяллачул тIаьхъа йолу хан ю, ткъа
нагахъ санна хьой *цу хенахъ* Дела хъахош

болчерах хилалахъ, хила хъажа хъо».

(252)

Кхин а аьлла цо – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: *«Лай шен Далла герга хуьлуш йолу хан иза Цунна сужсуд деш волу хан ю, цу меттехъ дола дар сов даккха аш».*

(253)

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: *«Бакъдолуш сан даг тIе вицвалар дуссу, бакъдолуш ас АллахIе хIора дийнахъ бIозза гечдар а доьху».*

130. Тасбихъ дар а, Далла хастам бар а, «ЛаилахIа иллал - лахI» алар а, такбир дар а.

(254)

Вайн Пайхамара – Делера салават а,
салам а хуьлда цунна – аьлла: «*Xlora dii
naхь Ъlозза xlara аьллачунна:*

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.

"Субхьяналлохi ва бихьамдихi"

«Цена ву Аллахi, хастам а бу Цунна»
аьлла, цуьнан гIалатлонаш dайохур ю,
уьш хIурдан чопа санна елахь а».

(255)

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават
а, салам а хуьлда цунна –: «*Иттозза xlara
аьлларг:*

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ،
وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

"Лá илáхIа иллаллохIу вахьдахIу лá
шарIка лaхI, лaхIулмулку ва

лахлулхъамду ва хлува Іалá кулли
шайъин къодѳр"

“АллахІ воцург кхин Дела вац, ша цхъаъ
ву Иза, Цуънца накъост а вац, паччахъалла
Цуънан ду, хастам а Цунна бу, Иза массо
хлуманна тІехъ ницкъ кхочуш а ву” –
*аьлла, цунна мел хир бу, Исмаілан
кІентех виъ стаг лай волчара кІелхъара
ваьккхинчунна санна».*

(256)

Кхин а аьлла Пайхамара – Делера салават
а, салам а хуьлда цунна –: *«Ши дош ду
маттана ала атта а долуш, терзан тІехъ
деза а долуш, Къинхетаме волчунна дезаш
а долуш:*

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ .

"Субхъáналлóхi ва бихъамдихiú,
субхъáналлóхiил Іазúм"

“Цѣна ву АллахІ, хастам а бу Цунна,
цѣна ву Воккха АллахІ”»

(257)

Кхин а аьлла вайн Пайхамара – Делера
салават а, салам а хуьлда цунна –: «*XIapa*
дешнаш алар дукха деза суна, шена tle
малх мел кхеташ долчу массо xIумнал:

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
وَاللَّهُ أَكْبَرُ.

"Субхъáналлóхi, валхъамду лиллáхi,
ва лá илáхiа иллаллóхiу валлóхiу
акбар"

«Цѣна ву АллахІ, хастам а бу АллахІана,
АллахІ воцург кхин Дела а вац, АллахІ
массо xIумнал воккха а ву».

(258)

Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла: «Шух хьаьнга ца хилийтало шена хIора дийнахь эзар дика?» ТIаккха цуьнга ладугIуш болчарах цхьамма хаьттина: «Муха хилийталур ду тхоеьга хIора дийнахь эзар дика?» Цо жоп делла тIаккха: «БIозза “СубхьяналлахI” аьллачунна, эзар дика яздо цунна, йа эзар къа дIадойъу цуьнан».

(259)

Кхин а аьлла цо – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –:

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ .

"СубхьяналлохIил Iазими ва бихьамдихI"

“Цена ву воккха АллахI, хастам а бу цунна” – аьллачунна, ялсамани чохь хурман дитт дугIур ду цунна».

(260)

Кхин а аьлла вайн Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: «*ХIай Къайса клант IабдуллахI! Ялсаманин хазнашха цхъа хазна йовзийта ас хъуна?*»
Цо жоп делла: «*Йовзийтахъа хIай Делан Элча*». ТIаккха Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла:
«*Ахъ ала:*

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

"Лá хъавла ва лá къуввата иллá биллáхI"

"ГIора а дац, ницкъ а бац АллахIера бен"»

(261)

Кхин а аьлла цо – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: «*АллахIана уггар дукха дезаш долу дешнаш хIара диъ ду:*

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
وَاللَّهُ أَكْبَرُ .

"Субхъáналлóхи, валхъамду лиллáхи,
ва лá илáхIа иллаллóхIу валлóхIу
акбар"

“Цена ву АллахI, хастам а бу АллахIана,
АллахI воцург кхин Дела а вац, АллахI
массо хIумнал воккха а ву” *Церах ахь
муьлххарчуьнца долиьча а башхула яц
хьуна*».

(262)

Делан Элчанна – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – тIевеана хилла цхьа стаг,
тIаккха цо аьлла Делан Элчане – Делера
салават а, салам а хуьлда цунна –: «*Суна
дика дешнаш Iамадехьа, эр дара ас уьш*

даим». Тіаккха Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – аьлла:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ
كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ
الْحَكِيمِ .

"Лá илáхlа иллаллóхlу вахьдахlу лá шарúка лaхl, аллóхlу акбару кабу́ран, валхьамду лиллáхlи касúран, субхья́наллóхlи роббиллалáмúна, лá хьавла ва лá къуввата иллá биллáхlил лaзúзил хьакúм"

«Аллахl воцург кхин Дела вац, ша цхьаь ву Иза, Цуьнца накъост а вац. Аллахl массо хlумнал сов воккха ву, Аллахlана дуккха а хастам а бу. Цена ву Аллахl, lаламийн Эла верг. Го́ра а дац, ницкь а

бац, Нуьцкъала а, Хьекъале а волчу АллахІера бен».

Тіаккха оцу стага аьлла: *«И дешнаш сан Дела хестош ду, ткъа суна хІун ду?»* Тіаккха Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – жоп делла цунна: *«Ахь ала:*

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَارْزُقْنِي

"АллохІуммагІфир лї, вархьамнї, вахІдинї варзукънї"

“Йа АллахІ! Гечде Ахь суна, кьинхетам а бе Ахь сох, нисве Ахь со, рицкъ а ло Ахь суна”».

(263)

Цхьана стага бусалба дин тіелаьцча, Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – ламаз Іамош хилла цунна, тіаккха хІара доІа де оле тіедуьллуш хилла:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَعَافِنِي،
وَارْزُقْنِي.

"АллохIуммагIфир лI, вархъамнI,
вахIдинI, ва IафинI варзукънI"
«Йа АллахI! Гечде Ахъ суна, къинхетам а
бе Ахъ сох, нисве Ахъ со, могшалла а ло
Ахъ суна, рицкъ а ло Ахъ суна».

(264)

Делан Элчано – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – аьлла: «Бакъдолуш, уггар
деза dola xIapa ду:

“Хастам бу АллахIана” الْحَمْدُ لِلَّهِ

ткъа уггар деза зикр xIapa ду:

“АллахI воцург кхин Дела вац ” لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

(265)

Кхин а аьлла Делан Элчано – Делера салават а, салам а хуьлда цунна –: «Дуьсур долуш долу дика дешнаш хIорш ду:

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ .

"СубхьяналлохIи, валхьамду лиллаxIи, ва лаилаxIа иллаллохIу валлохIу акбар, ва ла хьавла ва ла къуввата илла биллаxIи"

«Цена ву АллахI, хастам а бу АллахIана, АллахI воцург кхин Дела а вац, АллахI массо хIумнал воккха а ву, АллахIера доцург гIора а дац, ницкъ а бац».

131. Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – муха деш хилла тасбихъ?

(266)

Іамра кіанта ІабдуллахІа – Дела реза
хуьлда цаьршинна – аьлла: «Суна
*Пайхамар гира – Делера салават а, салам
а хуьлда цунна – тасбихь доккхуш, шен
аьтту куйгаца*».

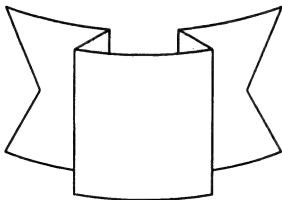
132. Шортта диканаш а, дика гІиллакхаш а дуьйцуш долу хьадис.

(267)

Делан Элчано – Делера салават а, салам а
хуьлда цунна – аьлла: «Буьйса йоьллачул
тІаьхьа – йа шаьш суьйренга доьвлча –
шайн бераш чу а дерзадей, шайна уллохь
совцаде аш, бакьдолуш, шайтІанаш
дІасадаьржа шуна цу хенахь. ТІаккха и
хан дІаяьллачул тІаьхьа, шайн чохь
паргІат дита аш уьш, шайн неІарш а
дІакьовла аш, Делан це а йоккхуш,
бакьдолуш, шайтІано ца йоьлла шуна

длакьоъвлина неI. Шайн хи чудутту
пхъеглаш а длакьовла аш, Делан це а
йоккхуш, шайн кхечу пхъеглашна тIе цхъа
хIума йилле а, уыш а длакьовла аш, Делан
це а йоккхуш, шайн тогарш а дIадайъа
аш».

وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّم وَبَارَكَ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ
وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ .

Жайнин чулацам

Гочдархочун дош	3
Жайна яздинчун дешхьалхе	4
Дела хьахоран дозалла.....	6
1. Набарха самаваьлча деш долу зикр	15
2. Духар тӀедухуш деш долу доӀа .	26
3. Керла духар тӀедухуш деш долу доӀа	27
4. Керла духар доьхначунна деш долу доӀа	28
5. Шен духар охьадуьллуш олуш дерг	29
6. Нишка воьдуш деш долу доӀа .	29
7. Нишкара араваьлча деш долу доӀа	30
8. Ламаз эца воӀалуш олуш дерг .	30
9. Ламаз эцна ваьлча деш долу зикр	31

10.	ХIусамера ара волуш деш долу доIа	33
11.	ХIусам чу волуш деш долу зикр	34
12.	Маъждиге воъдуш деш долу доIа	35
13.	Маъждиг чуволуш деш долу доIа	38
14.	Маъждиг чура араволуш деш долу доIа	40
15.	Азан деш (молла кхойкхуш) хезча деш долу зикр	41
16.	Ламаз дIадихкинчул тIаъхъа деш долу доIанаш	44
17.	РукуIехъ деш долу доIа	58
18.	РукуIера хъалатаыIча деш долу доIа	61
19.	Сужудехъ деш долу доIа	64
20.	Шина сужуд юккъехъ охъа хиъча деш долу доIа	69

21.	Къуръан доьшуш сужуд деш сужудехъ деш долу дола	70
22.	ТашаххІуд (Аттахиййат).....	72
23.	ТашаххІудал тІаьхъа дуьллуш долу салават	74
24.	ШолгІа ташаххІуд дешначул тІаьхъа, салам далале деш долу дола	77
25.	Ламазехъ салам деллачул тІаьхъа доьшуш долу зикр (тасбихъ)	90
26.	Цхъа гІулллакх дале, ша оцу гІулллакхах дикчунна тІенис вар доьхуш деш долчу лама зехъ дан деза дола	102
27.	Іуьйранна а, суьйранна а доьшуш долу зикр	107
28.	ДІавуьжуш деш долу зикр	133

29.	Буйсанна вижинчара сама а ваьлла, ха хорцуш доьшуш долу зикр	150
30.	Буйсанна кхера велла самаваьлча а, набарха кхера луш волчо а деш долу дола	151
31.	Дика глан гинчо, а вон глан гинчо дан дезарг	152
32.	Витр ламазехь деш долу къунутдола	153
33.	Витр ламазехь салам деллачул тлаьхьа деш долу дола	158
34.	Сагатдаран а, глайглане хила ран а дола	158
35.	Шегахь глайглабала болчо деш долу дола	161
36.	Мостагичунна, а зуламе волчу паччахьна доьхьал кхетча деш долу дола	164

37.	Паччахъан зуламах кхоъруш волчо деш долу дола	166
38.	МостагIчунна доьхъал деш долу дола	170
39.	Шен цхъана адамах кхерам хилча деш долу дола	171
40.	Шен Ийманехъ шеконаш кхоллалучо дан деза дола	171
41.	Шена тIехъ декхар долчо деш долу дола	173
42.	Ламаз тIехъ а, Къуръан доьшуш волуш а вон ойланаш дагааьхкинчо деш долу дола ...	174
43.	Шена цхъа гIулкх дазделлачо а, йа иза дар халахеташ волчо деш долу дола	175
44.	Къа латийначо дан дезарг а, ала дезарг	176
45.	ШайтIа а, цуьнан вон ойланаш а гена йохуш долу дола	177

46.	Ша реза воцу хлума хилча, йа шена луург ца хилча деш долу дола	177
47.	Керла бер динчу дена деш долу дола а, цо доьхьал олуш дерг а	178
48.	Бераш лар дар доьхуш деш долу дола	179
49.	Цомгаш верг волча ваханчо цунна деш долу дола	180
50.	Цомгаш верг волча вахаран дозалла	181
51.	Ша дийна ца виса мега аьлла хеташ волчу цомгаш стага деш долу дола	182
52.	Леш волчо тлаьххьара ала деза дош	185
53.	Цхьа бала, а бохам тлебеанчо дан деза дола	185

54.	Веллачу стеган ши бѣаьрг дѣаьовлуш деш долу доѣа 186	186
55.	Докѣа ламаз деш дан деза доѣа 187	187
56.	Берана тѣхъ докѣу ламаз деш дан деза доѣа 194	194
57.	Тезетахъ деш долу доѣа 197	197
58.	Велларг каш чу вуьллуш деш долу доѣа 198	198
59.	Велларг дѣавоьллинчул тѣаьхѣа деш долу доѣа 199	199
60.	Кешнашка зерате вахча деш долу доѣа 199	199
61.	Мох баьлча деш долу доѣа 200	200
62.	Стигал кѣевкѣича деш долу доѣа 202	202
63.	Доѣа дехаран доѣанаш 203	203
64.	Доѣа доѣлуш гича деш долу доѣа 204	204
65.	Доѣа деанчул тѣаьхѣа деш долу зикр 205	205

66.	Стигал мархех цлан ар доьхуш деш долу дола	205
67.	Бутт гича деш долу дола	206
68.	Суьйранна марха достуш деш долу дола	207
69.	Яа хIума яале деш долу дола ..	208
70.	Яа хIума йиъна ваьлча деш долу дола	210
71.	Хьешо шена аа хIума елла волчу хIусамдена деш долу дола	212
72.	Шена хи деллачунна деш долу дола, а шега хи дехначо деш долу дола	212
73.	Шега марха дастийтинчарна деш долу дола	213
74.	Шена хьалха аа хIума йиллича марха долчо дан дезарг	214
75.	Марха долчо шега цхьамма вониг аьлча ала дезаш дерг	214

76.	Доьххъара стом кхоллалучу хенахь шена стом гинчо деш долу дола	215
77.	Хьоршам тоьхча дан деза дола	216
78.	Нагахь санна керста стага хьоршам а тоьхна, Далла хастам бахь цуьнга ала дезаш дерг	217
79.	Зуда ялийначунна деш долу дола	218
80.	Зуда ялийначо, йа говр, йа эмкал эцначо деш долу дола ...	218
81.	Шен хIусамненаца гIулкх хилале хьалха дан деза дола....	220
82.	ОьгIаз вахча дан деза дола	220
83.	Цхьа бала болуш верг шена гинчо деш долу дола	221
84.	Цхьанхьа ша хиина Iаш велахь дан деза дола	222

85.	Мажлисехъ дийлинчу хІума нашна долу каффарат	223
86.	Шега «Дала гечдойла хьуна» аьллачунна деш долу доІа	223
87.	Хьайна цхьа дика динчунна дан деза доІа	224
88.	Дала шайца Даджалах лар веш долу хІумнаш	224
89.	Шега цхьамма «Суна Дела добхьа дукха веза хьо» аьллачунна деш долу доІа	225
90.	Шена даьхни кховдийначун на, а шена ахча кховдийна чунна деш долу доІа	225
91.	Ша декхар духадерзош, шега декхар деллачунна деш долу доІа	226
92.	АллахІаца накъост варх кхоьруш волчо дан деза доІа ..	227

93. Шега «Дала беркат дойла
хьох» аьллачунна деш долу
дола 227
94. ХIара вон билгало ю, хIара
дика ю бохуш долу хIума
шена гича, а дага деъча, иза
цадезаш деш долу дола 228
95. Ша цхьана хIуманна тIехууш
деш долу дола 229
96. Новкъа волуш деш долу дола.. 231
97. Юьрта чу воьдуш, а шахьар чу
воьдуш деш долу дола 234
98. Базар юкъа воьдуш деш долу
дола 236
99. Ша тIехь дIавоьдуш долу
дийнато хьоршам тоьхча
олуш дерг 237
100. Новкъа волучо бухавуьссу
чунна деш долу дола 237

101.	Цахъ вуьссуш волчо новкъа волучунна деш долу дола	238
102.	Новкъа воьдуш волуш тас бихъ дар а, такбир дар а	239
103.	Новкъа воьдуш волчо луьй къанна деш долу дола	240
104.	Цхъана хлусаме воьссинчо дан деза дола, ша новкъа ваьлла волуш делахъ а, а вуьшта делахъ а	241
105.	Цхъанхъа ваханчара цлавеанчо деш долу дола	242
106.	Шена хазахеташ долу хлума, а шена халахеташ долу шега кхаьчначо ала дезарг	243
107.	Пайхамарна – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – салават дилларан дозалла	244
108.	Салам далар даржо дезар	246

109.	Керста стага шега салам делча цунна юха дала деза жоп	247
110.	Нлаъна (боргал) кхойкхуш хезча, а вир лехаш хезча деш долу дола	248
111.	Буйсанна жлаълеш декча дан деза дола	248
112.	Айхъа цхъанна вониг аьлলেখъ цунна дан деза дола	249
113.	Бусалба стаг хастош хилча ала дезарг	250
114.	Шена цхъамма диканиг олуш хезначо ала дезаш дерг	250
115.	Хъаж деш а, Гумрат деш а дан дезаш долу «Талбийат»	251
116.	Таваф деш волуш лаържа тлулг болчу аглон тле кхаъча такбир дан дезар	252

117.	Йаманий це йолчу аглонна а, Іаържа тІулг болчу аглонна а юккъахь деша дезаш дерг	253
118.	Сафа а, Марва а це йолчу шина лома тІехь деш долу доІа	254
119.	Іарафатехь деш долу доІа	256
120.	Муздалифатехь МашІарул Хъарам олучу меттехь деш долу зикр	257
121.	ТІулгаш кхуьйсучу хенахь, хІора тІулг кхуссуш дан деза такбир	258
122.	Цецваьлча, а хазахетча деш долу доІа	259
123.	Шена хазахеташ долу хІума шега кхаьчначо дан дезарг	259
124.	Шен дегІехь цхьа лазар хаа деллачо деш долу доІа	260

125.	Ша цхъанна бIаьрг хилийтарх кхоьруш волчо дан дезаш долу доIа	261
126.	ЧIогIа кхерам болчу хенахь олуш дерг	261
127.	ГIурба дуьйш, а вуьшта дийнатана урс хьокхуш а деш долу доIа	262
128.	Вочу жинийн мекарло юха тохар доьхуш дан деза доIа ...	263
129.	Гечдар дехар а, тоба дар а	265
130.	Тасбихь дар а, Далла хастам бар а, «ЛаилахIа иллаллахI» алар а, такбир дар а	267
131.	Пайхамара – Делера салават а, салам а хуьлда цунна – муха деш хилла тасбихь	277
132.	Шортта диканаш а, дика гIиллакхаш а дуьйцу хьадис ...	278
	Чулацам	280

XIokxy жайнах лаьцна шайна
хетарг, йа гочдарх лаьцна шайн ала
xIума делахь, дехар ду,
гочдархочуьнга кехат яздар xIokxy
e-mail тIе:

chechen_eagle@yahoo.com

مطبعة سفير تليفون ٤٩٨٠٧٨٠ . ٤٩٨٠٧٧٦ الرياض

E. Mail: safir777press@hotmail.com